BUITEN DE ORDE

€ 3,50
2021 #3

ANARCHISTISCH KWARTAALBLAD

Verzet in Latijns-Amerika

KRITISCHE PODCASTS

DE BOOM IN

CAMPAGNE TEGEN FRONTEX

Buiten de Orde
Het anarchistische kwartaalblad Buiten de Orde is een uitgave van de Vrije Bond. Standpunten ingenomen in het blad vertegenwoordigen niet noodzakelijkerwijs die van het redactiecollectief. Het blad besteedt aandacht aan een breed scala van onderwerpen en wil daarmee een blad voor de anarchistische beweging zijn. Overname van artikelen met bronvermelding wordt van harte toegejuicht.
Omslagfoto: oxi.ap / flickr

Abonnementen
Leden van de Vrije Bond zijn automatisch abonnee van Buiten de Orde; niet-leden kunnen zich abonneren voor €20,00 per jaar. Voor mensen in de gevangenis is Buiten de Orde gratis. Oude nummers zijn op te vragen bij het secretariaat van de Vrije Bond.

Abonneer je via: www.vrijebond.org/buitendeorde/abonnement en maak o.v.v. 'abonnement Buiten de Orde' €20,00 (meer is ook welkom) over op:
IBAN: NL80INGB0005495473
BIC/Swift: INGBNL2A
t.n.v. Vrije Bond Amsterdam

Redactie Buiten de Orde
Postbus 16521
1001 RA Amsterdam
redactie@buitendeorde.nl
www.buitendeorde.org

Secretariaat Vrije Bond
Postbus 16521
1001 RA Amsterdam
secretariaat@vrijebond.nl
www.vrijebond.org
tel. 085 877 89 58

Vrije Bond
De uitgangspunten van de Vrije Bond waarin onder meer de visie is omschreven staan elders in deze uitgave en de werking Solidariteitskas met alle mogelijkheden tot het financieel ondersteunen van mensen en initiatieven is terug te vinden op de website van de Vrije Bond. Ook het aanmelden als lid of abonnee kan vrij eenvoudig via www.vrijebond.org.

Losse nummers zijn voor €3,50 te koop bij:
Fort van Sjakoo
Jodenbreestraat 24, Amsterdam
www.sjakoo.nl

Athenaeum Spui
Spui 14-16,Amsterdam
www.athenaeum.nl

Boekwinkel Opstand
Beatrijsstraat 12, Den Haag
www.opstand.noblogs.org

Casco Art Institute
Lange Nieuwstraat 7, Utrecht
www.casco.art

Vredesburo Eindhoven
Grote Berg 41, Eindhoven
www.vredesburo.nl

De Lektuurhal
Over de Kelders 10, Leeuwarden

Boekhandel Rosa
Oliemuldersweg 43, Groningen
www.bookshoprosa.org

INHOUD

Verzet en opstanden

Op het moment dat dit redactioneel is geschreven (half augustus 2021) staat de wereld nog steeds volop in brand. Het IPCC-rapport is uitgekomen en er plenzen heel wat krokodillentranen uit de huichelachtige ogen van politieke wereldleiders. De eerste reactie van de Nederlandse overheid op de crisis in Afghanistan, doorgaan met het terugsturen van Afghaanse mensen, was evenzogoed schokkend. Ondertussen zou het negatieve beeld van het kapitalisme, dat ongeëvenaarde ongelijkheid en onrechtvaardigheid behelst, toch wereldwijd bekend moeten zijn. Helaas is dat niet het geval.

Als je namelijk geld hebt, dan is COVID vrij eenvoudig af te slaan. In westerse landen spreken we over een derde vaccin, terwijl heel veel niet-westerse landen nog moeten starten met vaccineren omdat zij niet beschikken over voldoende vaccins. Geen geld, dus ook geen vaccin! Helemaal absurdistisch was het commentaar van een Nederlandse 'kwaliteitskrant' dat de klimaatcrisis en het debat daarover gepaard zou gaan met valse tegenstellingen. Waaronder kapitalisme tegenover een ander systeem! In deze Buiten de Orde zijn artikelen terug te vinden over zowel COVID-19 als klimaatactivisten.

Kapitalisme is het probleem en het gevecht tegen dit allesvernietigende systeem is nog steeds mega urgent. Op heel veel gebieden is het zeer belangrijk om veranderingen af te dwingen. Over de wijze waarop dat moet geschieden, verschillen de meningen behoorlijk.

In deze Buiten de Orde, nummer 3 van 2021, tot stand gekomen met medewerking van de tijdelijke redactie, is een veelheid aan artikelen terug te vinden die de verschillende strategieën verwoordt. Er wordt een blik geworpen op verzet en opstanden, beschreven vanuit verschillende delen van de wereld, die worden gekenmerkt door een grote diversiteit in strategie en uitwerking. Het resultaat is echter uniform: namelijk een system change op basis van anarchistisch gedachtegoed!

Allereerst een aantal artikelen afkomstig uit Zuid-Amerika met achtergrondinformatie en nieuws over de opstanden in Cuba, Mexico en Colombia. In het najaar van 2021 is er een unieke situatie van een Zapatistische rondreis, met de uitleg dat de Zapatistas een bekend voorbeeld zijn voor de meest uiteenlopende antikapitalistische collectieven.

Ruim aandacht in deze Buiten de Orde voor extreem rechts. Dit keer aan de hand van een analyse van taal en een gedetailleerde beschrijving van de rechts georiënteerde anti-COVID-beweging. Er zijn enkele artikelen bij de redactie van Buiten de Orde binnengekomen van anarchistische groepen en individuen die momenteel actief zijn op verschillende gebieden. Zo vind je onder andere een uiteenzetting van de beginselen van de eco-anarchistische beweging (zwart-groen) in combinatie met een analyse over de veelheid van revolutionaire activiteiten en samenwerking.

Ook vind je een uitleg van de aanpak Lepelfabiek. Dit is een Nederlandse community voor iedereen die bekend is met neurodiversiteit, LHBTQIA+, of onverdraagzaamheid ervaart wegens andere redenen, gemaakt voor en door lepelaars. Een verslag van een trainingskamp bosbezettingen, waar diversiteit ook een rol speelde, in Nederland en een link naar de blokkade acties in Duitsland, Ende Gelände.

In deze najaarseditie van Buiten de Orde ook weer aandacht voor de No Borders-beweging en ditmaal via een achtergrondartikel over het misdadige optreden van Frontex. Een verhaal uit Azerbeidzjan, en een overzicht van de War Resist beweging die in 2021 haar honderdjarige bestaan viert. Een alternatief economisch verhaal over hoe het ook kan in deze samenleving. Dit alles naast de vaste rubrieken zoals de boekbesprekingen van het Fort van Sjakoo en de bekende Dialoogjes.

We zullen elkaar tegenkomen de komende maanden. Bij demonstraties, bij bezettingen en bij conferenties en actievergaderingen. Laten we elkaar inspireren tot het verder voeren van de antikapitalistische strijd. Overigens zullen we als redactiegroep ook blijven werken aan een winter 2021-editie van Buiten de Orde. De deadline voor alle schrijfsels is 30 oktober 2021.

namens de redactiegroep,
Ron Vrij

Corona en kabinet treiteren door – en wat doen wij?

De zomer van 2021 is qua coronabeleid minstens zo merkwaardig als die van een jaar geleden. Weer die sfeer van het-is-bijna-voorbij. Weer die houding van we-kunnen-weer-los. En weer die gevoelige tik die de pandemie uitdeelt, met nieuwe golven van besmettingen. Waar gaat het heen?

DOOR PETER STORM

Er zijn natuurlijk ook verschillen. In 2020 werd pas gaandeweg duidelijk dat besmettingen gevaarlijk begonnen op te lopen. Het ging toen ook van tientallen op een dag in juni naar opeens toch weer honderden in augustus. In 2021 ging het sneller en dramatischer mis, van dagelijks rond de vijfhonderd naar boven de 11.000 in een paar weken tijd aan het begin van de zomer. Een tweede verschil is het effect. Nu[1] zijn steeds meer mensen gevaccineerd, waardoor ziekenhuisopnames en sterfte lager bleven en de ziekte vooral jonge mensen trof. Ziekenhuizen en IC's lopen intussen ook weer voller, maar ze puilen niet uit zoals ze bij eerdere golven deden. De impact van de huidige golf, hoe schrikwekkend die ook was, is duidelijk minder dan in maart-april 2020, oktober-december 2020 en maart-mei 2021. En de golf is alweer op zijn retour nadat het kabinet, toch een beetje geschrokken na de besmettingsgolf rond festivals en nachthoreca, weer een beetje op de rem trapte en de nachthoreca schielijk weer sloot.

Intussen dalen de besmettingen weer gestaag, terwijl het vaccineren doorgaat. De stemming wordt daarmee weer iets minder gestrest. De toon van we-zijn-er-bijna maakt daarmee de zoveelste comeback. Naar mijn mening is dat buitengewoon gevaarlijk. Wie denkt dat de pandemie in Nederland vrijwel over is, vergist zich hoogstwaarschijnlijk gruwelijk. Wie denkt dat corona maar geaccepteerd moet worden, want 'het wordt endemisch, doen we niets meer aan, dan maar jaarlijks een coronaprikje', levert een recept voor nieuwe rampen.

De pandemie is niet over, ook niet nu steeds meer mensen hun vaccin hebben, ook niet nu de besmettingen weer teruglopen na een enorme explosie begin van de zomer. Ik begin met dat laatste. Het virus kon weer om zich heen grijpen omdat het kabinet in hoog tempo 'versoepelingen' doorvoerde in de voorzomer. Dieptepunt was 26 juni, toen vrijwel alles weer kon

als je maar een beetje afstand hield. Alleen in het openbaar vervoer nog een mondkapje, en verder feestvieren, ook als je pas dezelfde dag je vaccin had gehaald. Dat was de boodschap die de uitgaansjeugd van Hugo de Jonge meekreeg: 'Dansen met Janssen'. Dat hebben we geweten. Intussen is dat weer veranderd: 14 dagen wachten met feestvieren na je vaccin is weer de norm, en de discotheken zijn weer dicht. Dalende besmettingscijfers volgden al snel. Die vormen echter een hele valse geruststelling.
Ja, het sluiten van nachtelijk uitgaansleven zal een rem gezet hebben op het virus. Maar minstens zo belangrijk is de schoolvakantie. Keer op keer waren slecht geventileerde schoolgebouwen tjokvol leerlingen distributiecentra voor het virus. Schoolsluiting betekent dat die distributiecentra plat liggen en het virus minder wordt verspreid. Het slechte nieuws is dat die scholen over een handvol weken weer open gaan. Zonder adequate ventilatie begint het verspreidingscircus dan doodleuk opnieuw. Voeg daar de terugkerende vakantieganger uit een op de besmettingskaarten ook alweer vuurrood Frankrijk en Spanje aan toe, en je hebt de volgende coronagolf in beeld. Overigens zijn Frankrijk en Spanje deels zo rood omdat toeristen uit het in juli zo donkerrode Nederland daar het virus zijn gaan brengen. *We reap what we sow*.

Leven met het virus?

Hoe erg is dat nu allemaal? We worden toch gaandeweg beschermd via vaccinatie? En wordt de prijs van sluiting van uitgaansleven en scholen en dergelijke niet veel te hoog, nu je van corona, als je besmet raakt, veel minder ziek wordt en veel betere overlevingskansen hebt vanwege dat vaccin? Moeten we niet gewoon leren 'leven met het virus'? Dat is de toon van de huidige maatschappelijke discussie aan het worden.

Een paar dingen daar over. Ja, dat vaccin is een goede zaak: het remt besmettingen, het gaat ziekte en sterfte tegen. Uitstekend. Maar miljoenen mensen zijn nog steeds niet of onvoldoende gevaccineerd. Onder die mensen spookt het virus vrijwel ongestoord rond. Dat geldt in Nederland. Wereldwijd is het nog veel erger, in grote delen van de wereld moet het vaccineren nog op gang komen. Dat gaat extra stroef omdat farmaceutische bedrijven hun patenten beschermen, en daarin gedekt worden door Westerse regeringen. Eigendomsrecht houdt de productie van vaccins nodeloos beschermd en nodeloos kostbaar. Zo leveren kapitalistische prioriteiten vele honderden miljoenen mensen uit aan een gevaarlijke ziekte.

Denk niet dat de gevolgen alleen voor ongevaccineerden zijn. Want dat zijn ze niet. Wat er onder ongevaccineerden gebeurt, heeft effect op iedereen. Het virus muteert. Hoe meer virus er rondgaat, hoe meer mutaties. Hoe werkt dat? Virus is organische stof die in levende cellen doordringt, en die cellen als het ware instructie geeft virusdeeltjes aan te maken, kopietjes zogezegd. Bij dat kopiëren worden 'foutjes' gemaakt. Dat zijn mutaties. De meeste daarvan hebben geen merkbaar effect. Sommigen wel: ze kunnen het virus besmettelijker maken. Of ziekmakender. Of allebei. Of juist minder besmettelijk, minder ziekmakend, of allebei. Het kan alle kanten op. Het gaat volstrekt willekeurig.

Maar welke mutatie overleeft is niet willekeurig. Besmettelijker varianten zijn in het voordeel in de evolutie. Dat hebben we gezien bij de razendsnelle opkomst van de Delta-variant. Helemaal in het voordeel zijn varianten die kans zien de immuniteit die vaccinatie oplevert te omzeilen. Zulke varianten kunnen immers om zich heen grijpen in een gevaccineerde bevolking. Er zijn aanwijzingen dat die Delta-variant iets makkelijker door de vaccinatie heen breekt dan eerdere versies. Delta maakt mensen iets zieker, ook jongere mensen. Delta had nooit een kans gekregen om zelfs maar te ontstaan als de pandemie vorig jaar de kop in was gedrukt. Het is een product van mutaties die de ruimte kregen omdat het virus zeer wijdverspreid was en bleef.

Het is een kwestie van tijd voordat er varianten ontstaan die zich van het vaccin niets meer aan trekken. Het is ook een kwestie van tijd voordat er een variant opduikt waar mensen veel en veel zieker van worden, en in veel grotere aantallen en percentages aan doodgaan. Juist het feit dat het virus nu vaak ook gevaccineerden tegenkomt, betekent dat mutaties die het vaccin weten te trotseren, in het voordeel zijn. Breed vaccineren, gecombineerd met veel virusverspreiding, maakt het ontstaan van vaccinbestendige varianten extra makkelijk. Dat alleen al is een totale veroordeling van het huidige beleid, dat immers vaccineren combineert met versoepelen en dus virusverspreiding accepteren.

Ja, het virus kan ook andere kanten op muteren. Maar minder besmettelijke varianten sterven vrij snel uit, die worden weggeduwd door besmettelijker versies. Minder ziekmakender varianten zijn op den duur kansrijk. Maar het is geen automatisme dat die op korte termijn de overhand krijgen. Ik kwam een document tegen van *SAGE*, een Britse wetenschappelijke instelling die ook over COVID-19 publiceert, waarin de kans op een steeds onschuldiger virus op 'onwaarschijnlijk op de korte termijn, een realistische mogelijkheid op de lange termijn' werd geschat. De komst van een variant met sterfte van tot enkele tientallen procenten van het aantal besmette mensen is echter ook 'een realistische mogelijkheid'.[2] Wat hier gezegd werd is:

Schoolgebouwen zijn distributiecentra voor het virus

geef het virus ruimte, dan verandert het mogelijk in een *killer virus*, veel verschrikkelijker dan wat we de afgelopen anderhalf jaar hebben zien rond razen, waartegen de huidige vaccins helemaal niet zijn opgewassen. Nee, dat is geen zekerheid. Het is wel een groot risico. Moeten we dat risico nemen?

Tuberculose was ooit ook endemisch

Tegen deze achtergrond komt de mantra 'we moeten leven met het virus' er een beetje anders uit te zien. Ja, dit virus dreigt endemisch te worden, is dat misschien al. Ja, het is goed mogelijk dat we naar een jaarlijks of zelfs vaker terugkerende vaccinatie toe gaan om ziekte en sterfte te beperken. Maar daarmee is corona niet een verkoudheid of griep geworden waar we maar mee moeten *dealen*. Tuberculose was ooit ook endemisch. Gezien de ernst van de ziekteverschijnselen die corona meebrengt, lijkt me dat een veel betere vergelijking dan het intussen totaal uitgekauwde 'het is maar een griepje'. Ooit hebben mensen en maatschappijen besloten om die ziekte gewoon uit de maatschappij te verbannen. Ik vind dat corona een soortgelijke resolute houding verdient.

Ook als een ziekte endemisch is, maakt de mate van verspreiding nog wel uit. Een ziekte kan immers jaarlijks tientallen mensen treffen, of jaarlijks tienduizenden mensen, en dat is niet hetzelfde. Dus aan degenen die zich al neergelegd hebben bij een endemisch wordende COVID-19: wat wil je? Enkele ziekenhuisopnames per jaar, enkele tientallen ernstig zieken, enkele tientallen wegens Long COVID chronisch zieke mensen erbij, plus een paar honderd lichte ziektegevallen? Of tienduizenden ziekenhuisopnames, duizenden doden en duizenden chronisch zieken, om over besmettingscijfers maar te zwijgen? Het kan allebei met een endemische ziekte. Hier is een vergelijking met griep nu eens wel gepast: een endemische ziekte, die jaarlijks grote aantallen mensen toch hard treft. Griep is namelijk geen 'griepje', ook iets dat nogal eens over het hoofd wordt gezien.

Endemisch is dus niet zomaar hetzelfde als hanteerbaar en aanvaardbaar. Hoe hanteerbaar en aanvaardbaar corona wordt hangt af van komende varianten. De kans daarop hangt af van de mate van verspreiding van het virus. Hoe geringer die virusverspreiding nu, hoe hanteerbaarder een eventuele endemische versie straks. Willen we niet jarenlang opgezadeld worden met een ziekte die links en rechts de gezondheid en levens van dierbaren kapotmaakt en als een schaduw over de maatschappij blijft hangen, dan dienen we dat virus eens te gaan bestrijden en de verspreiding ervan naar het laagst denkbare niveau terug te dringen. Na zeventien maanden gezwabber en nalatigheid wordt het wel eens tijd.

'Sturen op zorg' is achter de feiten aanhollen

Na zeventien maanden is iets anders ook duidelijk. De overheid gaat dit niet doen. Die wil het virus helemaal niet de maatschappij uit trappen. De prioriteit voor Rutte en buikspreker Van Dissel was vanaf het begin: zorgen dat de zorg het houdt. En 'zorg' wordt dan gedefinieerd als ziekenhuiszorg en intensive care (IC). Huisartsen tellen niet mee. Zolang de ziekenhuiszorg niet uitpuilt, vindt het kabinet het best. Elke nieuwe besmettingsgolf werd begeleid door opmerkingen als 'we zien het nog niet terug in de ziekenhuizen, er is weinig aan de hand. Maatregelen komen pas als IC's weer volstromen'. Wat je aan kon zien komen: het duurt even voordat besmette mensen ziek worden, en dan duurt het wederom even voordat mensen zo ziek worden dat ze op een IC belanden. Afwachten tot IC's vol liggen, is wachten tot het te laat is, zelfs voor die IC's. Want maatregelen die besmettingen drukken, vertalen zich pas weken erna in lagere aantallen IC-opnames. 'Sturen op zorg' is dus achter de feiten aanhollen, dweilen met de kraan open.

Maar door relatief laat in te grijpen, geeft het kabinet de virusverspreiding wel ruimte – en dat is geen vergissing maar de bedoeling. Want virusverspreiding betekent veel infecties en veel mensen die antistoffen hebben tegen het virus. Daarmee krijg je 'groepsimmuniteit' waarmee de epidemie vervolgens uitdooft. Dat is het idee hier. Zulke groepsimmuniteit vereist dus dat mensen zo veel mogelijk wel besmet raken. Inmiddels is er ook het vaccin waarmee die groepsimmuniteit verder wordt bevorderd. Maar het beleidsdoel is dus nooit geweest: de virusverspreiding zo dicht mogelijk naar nul terug te dringen. Beleidsdoel was en is: zoveel mogelijk verspreiding tolereren zodat de zorg het kantje boord houdt. Moet ik nog uitleggen hoe verwerpelijk deze strategie is? Je laat er grote aantallen mensen ziek mee worden, waarvan er aanzienlijke aantallen doodgaan.

Die nagestreefde groepsimmuniteit was altijd al twijfelachtig, maar blijkt intussen een fictie. Weerstand tegen eerdere coronavarianten raakt na maanden uitgewerkt, en gaat al helemaal niet op tegen nieuwere versies zoals Delta. Alleen een permanent effectief vaccin dat niet alleen ziekte maar ook besmetting blokkeert kan groepsimmuniteit garanderen, en alleen maar als dan ook nog bijna iedereen dat vaccin krijgt. De huidige vaccins werken waarschijnlijk slechts gedeeltelijk en tijdelijk. Je moet dus voor groepsimmuniteit eindeloos mensen aan besmettingsgevaar blijven blootstellen en keer op keer vaccineren, enkel en alleen om de zaken niet totaal uit de hand te laten lopen. Wat hier vooral endemisch wordt, is wanbeleid.

Denk niet dat het RIVM dit niet snapt. Het is geen vergissing, geen miscalculatie, al komen er binnen het hierboven geschetste beleidskader wel misrekeningen voor. Dat het zo snel na de versoepelingen van 26 juni zo erg misging, was een misrekening. Maar dat de besmettingscijfers weer zouden oplopen, was en is ingecalculeerd. En dat 'groepsimmuniteit' een hersenschim is, betekent niet dat er geen

rationele doelen achter het beleid zitten. Door deze hersenschim na te jagen kan de regering het namelijk zo presenteren dat ze niet meer hoeft te doen dan ze doet: ze kan de pretentie dat overheidsbeleid ons tegen besmetting en ziekte beschermt – een wettelijke plicht van die overheid! – laten varen. Als groepsimmuniteit de oplossing is en besmetting daartoe bijdraagt, dan moet de regering dat virus juist zo min mogelijk voor de voeten lopen. Gooi die scholen, bedrijven en instellingen maar weer open, doe dat mondkapje maar weer af, ga maar snel dansen met Janssen! Zo wordt die fictieve groepsimmuniteit een prachtig argument tegen alles wat de vrijheid inperkt om mensen naar hun werk te jagen en de winkelstraten, pretparken en uitgaanscentra in te lokken, zodat het geld gaat rollen.

Versoepelingen dienen dus inderdaad de vrijheid – van ondernemers om zich te verrijken ten koste van ons allemaal. Kortetermijnkapitalistische belangen domineren hier, want op langere termijn snappen zelfs ondernemers dat ook zij beter af zijn als het zakendoen niet drie maal per jaar wordt onderbroken door weer een halve lockdown als de IC's weer eens zijn overgelopen. Voordeel voor kapitalisten is zelfs dan nog dat ieder idee dat mensen recht hebben op goede zorg en bescherming tegen ziekte stelselmatig is en wordt ondermijnd. Dat is een ideologische opsteker voor het neoliberale beleidsmodel waar de ondernemersklasse zulk garen bij spint.

Versoepelen is dodelijk, lockdowns zijn geen alternatief

Het hele coronabeleid verdient tegen deze achtergrond vanuit anarchistisch perspectief totale en frontale afwijzing. Maar bij het zoeken naar een alternatief dienen we de autoritaire valkuil te vermijden. Versoepelen is dodelijk. De hele economie opengooien betekent mensen uitleveren aan dat akelige virus, met ziekmakend en dodelijk gevolg. Maar lockdowns zijn geen alternatief. Die leggen om te beginnen niet stil wat vooral stilgelegd hoort te worden; de economie! Essentiële sectoren blijven open, want het systeem kan niet zonder. Maar precies daar blijft het virus dan rondwaren, vaak onder straatarme mensen, arbeidsmigranten, scholieren met een bijbaan als vakkenvuller, ga zo maar door.

Lockdowns zijn op den duur ook steeds minder effectief in wat ze beogen. Ze vergen steeds meer repressie om ze af te dwingen. En wat heb je nog aan bescherming tegen ziekte als het leven er gaandeweg gaat uitzien als huisarrest? Een paar maanden niet naar de kroeg of theater is voor veel mensen best te doen, en het is aanstellerij om de Nederlandse lockdowns op een lijn te stellen met noodtoestanden in politiestaten. Maar ook in Nederland zijn lockdowns autoritaire ondingen, koren op de molen van gezagsdragers die in de uitoefening van hun functie ook nog eens bestaande onderdrukkingsvormen zoals racisme verstevigen. Ik geloof niet dat de lockdowns in Nederland zijn doorgevoerd met de vestiging een politiestaat als doel. Rutte wilde wel degelijk echt een tijdelijke rem op de virusverspreiding, want de zorg, want de IC's. Maar ik weet zeker dat lockdowns, ook de halfzachte poldervariant ervan, de versterking van een politiestaat in de hand werken. Dat is minstens een bijeffect en voor sommige gezagsdragers wel degelijk ook een doelstelling.

Als de lockdown-strategie het virus verslaat maar tegelijk de bewegingsvrijheid van mensen tot dichtbij nul terugbrengt, dan is het middel niet echt beter dan de kwaal. Overigens is het kabinet zo'n harde strategie nooit van plan geweest, het is misplaatst om te doen alsof dat wel het geval is. Maar een anarchist kan toch echt nauwelijks anders dan hardop zeggen: iedere boete en aanhouding wegens avondklok of groepsgrootte is een boete of aanhouding te veel. We schorten ons verzet tegen repressie maar beter niet op voor de duur – de veel te lange duur – van deze pandemie.

Als versoepelen dodelijk is, en lockdowns niet het antwoord zijn, wat dan wel? Ik heb het vaker gezegd: *shutdown* van onderop! De virusverspreiding dient gedwarsboomd te worden. Als we niet geloven dat de overheid dat doet en dat eigenlijk ook niet willen, dan is het aan onszelf om dat te doen. Dan is het aan docenten, leerlingen en ouders/verzorgers om de scholen dicht te houden en vervolgens de ventilatie nu eindelijk eens op orde te helpen brengen. De rekening daarvan dient uiteraard naar het kabinet gestuurd te worden, en/of rechtstreeks aan de ondernemers die immers hun toekomstig personeel van de scholen betrekken. Dan is het aan barkeepers, obers, koks en bedienend personeel om, samen met minstens de vaste klanten en buurtbewoners, de horeca dicht te gooien, waarbij ze doorbetaling van salaris afdwingen. Hey, FNV?! We komen even jullie stakingskas daarvoor gebruiken, goed? Dan is het aan arbeiders om de bedrijven en instellingen waar ze werken dicht te houden en vervolgens de hygiëne, ventilatie en verdere coronaveiligheid op orde te brengen, ook weer op kosten van de kapitalisten. O ja, en mond-neusmaskers weer op in winkels en andere publieke binnenruimtes! Dat kunnen we trouwens ook in groepsverband promoten en organiseren. Ja, dat mondkapje helpt tegen verspreiding, dat ga ik hier niet eens verder uitleggen.

Tegenover hun versoepelingen, maar ook tegenover hun lockdown, stellen we zo onze *shutdown*, feitelijk een combinatie van algemene staking en beginnend arbeiderszelfbestuur. Van zo'n soort benadering schrikken anarchisten toch niet terug?

NOTEN

1 Op 1 augustus 2021, toen ik dit artikel schreef.
2 Gevonden via David Mercer, '*COVID-19: New deadlier coronavirus variant that could kill one in three infected people a 'realistic possibility', SAGE warns*', Sky News op: news.sky.com
Het betreffende document is te vinden via www.gov.uk/government/publications/long-term-evolution-of-sars-cov-2-26-july-2021

Peace, love en antisemitisme

DOOR JOHN POSTMA ILLUSTRATIES ASIA BORDOWA

Weinig mensen uit de kringen die zich tegen COVID-19-maatregelen verzetten, maken zich druk over het feit dat er extreemrechtse sprekers op hun podium staan

“Gratis met de trein naar het vaccinatie-centrum” kopt een meme. Op het bovenstuk van de afbeelding rijdt een moderne trein een station binnen, terwijl op het onderste deel een foto uit de Tweede Wereldoorlog is gebruikt waarop te zien is hoe mensen in goederenwagons worden gestopt om afgevoerd te worden. Tegenstanders van de COVID-19-maatregelen omschrijven zichzelf maar al te graag als verzets- of vrijheidsstrijder en vergelijken zichzelf met slachtoffers van de naziterreur. Ook de extreemrechtse politicus Thierry Baudet bedient zich van deze retoriek. Daarnaast winnen steeds meer antisemitische complottheorieën aan terrein.

Het is mei 2021. Enkele dagen voor de officiële herdenking van 5 mei, de bevrijding van Nederland, weet Forum voor Democratie (FvD) de gemoederen weer bezig te houden. Via digitale media verspreidt de extreemrechtse partij een flyer met daarop een zinspeling op de Tweede Wereldoorlog. Terwijl Nederland in de ban is van de viering van 75 jaar vrijheid, wil het Forum 75 jaar vrijheid herdenken, want die vrijheid is volgens de partij ten grave gedragen nadat er een pakket aan coronamaatregelen van kracht is geworden. Enkele maanden eerder, tijdens de verkiezingskaravaan van FvD in Harderwijk, beloofde partijleider Baudet dat hij mensen een ‘Ausweis’ zou geven voor de avondklok. Nederlanders kregen tijdens de oorlog dit papier zodat ze na de spertijd naar huis mochten keren van hun werk. Baudet reageert voor de camera van een journalist: “Ik vind het wel een grappige term, want ik voel me ontzettend in mijn vrijheid beperkt doordat we die avondklok hebben.” Volgens hem is het “een speelse verwijzing naar de bizarre situatie waarin we nu zitten”.

Parallel

Speels of niet? Volgers van hem en andere ‘verzetsstrijders’ begrijpen maar al te goed welke retoriek ze moeten gebruiken om hun punt kenbaar te maken. Schaamteloos vergelijken de demonstranten zich met Joden in de Tweede Wereldoorlog. Ter illustratie circuleert op social media het filmpje ‘Opdat wij niet vergeten’ dat perfect bij deze zelfslachtoffering aansluit. Shots van een wrede bezetter worden afgewisseld met situaties in de coronatijd. Een voice-over spreekt over een vaccinpaspoort dat geïntroduceerd wordt in Israël, waar niet-gevaccineerde mensen geen toegang meer krijgen tot theaters of winkelcentra. Iets verderop in het filmpje laat men beelden zien dat Joden niet meer welkom zijn in restaurants, hotels en in dierentuinen. De bibliotheek is voor hen verboden, het museum en ook de sportclubs. Geregeld schakelt het filmpje tussen het heden en het verleden, alsof er overeenkomsten zijn. Aan het einde van de video toont men een persoonsbewijs en een coronapaspoort op een mobiele telefoon. “Opdat wij niet vergeten…” “De parallellen zijn wel heel toevallig” reageert iemand onder het filmpje.

Vol trots poseert rapper Convex Kafka voor de camera en laat zijn gele Jodenster zien met de tekst ‘niet gevaccineerd’

Gevolg van deze enscenering is dat de vernietigingspolitiek van de nazi’s gerelativeerd wordt en daarmee ook de holocaust op Joden.

Globalisatie

Vol trots poseert rapper Convex Kafka, alias van Bouke van de Vrugt, voor de camera en laat zijn gele Jodenster zien met de tekst ‘niet gevaccineerd’. En hij is niet de enige. Op verschillende demonstraties tegen het coronabeleid lopen mensen rond met een dergelijke gele ster. Zo ook in Zwolle afgelopen april. Het verhaal krijgt een nog wrangere smaak als men de demonstratie afsluit bij het oorlogsmonument in de Overijsselse hoofdstad. Van de Vrugt is een graag geziene gast in kringen van deze zogenaamde ‘vrijheidsstrijders’. Hij gooide hoge ogen met zijn nummer Kom in opstand, dat gericht is tegen het beleid van de coronapolitiek. Het nummer zelf start met een sample van Thierry Baudet die verbaasd is dat er niet meer mensen in opstand zijn gekomen. In een ander nummer van Convex Kafka noemt hij enkele complotten die als antisemitisch gezien kunnen worden. Zo zingt hij over ‘the big reset’ en ‘globalisatie’. Extreemrechts melkt met name globalisatie uit. Centraal in deze visie staat het zogenaamde ‘Kalergi-Plan’, waarin een complot is beraamd om witte Europeanen te vermengen met andere bevolkingsgroepen, onder andere door immigratie. Elites moedigen in deze visie immigratie aan.

Coulissen

Hoe en wat werd afgelopen mei duidelijk op een manifestatie van corona-activisten in Hengelo. Daar hield Catherine Afine Boon-Langedijk, een PVV’er die niet vies is van complotten, een toespraak waarin het al eerder genoemde ‘Kalergi-Plan’ ter sprake komt - het plan van Richard Coudenhove-Kalergi om Europese staten met elkaar te laten samenwerken. “In 1925 schreef hij in zijn belangrijkste boek *Praktischer Idealismus* dat een toekomstig Europa bewoond zou moeten worden door een mengras van Europese, Aziatische en Afrikaanse volken. Door immigratie zouden de natiestaten dan minder van elkaar gaan verschillen en verdwijnen. Zijn globalistische ideeën werden de leidraad voor de politieke elite van Europa en zijn dat nog steeds.” Vervolgens neemt Boon haar toehoorders mee in een wereld die nauwer aansluit bij antisemitische samenzweringen. Uiteraard mogen de rijke familie

Uiteraard mogen de rijke familie Rothschild en vrijmetselarij niet in het rijtje ontbreken, want beiden staan binnen de samenzweringen symbool voor geheime macht

Rothschild en vrijmetselarij niet in het rijtje ontbreken, want beiden staan binnen de samenzweringen symbool voor geheime macht. “Rothschild en zijn invloedrijke zakenrelaties bundelden hun financiële krachten en wilden de rijkdom van de hele wereld in handen krijgen. Tot hun kring behoorde Adam Weishaupt, professor in de rechten en lid van een vrijmetselaarsorde. Hij kreeg van Rothschild en zijn club de opdracht om een plan voor een één-wereld-staat te ontwerpen die onder hun leiding moest staan. En daarvoor ontwikkelde Weishaupt het systeem van macht achter de schermen waarvan het volk het bestaan niet zou weten. Die onzichtbare macht, het grootkapitaal, tegenwoordig wel *Deep State* genoemd, moet zicht krijgen naar de buitenwereld in de vorm van politici die zichtbaar moeten zijn en door het volk moeten worden gekozen”, aldus Catherine Boon. Het publiek klapt enthousiast. Als er in een nieuwsgroep een bericht verschijnt over het overlijden van Benjamin Rothschild, dan plaatsen enkele groepsleden berichten onder het artikel. Een opmerking sluit aan bij het hierboven genoemde; “Om onzichtbaar te worden moet je eerst overlijden.” Kortom, de impressie wordt gewekt dat Rothschild niet echt overleden is, maar uit het zicht is verdwenen om achter de schermen verder te werken.

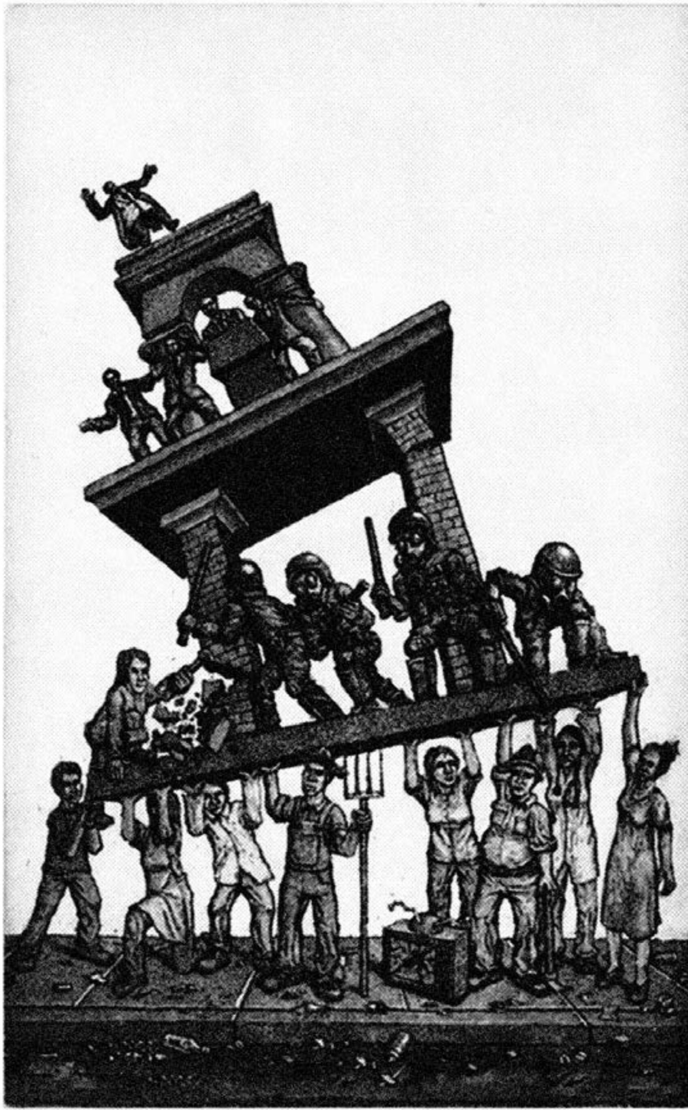
Financiering

Met het idee van geheime machten, dat een connotatie heeft met Joden, komt vaak antisemitisme in het spel. Zo dwaalt ook binnen kringen van COVID-19-strijders het spook rond over de vermeende invloed van miljardair George Soros. Op diverse manifestaties en demonstraties in Nederland moet de Black Lives Matter-beweging het ontgelden, want volgens de demonstranten veroorzaken zij tweespalt in de samenleving. Deze tweespalt zou gevoed worden door Soros die volgens de complotdenkers dergelijke groepen financieel ondersteunt. Denk aan de onzichtbare macht achter de schermen. Maar Soros doet volgens hen meer. Hij wil open grenzen, waardoor immigranten de witte bevolking langzaam vervangen. Waar komt dit idee vandaan? Om antwoord te geven op die vraag moet we even terug in de tijd. In 2015, ten tijde van de vluchtelingencrisis, waren er in Hongarije verkiezingen. Premier Viktor Orbán zocht naar een speerpunt om zijn verkiezingscampagne te starten en het slachtoffer werd snel gevonden. Soros, van oorsprong Hongaar en Jood, woont al jaren niet meer in Hongarije, maar steunt wel allerlei niet-gouvernementele organisaties die de democratie bevorderen. De extreemrechtse premier Orbán beschuldigde Soros van het steunen van groepen die vluchtelingen hielpen en daarmee de democratie ondermijnden. Hij verbond Soros aan de verkwanseling van de Hongaarse identiteit en achtte hem schuldig aan globalisatie. En het lukte, de extreemrechtse partij van Orbán werd weer de grootste van het land. Gevolg was wel dat Soros in Hongarije met de grond gelijk is gemaakt en een nieuw (antisemitisch) complot werd geboren dat in de toekomst opnieuw is gaan etteren.

Pijnlijk

Verbinding, liefde en vrijheid; woorden die de anti-corona-activisten regelmatig scanderen. Volgens de gangmakers achter de manifestaties en demonstraties maakt het niet uit of je links of rechts bent. In verbinding treden om met elkaar de coronamaatregelen aan te pakken, dat lijkt het summum. Weinig mensen uit deze kringen maken zich druk over het feit dat er extreemrechtse sprekers op hun podium staan. Evenmin zijn er grote zorgen over het toenemende aantal antisemitische complotten in de beweging van ‘ontwaakte mensen’. Er is duidelijk geen grens getrokken tussen wat toelaatbaar is en wat niet. Gevolg is dat er zonder scrupules hyperbolen worden gebruikt die de gruweldaden van de holocaust en het nationaalsocialisme bagatelliseren en opnieuw voedingsbodem geven aan haat tegen Joden en andersdenkenden. Dat tegenstanders van de coronamaatregelen zich in deze context verzetsstrijders noemen is daarom extra schokkend. Het is een verdraaiing van de feiten en pijnlijk tegelijk voor alle slachtoffers van de Tweede Wereldoorlog.

Een economie in dienst van de samenleving

DOOR TOMMY RYAN

De vraag is soms wat voor concrete antwoorden wij als anarchisten te bieden hebben op grote maatschappelijke vraagstukken. Hoe zou een economie op anarchistische grondslag eruit kunnen zien? Aan de hand van een paar voorbeelden zal ik schetsen hoe een economie eruit zou kunnen zien als deze in dienst staat van de behoeften van de samenleving en wanneer deze afgestemd is op de natuur.

COVID-19 en de bestrijding ervan
De wereldwijde COVID-19-uitbraak en de achterliggende oorzaken daarvan hebben veel van doen met hoe kapitalisme onze economie en samenleving gestructureerd heeft. Het is een feit dat met vroegtijdig en proactief handelen een wereldwijde pandemie verhinderd had kunnen worden. Dit gebeurde uiteindelijk niet door een motief van financieel gewin: dat het personen- en goederenverkeer zo lang mogelijk opengehouden werd zodat de economieën 'normaal' konden doordraaien, is één van de hoofdoorzaken waardoor we zijn aangeland waar we nu zijn. De kosten van de gevolgen hiervan, worden nu echter op de samenleving afgewenteld. Dit patroon – de voorkeur geven aan financieel gewin tegenover sociaal-maatschappelijk verantwoordelijke keuzes en het niet dragen van de verantwoordelijkheid van de gevolgen – is sterk met het kapitalisme verbonden.
We zien dit zowel bij de uitbraak van COVID-19 terug, als ook bij de bestrijding van de pandemie. Bijvoorbeeld bij de ontwikkeling en distributie van inentingen. Er worden miljarden aan belastinggeld in commerciële farmaceutische bedrijven geïnvesteerd die, om aanbestedingen binnen te slepen, de mooiste beloftes maakten die zij uiteindelijk helemaal niet waar konden maken. Een fenomeen dat zich overigens eigenlijk bij bijna elke grote aanbesteding voordoet.

In plaats van veel geld in commerciële partijen te pompen, had de Europese Unie echter ook een gemeenschappelijk onderzoeksinstituut kunnen opzetten om een inentingsstof zonder winstmotief te ontwikkelen. Door de winstfactor uit te schakelen zou in deze crisis een goedkope en voor iedereen toegankelijke verspreiding mogelijk zijn. in mei 2020 werd in Finland al zo'n eerste patentvrije inentingsstof ontwikkeld.[1] Deze had met gemeenschappelijk optreden het daglicht kunnen zien en niet alleen Europese lidstaten kunnen helpen, maar ook landen die daar tot op heden nauwelijks toegang toe hebben. De inentingsstof zal waarschijnlijk het daglicht echter nooit zien omdat het commercieel niet als winstgevend wordt geacht en daarom niet de nodige financiële ondersteuning van overheden geniet.[2]

Woonproblematiek
Een ander voorbeeld waar grote voordelen voor de bevolking te behalen vallen, is de woonsector. Als we kijken naar de huidige situatie op de woningmarkt, vraag ik mijzelf af hoe het toch mogelijk is dat er voor een nieuwe regeringstermijn van de VVD getekend is? Stemmen mensen dan überhaupt in interesse van zichzelf? Het neoliberale beleid dat al decennia gangmaker is – eerst onder leiding van Paars 1 en 2, daarna jaren met het CDA en nu al drie termijnen door de VVD – heeft de sociale woningsector totaal uitgekleed. De laatste restanten van het sociale huisvestingssysteem houden de boel nog bij elkaar, maar alles wat er aan de voorkant nieuw gebouwd wordt, wordt aan de achterkant weer verkocht. Daarmee is het woningaanbod in de sociale woningbouwsector niet alleen gestagneerd, maar ook verworden tot niets meer dan een motor voor de koopmarkt. De doelstelling om iedereen betaalbare goede huisvesting te bieden staat niet meer centraal, maar zoveel mogelijk woningen omzetten tot privé-eigendom. Dit terwijl er een nijpend tekort is aan betaalbare woonruimte en jonge woningzoekenden procentueel een steeds groter deel van hun inkomen kwijt zijn aan woonlasten. Een coalitie van 34 organisaties heeft recentelijk aan de bel getrokken en stelt dat er de komende tien jaar één miljoen woningen bijgebouwd moeten worden.[3]

Als anarchisten zijn wij tegen het toe-eigenen van primaire levensbehoeften voor financieel gewin – of dit nu door privépersonen is, door banken of overheden. Privébezit in het geheel afwijzen betekent voor ons ervoor zijn dat deze algemene middelen in dienst van iedereen worden gesteld. In een samenleving waar alles tot koopwaar is geworden, is het misschien lastig voor te stellen dat woonruimte geen 'investering in de toekomst' is, maar erom draait een dak boven je hoofd te hebben en een fijn thuis. Dat kan ook op collectieve basis georganiseerd zijn. Een grootst mogelijk uitgebouwd sociaal woningnet zou betekenen dat geld niet bij individuen in de zak verdwijnt, maar geïnvesteerd wordt in onderhoud en de verdere uitbouw van het woningbestand. Daarmee worden bijvoorbeeld de wachttijden op de woningmarkt gereduceerd, wat onder andere voor meer mobiliteit zorgt en in het algemeen hebben mensen minder persoonlijke risico's en schulden. De lange wachttijden die er nu zijn, zijn het gevolg van jarenlange sociale afbraak onder neoliberaal beleid van PvdA, CDA en VVD.

Klimaat en productie
Ook wat betreft de milieuproblematiek is het duidelijk dat er, door de manier waarop onze samenlevingen zich ontwikkeld hebben onder het kapitalisme, een onhoudbare situatie is ontstaan. De veranderingen in het weer met lange perioden van droogte en andere extreme weerfenomenen, vervuiling van onze leefomgeving door bijvoorbeeld microplastic, steeds verder krimpende wildernis (ver weg maar ook thuis), leeggeviste zeeën; het is niet meer te ontkennen en moeilijk niet pessimistisch van te worden. Wat aan een fenomeen als klimaatverandering lastig is, is dat het een langzaam proces is, dat op korte termijn moeilijk te beïnvloeden is. Daardoor kan het gevoel bekruipen dat het voor nu slechts excessen zijn, dat het niet zo'n haast heeft. Op andere plekken in de wereld zijn de uitwerkingen van klimaatverandering echter al wel steeds groter, en of we het nu willen of niet, die gevolgen zullen ook hier doorwerken. Zij het in de vorm van een stijgende zeespiegel, extremer weer, klimaatvluchtelingen, in elkaar stortende productieketens en een sterke teruggang in de biodiversiteit (met daarmee ook een verhoogd risico op bijvoorbeeld de verbreiding van ziektes en plagen).

Toch zijn er mogelijkheden om onze impact op de aarde ook op kortere termijn snel te reduceren als we dat écht willen. Deze verandering zal echter niet vanuit winstmotivatie gedreven worden, maar zal uit een wil te overleven moeten voortkomen; een perspectief op een gezonder leven voor onszelf, de generaties na ons en voor al het andere leven op aarde. Of we het nu willen of niet, ook de mens is onderdeel van de ecologische cyclus op aarde, de seizoenen, biodiversiteit, voedsel en drinkwater en ook onze gemoedsrust wat betreft de natuur.

Enkele dingen die op de korte termijn grote impact zouden hebben is bijvoorbeeld het breken met het geplande kapot gaan van producten. Als producten langer bruikbaar zijn, gaan we efficiënter met de steeds

schaarser wordende grondstoffen op aarde om en produceren tegelijk ook minder afval. Dit kan nog verder teruggebracht worden door die producten ook nog eens zo te maken dat ze eenvoudiger te repareren en recyclen zijn. Iets anders met grote impact is dat de productie gebruik gaat maken van duurzame grondstoffen in tegenstelling tot milieuvervuilende en niet-hernieuwbare grondstoffen zoals op aardolie gebaseerde plastics. Als dit vanuit de industrie gedreven wordt, zullen dit soort dingen niet meer afhangen van wel of niet verantwoordelijke individuele consumentenkeuzes, maar in één keer grote impact hebben voor alles wat geconsumeerd wordt. Daarmee bedoel ik niet de CEO's van deze industrieën maar de arbeiders die daar werken en weigeren nog langer productiewijzen te gebruiken die hun eigen leefomgeving of die van andere vernietigen. Milieuvervuilende producten zouden gewoonweg niet meer tot het keuzepakket behoren. En zeg nou zelf, wie kiest er nou bewust voor milieuvervuilend te zijn?

Een omschakeling van de economie brengt risico's met zich mee, vraagt om collectieve inspanning. Het zal betekenen dat productieprocessen moeten worden veranderd, bepaalde sectoren misschien zelfs moeten sluiten. Maar dat hoeft niet erg te zijn als we dit niet het probleem maken van de mensen die toevallig in die sector werken, maar hen de kans geven zich om te scholen en de werklast eerlijk verdelen.

Omvorming van de economie en verantwoordelijkheid

Er is een reden dat de voorbeelden die ik hierboven heb omschreven, zich niet zomaar laten doorvoeren. We leven in een door financiële winst gedreven samenleving en degenen die zich proberen te verrijken aan de hand van dit economische model, zullen zich proberen te verdedigen.

In Nederland lijkt het consensus dat de klassenstrijd niet meer bestaat. Maar als we kijken naar wie er in onze samenleving daadwerkelijk de grote winsten opstrijken, wie daarvoor de rekening betaalt en de schade ervan ondervindt, is het duidelijk dat er een kleine groep bezitters en aandeelhouders is en een grote groep mensen die zich in het andere kamp bevindt. Dat de klassenstrijd weinig wordt benoemd, wil dus niet zeggen dat deze niet (meer) bestaat.

Tijdens de eerste dagen van de coronapandemie was er plotseling sprake van 'systeemrelevant werk' dat koste wat kost door moest gaan en ander werk dat van de ene op de andere dag eigenlijk overbodig bleek. En als we kijken hoe de beloning, werkdruk of bescherming tegen COVID-19 in deze 'systeemrelevante' beroepenvelden is, wordt duidelijk dat arbeid eigenlijk niet gewaardeerd wordt naargelang relevantie. Mensen die overbodig werk doen of teren op het werk van anderen (zoals bankiers, aandeelhouders, vastgoedbezitters en bedrijfseigenaren) harken grote sommen geld bijeen, terwijl de mensen die belangrijk werk doen grote risico's voor hun gezondheid lopen, door moeten werken, soms zelfs langer en harder dan normaal én slecht betaald worden. Bezuinigd wordt immers altijd eerst onderaan de keten.[4]

Willen we dit doorbreken, dan zullen we de maatschappelijke structuur die daaraan ten grondslag ligt moeten veranderen. De eigendomsvraag is daarbij van fundamenteel belang. Deze bepaalt namelijk voor een groot deel vanuit welke motivatie men handelt en wie daarvan de vruchten plukt.

Probleem is dat, zolang wij als werkende klasse ons niet van onze eigen positie en het daaraan verbonden aandeel in dit proces bewust zijn, we niet in staat zullen zijn zulke fundamentele veranderingen door te zetten; dat we niet meer voor het financiële gewin van enkelen produceren, maar voor behoefte en belang en op voorwaarden die leven mogelijk maken in plaats van dat te vernietigen. De wereld ligt in onze handen op het moment dat we ervoor kiezen ons te verenigen en in gemeenschappelijk belang handelen in plaats van in dat van enkelen.

NOTEN

1 Joona-Hermanni Mäkinen & Ilari Kaila, Finnland hatte vor 10 Monaten einen patentfreien Impfstoff – aber entschied sich dagegen, Jacobin Magazin 5 april 2021, op jacobin.de.

2 Alexi Teivainen, Finnish Covid-19 vaccine preform yielding promising results but lacks funding, Helsinki Times 5 oktober 2020 op helsinkitimes.fi.

3 Grote bouwcoalitie presenteert actieplan voor 1 miljoen woningen in tien jaar, NOS.nl 17 februari 2021 op nos.nl.

4 Billionaires got 54% richer during pandemic, sparking calls for 'wealth tax', 31 maart 2021 op cbsnews.com.

Meeslepende interviews en boeiende projecten over wederzijdse hulp

Wij, Petra en Ronja, luisterden naar podcasts met als thema wederzijdse hulp of in het Engels mutual aid. Wederzijdse hulp is een vorm van samenwerken en een inspiratiebron voor sociale bewegingen.

DOOR PETRA & RONJA

Wederzijdse hulp is zeker geen liefdadigheid. Dit legt Liz in de podcast *Rebel Steps*, die we als eerste beluisterd hebben, kort en krachtig uit. Wat wederzijdse hulp precies betekent, vertelt Dean Spade uitgebreid in *It's going down*. Joey Ayoub vraagt in zijn podcast *The Fire These Times* hoe wederzijdse hulpprojecten kunnen blijven voortbestaan. Laura Flanders bespreekt een concreet voorbeeld van wederzijdse hulp, namelijk transformatieve gerechtigheid (transformative justice). Als laatste hebben we de podcast *The Ex-Worker* geluisterd waarin anarchistische verplegers vertellen over wederzijdse hulp en gerelateerde onderwerpen in tijden van COVID-19.

Dit wordt geen recensierubriek zoals in een krant – we bespreken alleen die podcasts die we zelf erg de moeite waard vinden, dus we gaan niks afkraken. Waar de podcasts precies over gaan en wat wij ervan vinden, delen we graag met jullie volgens een vast format.

1. Rebel Steps
In het kort: 'Support Your Community (mutual aid)', uitleg over wederzijde hulp, 0:13h, Engels, transcript.

De makers - *Rebel Steps* is een podcast over politieke acties waarbij directe actie, solidariteit, autonomie en wederzijdse hulp centraal staan. Amy en Liz, de makers van *Rebel Steps*, wonen in New York en zijn volgens eigen zeggen na de verkiezing van Donald Trump activistischer geworden.

Waar gaat het over? - In hun aflevering 'Support Your Community (mutual aid)' legt Liz uit wat wederzijdse hulp is en hoe het verschilt van liefdadigheid. Dit doet ze samen met Chris van *Food not Bombs*. Wederzijdse hulp vormt en versterkt een gemeenschap. Dit in tegenstelling tot overheidssteun of andere liefdadigheidsprojecten waarbij een hiërarchische relatie bestaat tussen gever en ontvanger van de steun. Deze hiërarchische verhouding is duidelijk niet aanwezig bij wederzijdse hulpprojecten. Liz vat het gezegde tijdens de aflevering regelmatig samen en voegt naast *Food not Bombs* nog andere voorbeelden van wederzijdse hulp toe. De aflevering sluit zij af met een krachtige uitsmijter: 'Believe in yourself, trust each other and get organized.'

Wat vonden wij? - Deze korte en zeer duidelijke podcastaflevering is zeker een aanrader. De theorie van wederzijdse hulp wordt op een toegankelijke manier uitgelegd en onderbouwd met specifieke voorbeelden.
Helaas zijn er nog geen podcasts in het Nederlands verschenen over wederzijdse hulp (of wij hebben ze niet kunnen vinden, maar tip ons vooral als je iets weet!). Wel is wederzijdse hulp een thema dat ook in Nederland speelt, zie bijvoorbeeld het online rondetafelgesprek van het BAK: 'Practicing Tactical Solidarities II: A Roundtable on Mutual Aid, Emergency, and Continuous Care'.

2. It's going down
In het kort: 'Building Power, Resisting Recuperation', interview met Dean Spade over wederzijdse hulp, 1:05h, Engels, geen transcript.

De makers - It's going down is meer dan een podcast. De mensen van *It's going down* zien zich als een digitale gemeenschap. Via hun platform publiceren ze regelmatig teksten, video's en podcasts over activisme, maar ook over de theorieën erachter.

Over wat gaat het? - Eén zo'n theorie is het idee van wederzijdse hulp. In de aflevering 'Building Power, Resisting Recuperation' is transgender activist en jurist Dean Spade aan het woord. Dean publiceerde in 2020 het boek *Mutual Aid* waarin de drie belangrijkste aspecten van wederzijdse hulp worden uitgelegd: toegang tot basisbehoeften, solidariteit en zelfredzaamheid. In het interview legt Dean uit dat het erom gaat mensen binnen een gemeenschap te voorzien in basisbehoeften. Dit kun je heel breed zien, zoals voedselvoorziening tijdens een ramp, maar bijvoorbeeld ook iets als een netwerk voor mensen die blootstaan aan racistisch geweld. Het voorzien in die basisbehoeften is onlosmakelijk gekoppeld aan solidariteit: zo is het niet alleen belangrijk om voor elkaar te koken, maar ook om inzichtelijk te maken waarom sommige mensen geen toegang hebben tot eten.
De samenwerking binnen wederzijdse hulpprojecten is gericht op participatie en het oplossen van problemen, en niet af te wachten tot de staat dit doet. Tijdens het interview waarschuwt Dean ook voor de valkuilen van wederzijdse hulpprojecten, zoals coöptatie van het project of het uitgeput raken van de deelnemers.

Wat vonden wij? - Deze podcast is een goed begin om uitgebreid kennis te maken met het idee van wederzijdse hulp. Het enthousiasme spettert er bij Dean van af. Leuk om te luisteren! Wel een beetje aan de lange kant en een transcript had niet misstaan. Na het luisteren van deze podcast heb ik het boek Mutual Aid gelezen. Het is vlot geschreven en staat vol met praktische tips voor het opzetten van wederzijdse hulp.

3. The Fire These Times
In het kort: 'Mutual Aid is Sweeping the World', interview met Zoe Smith over duurzame wederzijdse hulp, 0:42h, Engels, geen transcript.

De maker - The Fire These Times is een wekelijkse podcast van Joey Ayoub uit Libanon over onderwerpen op het snijpunt van politiek, geschiedenis, filosofie, cultuur en wetenschap. De naam van de podcast is bewust gekozen en refereert aan het boek van James Baldwin *The Fire Next Time*. Voor zijn podcast heeft Joey meerdere afleveringen over het thema wederzijdse hulp gemaakt. In een van de afleveringen spreekt hij met Zoe Smith. Zoe had in 2020 al twee artikelen over wederzijdse hulp gepubliceerd 'Mutual aid is sweeping the world. Here's how we make this anarchist way of organising last' en 'The unthinkable has become reality. How can we build back better?'

Waar gaat het over? - Zoe en Joey gaan tijdens hun gesprek op zoek naar een antwoord op de vraag hoe we ervoor kunnen zorgen dat wederzijdse hulpprojecten blijven voortbestaan. Veel projecten zijn helaas maar van tijdelijke duur. Om een antwoord te vinden kijken ze naar voorbeelden die (deels) nu nog bestaan. Zo zijn er de 'Barrios de Pie' die als gemeenschapskeuken begonnen en uitgegroeid zijn tot een sociale beweging in Argentinië. Meer in het algemeen maken volgens Zoe wederzijdse hulpprojecten een ontwikkeling door. Aan het begin draait het vooral om voor elkaar zorgen. Later zie je dat meer en meer mensen participeren die op een horizontale manier samenwerken. De horizontale aanpak is belangrijk. Alleen dan kun je immers gezamenlijk problemen oplossen. Dit in tegenstelling tot liefdadigheidsprojecten die een top-down-benadering kennen en alleen de symptomen bestrijden in plaats van het eigenlijke probleem.

Wat vonden wij? - Joey en Zoe zijn twee boeiende mensen en alleen al daarom is het de moeite waard om deze aflevering te luisteren. Tijdens het luisteren was ik helaas af en toe wel de rode draad kwijt. Ook mis ik een duidelijk antwoord op de vraag hoe wederzijdse hulp duurzaam kan worden opgezet. Misschien is er geen kant en klaar antwoord op die vraag. Geboeid door het onderwerp en de vraag, ben ik het artikel van Zoe gaan lezen. Hierin geeft ze een mooi overzicht van onderzoeken en publicaties over wederzijdse hulp. Haar artikel sluit ze af met een duidelijke boodschap en een mogelijk antwoord op de vraag hoe wederzijdse hulpprojecten kunnen blijven voortbestaan: het is belangrijk vóór iets te vechten in plaats van alleen tegen iets. Ondanks dat ik het artikel erbij pakte is de podcast zeker het beluisteren waard. Het zette me namelijk aan het denken over de praktijk van wederzijdse hulpprojecten.

4. The Laura Flanders Show
In het kort: 'Mutual Aid Justice: Beyond Survival', gesprek met Leah Lakshni Piepzna-Samarasinha en Ejeris Dixon over transformatieve gerechtigheid als vorm van wederzijdse hulp, 0:31h, Engels, transcript en video

De maker - Laura Flanders is een bekende Brits-Amerikaanse journalist. Voor haar show nodigt zij mensen uit die de wereld willen veranderen.

Waar gaat het over? - In de aflevering 'Mutual Aid Justice: Beyond Survival' spreekt Laura met de redacteuren van het boek *Beyond Survival: Strategies and Stories from the Transformative Justice Movement*. Hoe kun je wederzijdse hulp bij geweld en misbruik opzetten? Niet iedereen kan en wil immers de politie bellen. Het proces van transformatieve gerechtigheid biedt een alternatief.

Leah en Ejeris noemen tijdens het gesprek met Laura veel voorbeelden waarom iemand niet de politie zou willen of kunnen bellen. De redenen hiervoor zijn divers en vaak gerelateerd aan een racistisch en gewelddadig politie- en justitieapparaat. Ook staat de politie niet bepaald bekend om haar deëscalerend optreden. Tijdens het gesprek tussen Laura, Leah en Ejeris komt ook het opsluiten van mensen ter sprake. Alle drie zijn het met elkaar eens dat daders opsluiten op de lange termijn niets oplost. De oorzaken voor geweld blijven immers voortbestaan. Volgens Leah is ook het preventieve werk belangrijk. Voorkom gewelddadige situaties en informeer elkaar over hulpmogelijkheden. Ejeris voegt er nog aan toe dat we elkaar ook kunnen

aanmoedigen om in noodgevallen in te grijpen. De rode draad van het gesprek vormt de boodschap dat transformatieve gerechtigheid niet iets is dat je alleen doet, maar wel iets is dat iedereen kan doen, zou moeten doen.

Wat vonden wij? - Het gesprek is opgenomen op de eerste dag van de lockdown in New York en dat is een beetje aan het geluid te horen. Laura en haar gasten zitten duidelijk niet samen in een studio. Ondanks het geluid is het wel een prettige aflevering. Leah en Ejeris geven veel specifieke voorbeelden en Laura vraagt door. Als luisteraar krijg je een goede indruk waarom een proces van transformatieve gerechtigheid nodig is.

In Nederland staat transformatieve gerechtigheid helaas nog in de kinderschoenen. Wel zijn er individuen en groepen actief aan het nadenken over community accountability, iets dat nauw verbonden is aan transformatieve gerechtigheid. Community accountability draait om de vraag hoe je binnen je gemeenschap omgaat met geweld. De Nederlandse podcast *Bloed aan de Muur* heeft een aantal afleveringen (12, 25, 27 en 28) gemaakt over community accountability en dan specifiek over geweld binnen de linkse scene.

5. The Ex-Worker

In het kort: 'Anarchist Nurses Speak Out on Survival and Resistance', interviews met verplegers over de Amerikaanse gezondheidszorg en hun reactie erop, 1:56h, Engels, transcript

De makers - *The Ex-Worker* is een podcast door en voor mensen die dromen van een leven zonder spreekwoordelijke prikklok. Degenen die deze aflevering presenteren heten Clara en Alanis; dat is meteen ook alles dat we over hen weten, waarschijnlijk blijven de makers het liefst enigszins anoniem.

Waar gaat het over? - Deze aflevering gaat over het overleven van de COVID-19-pandemie in de breedste zin van het woord – van simpelweg in leven blijven tot omgaan met een wereld waarin er geen verbinding en aanraking lijkt te zijn. De podcast gaat niet zozeer specifiek over wederzijdse hulp, maar wederzijdse hulp speelt wel een belangrijke rol in de verhalen die voorbij komen. De podcast is zelf wel een vorm van wederzijdse hulp.

Vanuit de gedachte dat anarchisten geneigd zijn om autoriteiten te wantrouwen, wordt de vraag gesteld: waar kunnen we wél betrouwbare informatie krijgen, tot wie kunnen we ons wenden om te bepalen wat verstandig is om te doen en laten? Het antwoord op die vraag is om te beginnen bij de mensen die het dichtst bovenop de crisis zitten: werkers in de gezondheidszorg, verpleegkundigen, en dan het liefst met een vergelijkbare ideologische achtergrond.

Het resultaat bestaat uit een aantal gesprekken met verpleegkundigen. Het eerste interview is nagespeeld, omdat de geïnterviewde eerste hulp-verpleegkundige graag anoniem wilde blijven uit angst om hun baan te verliezen. Deze persoon is werkzaam in het zuidwesten van de Verenigde Staten en vertelt onder andere over het totale gebrek aan persoonlijke beschermingsmiddelen. Hen vertelt bijvoorbeeld dat hen de gebruikte N95-maskers steriliseert door ze thuis in de oven te doen, omdat er gewoon niet genoeg maskers zijn.

Deze verpleegkundige benadrukt meermaals hoe belangrijk het is om 'shelter in place' (thuisblijven en minimaal contact met anderen) op te volgen. Het is duidelijk dat deze persoon dagelijks de vreselijke gevolgen van de pandemie ziet, en dat deze persoon zich ook erg bewust is van de geneigdheid van een deel van de anarchistische community om álles dat de autoriteiten adviseren in de wind te slaan, enkel en alleen omdát het door de autoriteiten geadviseerd wordt.

Het tweede gesprek – met twee verpleegkundigen in New Orleans (Vi en Sasha) – is gewoon opgenomen en niet nagespeeld. Het is een heel uitgebreid gesprek waarin zo'n beetje elk denkbaar aspect van de huidige pandemie aan bod komt. De verpleegkundigen vertellen onder andere welke parallellen er zijn met de tijd van de Aidsepidemie, hoe herkenbaar de situatie is voor verpleegkundigen die zich die tijd nog kunnen herinneren.

Er wordt op een realistische manier gesproken over de balans tussen het minimaliseren van risico's en het voldoen aan de diepgewortelde sociale behoeften van mensen.

De podcast sluit af met oproepen tot solidariteit/donaties aan diverse wederzijdse hulpprojecten. Ook wordt er kort aandacht besteed aan verjaardagen van politieke gevangenen.

Wat vonden wij? - Het is een heel lange podcast, bijna twee uur, maar die vlogen voorbij en ik vond het jammer toen het afgelopen was. Ik vond het tweede gesprek, met de twee verplegers uit New Orleans, het leukst om naar te luisteren omdat het zoveel handvatten bood voor hoe om te gaan met deze pandemie.

De podcast is niet dogmatisch-anarchistisch (ja, helaas bestaat dat) en dat voelde als een opluchting, omdat dit bij zelfbenoemde anarchisten nog wel eens een ding is. De noodzaak om bepaalde adviezen op te volgen, ondanks dat de overheid ze geeft, werd meerdere keren aangehaald. Het is niet omdat de overheid iets vraagt (of verplicht) dat het dan per definitie een slechte maatregel is, dingen als social distancing en 'shelter in place' zijn gewoon heel effectief tegen een virus. Maar daar waar de overheid nul aandacht besteedt aan de zorg en de liefde voor elkaar en hoe we hier ook psychisch goed doorheen kunnen komen, doet deze podcast dit gelukkig wel. Absoluut waardevol om naar te luisteren!

Veel luisterplezier!

Over de dood van een anarchist uit Azerbeidzjan

Ter nagedachtenis aan Bayram Mammadov

DOOR DAF VERTALING JAN BERVOETS

Bayram Mammadov is overleden. In Azerbeidzjan is hij jarenlang vervolgd als een bekende criticus op de autocratische president Ilham Aliyev. In 2016 werd hij als jonge activist samen met Giyas Ibrahimov veroordeeld tot meer dan tien jaar gevangenisstraf voor het spuiten van graffiti op het standbeeld van de toenmalige (en tevens vader van de huidige) president. Zij werden verschillende keren zwaar gemarteld en er werden drugs geplant, waardoor zij voor een langere periode konden worden veroordeeld wegens drugsbezit. Na een golf van solidariteit over heel Europa in 2019 verleende de president gratie aan Bayram en Giyas. In het begin van 2020 verklaarde het Europese Hof van de Rechten van de Mens dat de vervolging en de veroordeling van de twee activisten politiek gemotiveerd en daarom onrechtmatig was.

Vanaf 2019 hebben Bayram en Giyas in Turkije gewoond. Twee weken voor de dood van Bayram werd Giyas zonder opgaaf van redenen naar Azerbeidzjan gedeporteerd. Dit maakt Giyas een van de vele activisten en oppositiefiguren die asiel zoeken in Turkije als gevolg van vervolging in Azerbeidzjan en die hun zaak nietig verklaard zien worden vanwege de goede betrekkingen tussen Azerbeidzjan en Turkije. Autoritaire regimes zullen elkaar altijd steunen. Ze zullen altijd samenwerken in de vervolging van politieke activisten en tegenstanders. Hoe ver zou de samenwerking in die twee landen gaan tegen Bayram? Toen hij enkele weken geleden Turkije binnenkwam, werd hij urenlang door de Turkse autoriteiten verhoord. Hij is niet de eerste criticus van het regime in Bakoe die in het buitenland onder verdachte omstandigheden is omgekomen.

Als er geen door de staat gemotiveerde moord op Bayram is geweest, dan zijn er nog andere mogelijke oorzaken, zoals een ongeluk waarbij de autoriteiten die er waren om hulp te verlenen het lieten afweten, een verdrinking of zelfmoord. Ook dat is een zeer pijnlijk en vaker voorkomend gevolg van het staatsgeweld: zelfmoord als een besluit op een leven dat als gevolg van vervolging, gevangenschap en martelingen ondraaglijk is geworden.

We zullen Bayram niet vergeten. We zullen niet vergeten wat er is gebeurd. We zullen het herinneren zoals we dat hebben gedaan sinds we zijn begonnen te vechten.

Een ode aan

WAT IS HET ZWART-GROEN?

Tegenwoordig kent het anarchisme een breed scala aan kleuren, waarbij elke kleur zijn eigen betekenis kent. In wezen verwijzen ze bijna allemaal naar hetzelfde – een gelijkwaardige samenleving die god noch heerser kent – maar ligt de nadruk op een meer specifiek onderdeel.

Zelf zijn we van mening dat er twee belangrijke vormen zijn binnen het zwart-groen: ecoanarchisme en veganarchisme. Het liefste zien we ze samengevoegd, want het een kan niet zonder de ander. Strijden voor een milieuvriendelijke samenleving terwijl je vlees eet, is namelijk net zo krom als strijden voor anarchisme terwijl je een doorgewinterde kapitalist bent.

We zijn in de levensduur van onze planeet op een breekpunt aangekomen. Door toenemende milieuvervuiling gaat ons klimaat steeds verder achteruit. We stormen op de afgrond af, en hebben weinig tijd om af te remmen. Daarom is het zwart-groen zo belangrijk voor ons: de bedrijven en industrieën die onze wereld kapot maken gaat het enkel om geld, ook al gaat dat over de ruggen van dier en planeet. En laat ons eerlijk zijn: we hebben niets aan vrijheid en gelijkheid als onze aarde onleefbaar aan het worden is. Daarom dat we het zo belangrijk achten dat we de zwart-groene vaandels laten wapperen en ons verenigen voor een betere planeet, een mooier milieu en een vrije samenleving zonder uitbuiting van mens, andere diersoorten, natuur en milieu.

BEELD SEGOLIA WORLD

het zwart-groen

DOOR ACTIVE FOR JUSTICE

Kameraden,

Laat ons beginnen met een introductie, zodat je weet wie we zijn. We kennen elkaar ongetwijfeld.
We liepen naast elkaar, op die grauwe dag, te demonstreren tegen het racisme van de PVV. We vochten zij aan zij bij het verzet toen het kraakverbod werd ingevoerd. We ketenden ons samen vast aan de toegangshekken van grensgevangenis kamp Zeist en schreeuwden solidaire leuzen zo hard als onze longen dat toelieten. We spraken elkaar moed in toen we gearresteerd werden bij die actie tegen politiegeweld. Samen waren we solidair met de schoonmakers, de studenten en de LGTBQ+ gemeenschap. We kwamen in actie toen de NVU de straat op ging en hielden elk een uiteinde van dat spandoek vast. We waren ook aanwezig bij marsen om de dierindustrie een halt toe te roepen, helaas alleen...
Nee, met weinig waren we niet, maar wat ons dan steeds weer raakt: binnen de dierenbevrijdingsbeweging missen we onze anarchistische strijdmakkers.

Als anarchisten erkennen we dat de staat schade toebrengt aan de individuele vrijheid, het meest aan degenen die tot 'minderheid' worden bestempeld.
Anarchisme is totaalstrijd. We staan voor een ideale wereld waarin eenieder vrij kan zijn van onderdrukking ongeacht huidskleur, afkomst, seksuele geaardheid, gender, neurodiversiteit. Het is dan ook op zijn zachtst gezegd vreemd te noemen, dat dit ideaal voor velen stopt bij de mogelijkheid tot spraak, het vormen van woorden. Wanneer het individu in kwestie niet onze taal kan spreken of zelf een spandoek kan verven, stopt de solidariteit. Hoe komt dat?

Dierenbevrijding

Keer op keer heeft de wetenschap weten aan te tonen dat dieren van andere soorten (ja, de mens is ook een diersoort) net als wij pijn kunnen ervaren, stress kunnen voelen en kunnen lijden. Dat alleen al moet reden genoeg zijn om elk slachthuis tot de grond toe af te breken. En laten we eerlijk zijn, het slaat toch ook nergens op dat we een varken (bewezen slimmer dan een hond) in een klein kooitje stoppen en vervolgens de gaskamers insturen of elektrocuteren terwijl we een hond als huisdier houden en liefhebben? Maar er is meer...

Wat we nodig hebben is meer zwart-groen anarchisme! Niet alleen omdat we een schijthekel hebben aan speciësisme[1], maar ook omdat we die totaalstrijd ook echt als totaalstrijd zien. De dierindustrie is namelijk een van de pijlers van het kapitalisme. Het is het kapitalisme dat de martelfabrieken heeft geproduceerd waar ontelbare dieren in zitten opgesloten. Het kapitalisme heeft de gevangenissen uit de grond gestampt waar kalveren van hun moeders worden weg gerukt. Datzelfde kapitalistische systeem, met hun marionetten en banken vol geld, probeert ons tevreden te houden met vlees van 'Beter Leven'-varkens en ander bedrog zodat het op de achtergrond ongestoord door kan gaan met de massamoord op dieren. Elke seconde weer.

Land

Datzelfde kapitalistische systeem brandt ook de oerwouden plat om er vee op te laten grazen en/of ze te vervangen door sojaplantages. Nee, niet voor je sojamelk maar voor het veevoer in (voornamelijk) Westerse landen. Hiervoor wordt lokale bevolking van hun grondgebied getrapt, hun land en water vervuild.
Het is echter niet enkel een ver-van-je-bedshow. Een onderzoek van The American Journal of Clinical Nutrition (gepubliceerd in Science) heeft aangetoond dat tachtig procent van de landerijen die wereldwijd gebruikt worden om voedsel te produceren in feite gebruikt wordt om tot vee gereduceerde dieren te kunnen voeren, en in veel gevallen: vetmesten.

Water en voedsel

De hoeveelheid land die nodig is om plantaardig voedsel te produceren is daarentegen vele malen kleiner dan de hierboven genoemde tachtig procent. Zo is er voor rundvlees circa 36 keer zoveel land nodig als voor het laten groeien van eenzelfde hoeveelheid bonen. Reken maar uit. Wat is er beter voor onze natuur? Wat is er beter voor deze planeet?
Voor water is het niet anders, het Water Footprint Network heeft weten te berekenen dat er voor de productie van één kilo rundvlees circa 15.000 liter water nodig is. Een kilo aardappelen heeft daarentegen circa 287 liter water nodig. Toegegeven, de aantallen variëren een beetje per bron maar de uitslag is overal schokkend. Als veganist kun je theoretisch gezien de kraan 24/7 open laten staan en nog steeds minder water gebruiken dan wanneer je vlees eet.

Milieu

Dat de dierindustrie een flinke druk legt op ons milieu is bekend (door uitstoot, water- en landvervuiling, ontbossing et cetera), maar is het echt zo erg? Het antwoord is simpelweg: ja. Voor een veganist vindt er gemiddeld zeventig procent minder uitstoot van schadelijke stoffen plaats, aldus een onderzoek gepubliceerd in de *Proceedings of National Academy of Sciences* (PNAS). Daarnaast zou zesenzeventig procent van de velden die nu voor de dierindustrie worden gebruikt terug kunnen worden gegeven aan de natuur. Of

je kunt er huizen bouwen. Dus: door te veranderen wat we eten kunnen we niet alleen veel sneller onze milieudoelstellingen behalen, maar ook ruimte creëren voor meer natuur en woningbouw.

Dus het gaat niet alleen om dierenbevrijding?
We begonnen al met te zeggen dat het ons om de totaalstrijd gaat. En dat is een kwestie van consequent zijn. Het gaat dan ook niet alleen om de grote antikapitalistische strijd voor de bevrijding van aarde en dier. Wat kunnen we zelf doen? In ons dagelijks leven? Nog steeds zien we dat mensen binnen de (milieu)beweging een stukje vlees of een glas melk niet kunnen weerstaan. Nu is de dierindustrie zeker niet de enige vervuiler, maar wel (een van) de grootste. En juist deze kun je eenvoudig uit je leven verwijderen. Het is echt niet moeilijk en velen gingen je voor. Informatie en recepten liggen voor het oprapen. Dus: ben je daadwerkelijk begaan met onze planeet? Kies dan voor veganisme. Geen dierenleed meer op je bord. Je hoeft maar in de supermarkt sojamelk (of de variant met amandel, rijst, tarwe, kokos, cashew, enzovoort) in plaats van koemelk te pakken. En zo is er voor alles dat je gewend bent te eten en te drinken al lang een alternatief waarvoor kalfjes niet van hun moeder worden gescheiden, dieren niet worden opgesloten, kapot gefokt, ziek gemaakt, als product behandeld en tenslotte afgeslacht.

Maar waarom het zwart-groen?
Niet enkel onze samenleving, maar onze hele wereld staat op de rand van de afgrond. Het kapitalisme en de staat duwen ons dichter en dichter naar de rand toe. Enkel een radicale omslag in onze manier van leven kan dit stoppen. Die radicale omslag vinden we in het groen, waarin het milieubewuste, de natuur, de flora én fauna centraal staan. Tevens in het zwart, die de sociale strijd centraal stelt en geen heersers kent. Dat kan hand in hand gaan. Sterker nog: het kan niet anders dan hand in hand gaan. Gezamenlijk kunnen we bouwen aan die toekomst waar we zo vurig naar verlangen. Een duurzame maatschappij waar voor onderdrukking en uitbuiting geen ruimte is. Niet van arbeiders, niet van studenten en baanlozen, niet van eender welk dier en niet van onze natuur.

Het is juist daarom de hoogste tijd dat wij, als anarchisten, in de dierenbevrijdingsbeweging, zichtbaar worden en onze stem laten horen, in actie komen. Sinds invloedrijke anarchistische groepen als Respect voor Dieren van het toneel zijn verdwenen, voelen (extreem) rechtse individuen zich steeds meer op hun gemak binnen de gevestigde dierenrechtengroepen. Strijd voor veganisme wordt bovendien door velen beleefd als een privilege voor wie het zich kan veroorloven, waar je geld voor moet hebben. Een yuppieding, een wereld waarin het alleen maar om lekker eten gaat en niet om strijd voor dierenbevrijding.
Die neerwaartse spiraal willen we doorbreken. Allereerst: rechts mag geen ruimte krijgen om zich binnen de beweging te manifesteren en hun haat en racistisch gedachtegoed te verspreiden. En ten tweede: veganisme en dierenbevrijding horen juist op de kaart van elke andere vorm van strijd te staan. En andersom! Maar dan moeten mensen zich wel welkom voelen plus de noodzaak en de mogelijkheid daartoe zien. En we moeten willen samenwerken.

Als anarchisten kunnen we hieraan een bijdrage leveren. Niet alleen vragen we aan anarchisten het veganisme te omarmen. Andersom zullen we als anarchisten aan dierenrechten-/dierenbevrijdingsactivisten uit moeten leggen dat de mens óók een dier is. We kunnen en mogen het lijden van de ene diersoort niet los zien van het lijden van de ander. Tegen hen zeggen we: ben je tegen de onderdrukking van koeien, varkens en kippen? Dan is het niet meer dan logisch dat je ook opstaat tegen racisme, homofobie, transfobie en zo verder. En die strijd is een totaalstrijd: tegen het kapitalisme. Zonder totaalstrijd wordt het speciësisme net als alle andere vormen van onderdrukking in stand gehouden.

We benoemen nu even zwart en groen, omwille van het naar voren halen van het weinig geziene en gepraktiseerde ecoanarchisme, maar natuurlijk zijn we ons bewust van het hele kleurenpalet dat ons anarchisme rijk is, dat ons verbindt in vele vormen van strijd voor gelijkwaardigheid.

Wat nu?
Laten we het zwart-groen omarmen en samenwerken in een sociale strijd die hand in hand gaat met de strijd voor ons milieu en dierenbevrijding. Laten we samen afscheid nemen van de vervuilende en moordlustige dierindustrie, en een wereld nastreven die daadwerkelijke vrijheid en rechtvaardigheid kent. Laten we de dierenbevrijdingsbeweging weer anarchistisch maken, zoals deze ooit grotendeels was. Opdat we bij de volgende mars tegen dieruitbuiting in al onze diversiteit en met al onze verschillen de straten vullen met onze zwart-groene doeken. Zodat we een duidelijk signaal afgeven dat we de grens hebben getrokken tegen eenieder die ons wil onderdrukken. Een aanval op één van ons is immers een aanval op ons allemaal...

Tot slot: Active for Justice, een nieuw begin
Enkele jaren geleden hebben enkele activisten uit de regio Maastricht Active for Justice opgericht. Met de sabotage van een 'kunst'-voorstelling waarbij dieren werden gebruikt, jachtsabotages, een succesvolle campagne tegen *foie gras* (een flink aantal restaurants heeft het hierdoor van het menu geschrapt), het overspuiten van fascistische propaganda, het betuigen van solidariteit met vluchtelingen, het verstoren van een massale barbecue, het bevrijden van kippen uit de bio-industrie en meer, heeft de groep zich op de kaart weten te zetten.

Door andere projecten en persoonlijke redenen is het echter een tijdje stil geweest. Nu zijn enkele anarchisten uit het gehele land de koppen weer bij elkaar aan het steken. We zitten niet meer alleen in Maastricht en maken ons warm met een dosis nieuwe motivatie en vooral kennis van het actie- en campagnevoeren. Onze revolutie zal groen zijn en onze strijd zwart. We willen dit snel in de praktijk omzetten en her en der opduiken. Kunnen we op jullie rekenen?

Tot op straat!

NOTEN

1. veganisme.org/veganisme/speciesisme/
Speciësisme is discriminatie op basis van soort.

Vloerwerk Weerwerk Vuurwerk

DOOR MARIJE

Onweer
Snelweer
Vuurweer

Onwerk
Snelwerk
Vuurwerk

Werksnelweeronvuurweer

Vuuronweervuur
Vuur onwerk

Snel, vuurweer vuurwerkonwerkweer vuurweer
Vuur on
Weerwerk vuurwerk?

Weerwerk vuurwerk!!!

Onweerwerk!
Vuuron!
Onwerk!

Snel!

Het netwerk van kritische podcasts

Maak de media die je wilt luisteren

Het is fijn om naar podcasts te kunnen luisteren. Gelukkig beginnen steeds meer mensen met het maken van leuke podcasts. Dat is een positieve ontwikkeling, maar de (Nederlandstalige) activistische podcasts lopen daarin helaas nog achter. Op de bekende platforms zoals Spotify zijn dit soort podcasts minder vindbaar dan de mainstream podcasts en worden ze minder snel aan de luisteraars aangeboden. Veel podcastmakers hebben bovendien technische en inhoudelijke vragen. Ook lijkt de duurzaamheid een probleem: makers stoppen al na korte tijd of brengen hun afleveringen maar sporadisch uit.

Met deze nogal frustrerende situatie als uitgangspunt kwamen een aantal podcastmakers tijdens het 2.Dh5 festival in februari 2021 bij elkaar met als doel de toegankelijkheid en duurzaamheid van activistische podcasts te vergroten. Na de bijeenkomst was van de beschreven frustratie niets meer over en het enthousiasme spatte ervan af.

De podcasts
Graag willen we nu van de gelegenheid gebruik maken een paar van de podcasts uit het netwerk aan jullie voor te stellen. Alvast veel luisterplezier gewenst!

DOOR RONJA, ALEX EN DE MAKERS VAN DE PODCASTS

Axie in de Maxi(cosi)
Anarchistisch en feministisch ouderschap, 30 minuten
soundcloud.com/axieindemaxi

De makers - Julia Roeselers is documentairemaker en maker van deze podcast. Sinds een tijdje is zij ook moeder en miste ze heel erg een 'ander' en kritisch geluid in podcastland.

Waar gaat het over? - Ik denk dat ouderschap als thema, in de scene, vaak een beetje in een hoekje zit waar mensen niet zo goed weten wat ze er mee aan moeten. Toch merk ik dat er behoefte is aan een anarchistisch, feministisch en kritisch geluid rondom ouderschap en opvoeding. Dit geluid probeer ik te laten horen door in gesprek te gaan met verschillende gasten.

Als je zelf kinderen hebt of verzorgt, of er over na denkt voor de toekomst, dan is deze podcast wellicht interessant. Eigenlijk komen alle thema's (uiteindelijk) aan bod die je op andere plekken, bladen, festivals en podcasts in autonome kringen zou tegenkomen, maar dan gericht op ouders en het opvoeden van kinderen. Denk aan feminisme, antiracisme, kraken, veganisme, gender, anarchisme, klimaatactivisme en nog veel meer. Deze podcast houdt ouders scherp en bereidt kinderen voor, voor op de barricade.

Kluwen
Filosofie, 30-60 minuten
soundcloud.com/kluwenpodcast

De makers - Kluwen wordt geproduceerd en gehost door Martha Claeys en Lotte Spreeuwenberg, promovendi in de filosofie aan de Universiteit Antwerpen.

Waar gaat het over? - Kluwen is een filosofische podcast over de uitdagingen van het mens zijn. Een podcast die graaft van verwarring naar verwondering en terug, met een mix van persoonlijke verhalen en filosofische argumentatie.

In de podcast combineren de makers grote thema's als angst en onzekerheid, privilege, de klimaatcrisis, zelfliefde en seks, met de nodige luchtigheid en af en toe muziek. Kluwen wil aantonen dat filosofie iets te bieden heeft voor iedereen; niet alleen voor professoren in afgelegen kamertjes. Alledaagse vragen worden beantwoord door academische filosofen, experts buiten de academie en ervaringsdeskundigen.

In 2020 mocht Kluwen twee prijzen ontvangen: de prestigieuze Jaarprijs Wetenschapscommunicatie van de Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten en de EOS Publieksprijs Wetenschapscommunicatie.

De Figurant
Alternatieve visies op de samenleving, 30 minuten, video defigurant.tv

De makers - Zaaigrond Filmproducties produceert creatieve, sociaal-maatschappelijke (documentaire)films die met name op internationale filmfestivals worden vertoond, maar ook in sociale centra.

Waar gaat het over? - In *De Figurant* plaatsen we alternatieve visies op de samenleving in de hoofdrol. *De Figurant* is een online praatprogramma voor mensen die een kritische insteek missen in de reguliere, mainstream media. Zo zoeken ze antwoorden op grote vragen, willen ze kaders bevragen, systeemkritiek horen (ook op het 'eigen' westerse systeem), willen zij mogen en kunnen dromen van toekomstperspectieven en niet alleen (actuele) symptomen of uitwassen van onze samenleving bespreken. *De Figurant* is er voor kritische, milieubewuste en nieuwsgierige mensen die gelijkheid tussen mensen nastreven.
Herkenbaar element van de (meeste) afleveringen is de tijdloze insteek waarin grote vragen niet worden vermeden. Zo zijn de meeste afleveringen nog lange tijd interessant om terug te luisteren. In het eerste seizoen (tien afleveringen) schoven er regelmatig meerdere gasten aan tafel. In het tweede seizoen hebben we alleen een-op-eengesprekken. We spreken onder andere over racisme, feminisme, milieu en economie.

Onderstroom
Algemene radicale begrippen en praktisch organiseren, 60 minuten, videoversie beschikbaar Onderstroom.red

De makers - Alex maakt *Onderstroom* samen met wat vrienden, zoals de bijna vaste gast Henk. Alex organiseert veel rond de Vrije Bond en put veel uit sociologische theorie. Daarnaast is hij een fantast wiens woordenschat zijn gedachten nog maar net kan bijhouden.

Waar gaat het over? - Met *Onderstroom* wil Alex nieuwe ideeen uit praktisch politiek werk onder woorden brengen. Daarnaast wil hij het gewoner maken om te praten over organisatievormen, zonder onnodig jargon. Podcasts bleken voor hem een fijne mix tussen het op je eigen tempo een argument neerzetten en het met gevoel een stukje drama vertellen.

Onderstroom legt verschillende basisbegrippen uit, vooral begrippen die zogenaamd vanzelfsprekend zijn. Daarnaast gaat het over praktisch organiseren en hoe we elkaar kunnen versterken. Het gaat, kortom, over de veel genegeerde onderstroom waaruit het meer opvallende activisme voortkomt.

Onderstroom heeft een enthousiaste en luchtige toon, met zoveel mogelijk alledaags taalgebruik. De afleveringen zijn tijdloos opgezet en die over organiseren verwerken veel nieuwe praktische ideeën die rondgaan in de actieve groepen en projecten rondom de maker(s).

Bloed aan de muur
Anarchafeministisch perspectief op van alles, 60 minuten bloedaandemuur.net

De makers - Harriët en Sietske identificeren zich allebei als anarchafeminist. Harriët doet onderzoek naar wat de klimaatbeweging kan leren van de antiracistische strijd en geeft (actie)trainingen bij Stroomversnellers. Sietske werkt in de kunstwereld en schrijft feministische en linkse artikelen over kunst en cultuur.

Waar gaat het over? - We hebben afleveringen over grensoverschrijdend gedrag binnen de scene, klimaatverandering, de Maagdenhuisbezetting en legitimiteit van geweld. Maar ook over Disney prinsessen, Britney Spears en (recent ook) over menstruatie-armoede. Dus eigenlijk alles wat ons interessant en relevant lijkt. Dat bespreken we met zijn tweeën en soms nodigen we een gast uit die er veel meer over weet dan wijzelf.

Bloed aan de muur is een old school podcast, waarbij het net lijkt alsof je bij ons aan de keukentafel bent geschoven en verwikkeld bent geraakt in een discussie. Of het nu om menstruatie-armoede of accountabilityprocessen gaat. Heb je genoeg van eenzijdig mannelijk geblaat? Dan zijn wij je vrolijke antigif.

Smaakt dit naar meer?
Ken je kritische podcastmakers met een frisse, boeiende of grappige benadering, vertel ze over ons en hopelijk nemen ze contact met ons op. Maak je zelf een kritische podcast en wil je meedoen, stuur dan een mail naar kritischepodcasts@riseup.net met een link naar je podcast en een korte beschrijving waarom je podcasts maakt.

Hoe bevoorrecht leven we eigenlijk?

Op 3 en 4 september organiseerde SOC21[1], het Socialistisch Onderzoekscollectief,voor de tweede keer een conferentie over de 'Imperial Mode of Living'. Deze keer samen met de Rosa Luxemburg Stiftung. In de zaal van het IIRE aan de Amsterdamse Lombokstraat kwamen de voorzitters van de Zoom-sessie en een deel van de elf sprekers bij elkaar. De inleiders en commentatoren kwamen uit Brazilië, Denemarken, Duitsland, Nederland, Oostenrijk, het Verenigd Koninkrijk en Zweden.

DOOR HERMAN PIETERSON

Links gaat nog steeds uit van vergroting van de consumptie of van door de staat georganiseerde voorzieningen

Wat is die Imperial Mode of Living? Het begrip is voorgesteld door Ulrich Brand en Markus Wissen.[2] Zij coördineerden samen met Marcel van der Linden de inhoud van de conferentie. Kort samengevat gaat het om het geheel aan ongelijke relaties tussen het Mondiale Noorden en het Mondiale Zuiden. Economische uitbuiting van het Zuiden gaat samen met ecologische uitbuiting, toenemende overheersing en met grote verschillen in levensstandaard. In het Noorden is die levensstandaard voor grote groepen deel van het alledaagse geworden. Daarmee maakt de alledaagse ervaring van de middengroepen en beter betaalde werkenden deel uit van de manier waarop de bestaande verhoudingen in stand blijven.

In september 2020 was een start gemaakt met een eerste conferentie over Internationale Solidariteit en Relationele Ongelijkheid. De conferentie van september 2021 had in het teken moeten staan van de geschiedenis van de Imperial Mode of Living. Dat is maar ten dele gelukt. De inleiding van Marcel van der Linden ging er vooral over. Hij richtte zich op de vraag in hoeverre werkenden in het Noorden voordeel hebben van deze ongelijkheden. Zijn conclusie dat we aan het einde zitten van een complete cyclus van radicale bewegingen en aan het begin van een nieuwe vraagt ook om uitwerking.

De inleiding van Bob Jessop over het Fordisme ging ook over de geschiedenis, maar dan vooral de meest recente, de crisis van het Fordisme sinds ongeveer 1970. Aandacht voor de beweging van onderop ontbrak daarin helaas.
De meeste inleiders waren achteraf redelijk tevreden. Dat komt doordat er vanuit zeer verschillende invalshoeken gesproken werd. In een open, ondogmatische en respectvolle sfeer kon goed gediscussieerd worden. Al was het wel eens erg academisch. De voor mijn gevoel meest interessante bijdrage kwam van de Braziliaanse Sabrina Fernandes die zich uitdrukkelijk als 'activist scholar' presenteerde.

In Brazilië is het extractivisme – de economie gericht op het leveren van grondstoffen aan het Noorden – nog steeds aan de orde. Uitbuiting van de natuur en van de mensen, ook de inheemse volken, gaan samen. Links

onderkent niet dat je het moet hebben over andere modellen van ontwikkeling. Ze gaan nog steeds uit van vergroting van de consumptie of van door de staat georganiseerde voorzieningen. Ook een nieuw extractivisme van zeldzame metalen, nodig voor de energietransitie, kan geen oplossing zijn. De natuurlijke voorraden daarvan zijn beperkt. Het lost de problemen van de groei ten koste van de natuur niet op. We moeten de waarden ter discussie stellen, ecologische kwesties zijn deel van de problematiek van sociale en politieke afhankelijkheid. Daarom moeten we een verbinding tot stand brengen tussen ecologie, de vakbeweging en links.

Dat globalisering nog geen homogenisering betekent illustreerde Nora Räthzel aan de hand van Volvo trucks. Arbeidsomstandigheden en arbeidsvoorwaarden verschillen tussen Noord (Zweden) en Zuid (Mexico). Ook binnen Noord en Zuid bestaan grote verschillen. Natuurwaarden moeten geïntegreerd worden in de productieprocessen. Ecologie zonder klassenstrijd is tuinieren haalde ze Chico Mendes aan, maar ze voegde toe, klassenstrijd zonder ecologie is zelfmoord.

Ecologie zonder klassenstrijd is tuinieren, maar klassenstrijd zonder ecologie is zelfmoord

Een andere interessante invalshoek was die van Ngai-Ling Sum. China is een ingewikkeld verhaal. Het gebruik van het begrip hegemonie roept altijd de vraag op hoe die hegemonie wordt gecreëerd: welke instellingen spelen een rol, en hoe zit het met de intellectuelen die de instemming met de hegemonie vertolken? Hegemonie is niet definitief. Ze wordt altijd in een concrete context vorm gegeven. In China zien we sinds de financiële crisis van 2008 een nieuwe dynamiek. Net als elders zijn grote geldinjecties gedaan in de economie. China trekt ook de nationalistische kaart. Als reactie zijn er groepen die zich uit de jacht op een beter leven terug trekken. Het is niet juist te spreken over aantrekkingskracht van de westelijke levenswijze. Het gaat om tegenstrijdige ontwikkelingen. Daarbij speelt een rol dat China weer een imperiale rol wil spelen, vooral in Azië en Afrika.

Aan het slot van de conferentie maakte Nora Räthzel een samenvatting van alle thema's die verder onderzocht konden worden. Een waslijst die door Michael Brie van de Rosa Luxemburg Stiftung omarmd werd als aanzet voor een breed onderzoeksprogramma. SOC21 wil daar zeker aan bijdragen. Maar we gaan ook kijken welke thema's we nu eerst in Nederland willen uitwerken.

Om te beginnen komen de powerpointpresentaties en de volledige video's van de conferentie op de website soc21.nl beschikbaar.

NOTEN

1. soc21.nl/alle-activiteiten/historicizing-the-imperial-mode-of-living
2. Ulrich Brand and Markus Wissen, The imperial Mode of Living, Everyday Life and the Ecological Crisis of Capitalism, Verso London-New York, 2021.

PHONKIE DE ZOMBIE

DR. PRESSURE

CONFÉRENCES - SEMINAIRES
PROJECTIONS - CONCERTS - SALON DU LIVRE
PRÉSENTATIONS - CHORALES - EXPOSITIONS
RENCONTRE
INTERNATIONALE
ANTI-AUTORITAIRE
150 ANS APRÈS
28 - 31 JUILLET / JULY 2022
SAINT-IMIER
JURA SUISSE
WWW.ANARCHY2022.ORG

Een nieuwe algemene antiautoritaire bijeenkomst voor iedereen

Tien jaar na de bijeenkomst van St. Imier in 2012

VERTALING JAN BERVOETS

Van 28 tot 31 juli 2022 zal er in St. Imier, (Jura, kanton Bern) Zwitserland, een internationale antiautoritaire bijeenkomst plaatsvinden. Deze bijeenkomst vindt plaats ter herdenking van het feit dat daar 150 jaar geleden, in 1882, een eerste anarchistisch congres plaatsvond. Dit congres was bedoeld om een permanent contact te vormen voor de anarchisten, die zich hadden verenigd in een antiautoritaire internationale als gevolg van hun uitzetting uit de Eerste Internationale in 1872. Als antwoord op de uitsluiting werd een Internationale met anarchistische beginselen georganiseerd. De Anarchistische Internationale (IWA/AIT) bestaat nog steeds als een van de twee huidige internationale anarchosyndicalistische contactorganen, maar de bedoeling van de bijeenkomst is natuurlijk alle anarchisten vanuit welke sectie dan ook bij elkaar te brengen. Daardoor lijkt deze bijeenkomst het meeste op de grote bijeenkomst die tien jaar geleden ook in St. Imier heeft plaatsgevonden. De situatie lijkt enigszins op een herhaling van die bijeenkomst, maar er zijn ook verschillen.

In tegenstelling tot tien jaar geleden zal deze bijeenkomst namelijk niet samenvallen met het Internationale Congres van de Internationale van Anarchistische federaties, zodat er een bijeenkomst mogelijk is met een bredere beweging. Hoe breed zal blijken uit wat er vanuit de voorbereiding aan organisatie naar voren zal komen. Als organisatie is de Association 150 ans du Congrès de St-Imier (Verbond 150 jaar Congres van St. Imier) het centrale orgaan dat bredere contacten wil hebben dan alleen de Franse Anarchistische Federatie, die vorige keer een belangrijke rol speelde. De Association roept nu alle anarchisten, groepen en federaties op om mee te werken aan de opzet van het congres en zich aan te sluiten bij de werkgroepen die de vereniging intussen heeft gevormd of voorgesteld. Voor meer achtergrondinformatie verwijst zij naar de website anarchy2022.org.

Oproep

Het congres bestaat volgens deze site 'uit vier dagen vergaderingen, lezingen, concerten, seminars en diverse andere activiteiten. Het zal een grote gelegenheid zijn voor libertaire aanhangers, bewoners van de regio of mensen van elders om samen met het publiek bijeen te komen en te discussiëren. En om samen deelgenoot te worden van anarchistische ideeën en de anarchistische praktijk. Opnieuw zal men uitgaan van

de zekerheid dat de anarchie niet chaos betekent of het ontbreken van orde, maar juist het tegendeel: zij staat voor een antiautoritaire benadering en een persoonlijke en sociale organisatie die de bevrijding van alle menselijke wezens bevordert. Dat betekent strijd tegen alle vormen van onderdrukking, uitbuiting en opgelegd gezag en een zoektocht naar vrijheid op elk gebied (de afwezigheid van overheersing), gelijkheid (afwezigheid van bevoorrechting) en wederzijdse hulp. Voor deze gelegenheid willen we deelnemers verwelkomen uit alle continenten. Iedereen die belangstelling toont, wordt uitgenodigd om deel te nemen aan de organisatie en het succes van deze bijeenkomst op een manier die men zelf het meest geschikt vindt (informatie-uitwisseling, bijdrage aan ideeën, meedoen aan kunstprojecten, materiële ondersteuning, et cetera).'

Een blik op de voorbereiding

Er vinden al vergaderingen plaats ter voorbereiding van de bijeenkomst. Mensen die nu al willen meehelpen kunnen contact opnemen met admin@anarchy2022. Er is ook een online platform voor werkafspraken en discussies met het organisatieteam: *Riseup Crabgrass.* Daarin staan ook de verslagen van de bijeenkomsten van de verschillende werkgroepen. Crabgrass is alleen toegankelijk voor deelnemers aan werkgroepen via een eigen account.

Er vindt maandelijks een algemene vergadering plaats voor de coördinatie van de werkgroepen. Volgend jaar zullen die vaker plaatsvinden. Bovendien organiseert iedere werkgroep eigen vergaderingen. Op het moment dat dit nummer verschijnt is er op 18 en 19 september al een grote voorbereidingsbijeenkomst geweest. Ook zijn er al verschillende werkgroepen actief, waarvan de stand van zaken globaal is weergegeven, maar zij staan nog steeds open voor participatie uit alle hoeken van de wereld. Dus ook vanuit Nederland, dat tien jaar geleden in de keuken een belangrijke rol speelde.

Werkgroepen

Werkgroep administratie: Deze werkgroep is verantwoordelijk voor de rekeningen van de vereniging en het beheer van de bankrekening, voor het contact en de communicatie met de autoriteiten van St. Imier en het kanton Bern, logistieke en technische aangelegenheden via openbare diensten in St. Imier, vergunningen en andere wettelijke voorschriften, huisvesting van de werkgroepen en gasten, opzet van kampeerplekken en parkeergelegenheden, en de organisatie van algemene bijeenkomsten.

Werkgroep communicatie: De taak van deze werkgroep is de propaganda voor de bijeenkomst. Dat gebeurt door berichtgeving en de verspreiding van posters en pamfletten naar groepen, bonden en federaties die erom vragen, communicatie op de sociale media en de websites en contacten met de pers, radio en tv. Deze groep zal zich vooral bezighouden met de opzet en de inhoud van de bijeenkomst.

Werkgroep fondsenwerving: Ook dit is een propagandagroep, maar dan om middelen te werven voor het congres via crowdfunding, pamfletten en contacten met groepen, bonden en federaties, oproepen voor benefieten, et cetera.

De gezondheids- en (inclusieve) veiligheidsgroep: Deze groep is nog niet opgezet, maar is bedoeld voor EHBO en als garantie dat het evenement in een gezonde en veilige omgeving plaatsvindt. Deze werkgroep zal als eerste reageren als er dingen uit de hand lopen, organiseert een eerstehulppost en zorgt ervoor dat de er veiliger ruimtes zullen zijn voor mensen die gemarginaliseerd worden en systematische discriminatie en uitsluiting ondervinden.

Werkgroep lezingen en workshops: Deze groep is verantwoordelijk voor de inhoud van het vergaderingenprogramma, dat wordt aangeleverd door de federaties, groepen en initiatieven uit de beweging. Wie iets op dat punt wil organiseren, moet zich tot die groep wenden of tot iemand die daarmee contact heeft. De groep is zelf verantwoordelijk voor de technische kant van deze lezingen en workshops door het aanwijzen van de ruimte, de technische voorzieningen voor geluid en projectie en de vergoedingen en voorzieningen voor eventueel door de kameraden uitgenodigde sprekers.

Werkgroep vertalingen: Deze groep is verantwoordelijk voor het vertalen van circulaires, documenten, webcontacten en simultaanvertalingen tijdens bijeenkomsten.

Werkgroep keuken: Deze werkgroep is al opgericht en zal verantwoordelijk zijn voor het vormen van de infrastructuur die de mensen tijdens de bijeenkomst van eten voorziet. Ze organiseert waar nodig de corveeën die nodig zijn voor de maaltijdbereiding, het serveren en de schoonmaak van servies en keuken.

Werkgroepen die verder worden ingezet voor voorzieningen bij zowel voorvergaderingen als het evenement zijn: de bargroep, de schoonmaakgroep, de toiletgroep (voor sanitaire voorzieningen en speciaal onderhoud), de receptiegroep om bezoekers wegwijs te maken en hun taal te verstaan, de werkgroepen camping en parkeerruimte voor het onderhoud en de praktische regeling daarvan, en de werkgroep kinderopvang (*nursery*).

Afzonderlijke evenementen zijn: een boekenmarkt, welke wordt georganiseerd door het collectief van de Anarchistische Boekenmarkt in Bern, die in 2022 deze markt in St. Imier zal houden; de concerten en liederen, waarvoor al een programma is opgesteld; een bioscoop in Espace Noir (35 zitplaatsen) met de mogelijkheid om ook een filmprogramma in een grotere tent op te zetten; een werkgroep tentoonstellingen die bedoeld is om in verschillende ruimten tentoonstellingen in te richten.

Association 150 ans du congrès de St-Imier
Rue Francillon 29
2610 St-Imier
CH-Switzerland
info@anarchy2022.org
anarchy2022.org

EEN PESSIMISTISCHE BRIL

DOOR MIRKA

Het gaat slecht met de wereld. Half Siberië staat in brand, bosbranden in Zuid-Europa, Shell blijft maar winst maken terwijl rijke patsers zich voor een paar minuten de ruimte in laten schieten.

Er gebeuren ook goeie dingen, helaas halen die zelden de kranten.

Ook dat stemt niet optimistisch.

Neem nu Buiten de Orde, ook daar gaat het vaker over ellende dan over wat er goed gaat. Goed is normaal. 'Er is geen oorlog daar en daar. Die en die wordt niet uitgebuit. In dat gebied leven alleen vrije dieren. Die en die mensen hebben prima samengewerkt.'

Het zou fijn zijn als daarvoor eens wat meer aandacht was.

Fijn, dat wel ja, maar je zou ultradikke kranten krijgen als alles wat goed ging daarin vermeld zou worden! Goed nieuws is geen nieuws – daar hoeven we dus niks mee. Slecht is alarmerend, daarop moet je reageren, om erger te voorkomen – op zich dus logisch dat de kranten er vol mee staan. Het zou niet best zijn als ze die dingen verzwegen.

Natuurlijk, daarom blijf ik ook kranten lezen, maar het is zo ontmoedigend! De gevaarlijke ontwikkelingen vliegen de pan uit. Duizenden diersoorten sterven uit. Miljoenen mensen hebben honger, leven in armoede, in vluchtelingenkampen en andere onveilige situaties. Ik vrees dat we er nooit vanaf komen. Erger nog: alles zal steeds rampzaliger worden, voor steeds meer mensen, dieren, natuur.

Dat kun je niet weten! In elk geval zijn er nog steeds veel mogelijkheden om de wereld te verbeteren. Soms gebeurt er echt wel wat. Neem corona bijvoorbeeld, daar wil op een kleine groep na echt iedereen vanaf. Ook de rijken en machtigen. Het zal een hele klus worden, maar als de grote meerderheid van de mensen zich inspant, zal het een keer lukken. Zoals we ooit ook van de pest afgekomen zijn.

Van die ziektes komen we misschien af, maar dan wel ten koste van velen, de schade is groot en niet eerlijk verdeeld.

Met dank aan het kapitalisme.

Juist, en van het kapitalisme komen we niet af, behalve wanneer het compleet zou instorten – maar moet je dat wensen?

Ja!

Maar bedenk eens ten koste van wie en wat zo'n instorting wel niet zal gaan.

Alles is beter dan dat dat destructieve systeem maar blijft doorwoekeren! Je moet het niet alleen wensen, maar ook proberen het 'lot' een flinke zet te geven. Door acties, door boycots, door mensen te informeren, aan het denken te zetten, door mensen die zich verzetten te steunen, nou ja, verzin het maar.

Maar bedenk eens wie daar garen bij zullen spinnen. Extreerechts is nu al onrustbarend groot.

Dat is helaas waar...

Dus is het terecht om te wanhopen, of minstens heel pessimistisch te zijn.

Dat zie ik anders.

Doordat je je kop in het zand steekt zeker?

Zeker niet!

Wie de situatie in de wereld eerlijk onder ogen ziet moet toch wel tot de conclusie komen dat we te laat zijn, dat we met veel te weinig zijn en dat we veel te weinig invloed hebben om de boel nog te redden?

En wat wil jij dan? Maar helemaal niks meer doen? Een beetje gaan zitten duimendraaien, het einde afwachten? De hele dag zwaarmoedig op bed liggen? Of juist je nergens meer wat van aantrekken, lekker feesten en genieten, zolang je zelf je hoofd nog boven water kunt houden?

Dat laatste zeker niet!

Dat dacht ik al. Daarvoor ben je veel te links!

Ik vind het gewoon moeilijk om de moed erin te houden.

Je kunt in je eentje niet alles oplossen. Hoe meer mensen er zijn die iets doen hoe beter, allemaal op hun eigen manier.

Ik weet niet meer wat mijn manier is.

Omdat je te veel wilt.

Ik wil graag dat alles verandert, ja!

Ik zou ook liefst alles willen veranderen, maar het enige dat wij kunnen doen is onze steentjes bijdragen de andere kant uit. Soms zijn dat kleine steentjes. Geeft niks. En soms brengt een klein steentje een veel grotere aan het rollen.

Toch snap ik het niet.

Wat niet?

Hoe kan het dat we er niet massaal aan onderdoor gaan, je leest de krant en gaat weer gewoon verder, elke dag weer, ook met leuke dingen, dingen die je interesseren, je wandelt, je eet en je geniet ervan.

Het zou toch niet helpen om er niet van te genieten? Dan zou de ellende op de wereld nog groter zijn.

Hoe kan je genieten als er voor veel anderen zo weinig te genieten is?

Als je zelf depressief en pessimistisch bent, zul je juist minder snel iets zult ondernemen waar de wereld wat aan heeft.

Je bent een optimist.

Nee, ik ben een realist, jij ziet dat niet, je hebt een pessimistische bril op.

Ik begrijp niet waarom niet iedereen de straat op gaat en van de daken schreeuwt: Basta, het moet stoppen allemaal. Die vervuiling, de discriminatie, de uitbuiting van mens en dier.

Laten we dat doen dan, nu!

Nee!

Waarom niet?

Omdat massaal niet kan met je tweetjes!

Verandering begint meestal met kleine dingen. Iemand bedenkt iets en anderen vinden dat een goed idee, zo kunnen ideeën zich verspreiden. Wat ga je doen?

Even naar de zolder, daar liggen nog wat kartonnen borden en spandoeken. Welke zal ik meenemen?

Neem ze allemaal maar mee, en vergeet de anarchistische A niet, daar zit alles al in – maar ja, wie weet dat nog tegenwoordig?

Het Wilde Aarde kantoor te Utrecht

DOOR WENDIE

Het Wilde Aarde kantoor aan de Voorstraat in Utrecht (boven ACU) is al jarenlang voor veel mensen en groepen een belangrijke plek. Het begon als vergader- en werkplek voor activisten van GroenFront!, maar ook krakers die thuis geen stroom of internet hadden , vonden er een werkplek. Inmiddels wordt het door verschillende (actie-)groepen gebruikt voor politieke en actiegerelateerde activiteiten, werk en studie.

Op dit moment wordt de ruimte beheerd en gebruikt door tien mensen die maandelijks een bedrag voor de huur overmaken. Daarnaast zijn er een paar groepen die per maand wat betalen of per vergadering geld overmaken. Hiermee is het project op dit moment financieel gezond. De afgelopen tijd is er echter een gat in de financiën ontstaan doordat er mensen zijn vertrokken en er vrijwel geen extra inkomsten binnenkwamen omdat er geen fysieke vergaderingen plaatsvonden. Om deze plek te kunnen behouden als kantoor en ontmoetingsruimte voor sociale, culturele en politieke initiatieven in hartje Utrecht is hulp welkom!

Wil je gebruik maken van de ruimte voor een vergadering of andere bijeenkomst, of wil je medehuurder worden? Of misschien wil je het Wilde Aarde kantoor financieel ondersteunen?
Stuur een mail naar wilde.aarde@acu.nl.
Donaties (maandelijks of eenmalig) kunnen naar NL72 TRIO 0379 2030 73 t.n.v. Wilde Aarde.

De Nationale Staking in Colombia

Waar gaan we heen?

Massale demonstraties en de gewelddadige reactie van de staat brachten Colombia plotseling internationaal in het nieuws. Protesten in het Zuid-Amerikaanse land zijn niets nieuws. De Colombiaanse bevolking strijdt al decennialang voor sociale rechtvaardigheid en voor de beëindiging van het systematische geweld dat de regering en haar instellingen het land hebben aangedaan, in samenwerking met het nationale en internationale, legale en illegale kapitaal. De nieuwe opkomst van het Uribisme[1], verhitte de gemoederen van de demonstranten, die in 2019 massaal de straat waren opgegaan, totdat een strenge quarantaine van vijf maanden werd opgelegd om de besmetting met COVID-19 een halt toe te roepen. De dringende oproep was toen om een einde te maken aan de gerichte moorden op sociale leiders, landbeschermers en activisten. Dit naast het eisen van de uitvoering van het vredesakkoord dat met de FARC-EP guerrilla's is ondertekend, waarin ook een reeks acties wordt voorgesteld om de eerdergenoemde stopzetting van het geweld te waarborgen.

DOOR LUISA GONZÁLEZ VERTALING KEES STAD

BEELD OXI.AP / FLICKR

Hoewel het land de derde piek van de pandemie doormaakte, met ziekenhuizen die overstroomden met besmette mensen, was het protest ook in 2021 massaal. De mensen zetten de angst voor besmetting opzij in het zicht van een mogelijke belastinghervorming die de middenklasse zwaar zou treffen, terwijl de hogere klassen en het grootkapitaal onaangetast zouden blijven. De reactie van de regering op de sociale mobilisatie was hevig geweld: doden, gewonden, verkrachtingen, willekeurige detenties, en veel vermisten.[2] Op de vierde dag van de protesten en de oorlogszuchtige reactie van de regering, trok president Iván Duque de belastinghervorming in. Desondanks is het protest doorgegaan om nog een andere reden: alle slachtoffers van de regering en paramilitaire troepen tijdens de Nationale Staking.

Een groot aantal alternatieve mediakanalen en -organisaties heeft buitengewoon moedig werk verricht door verslag uit te brengen over wat er in het land is gebeurd. Dat is bijvoorbeeld het geval bij het plaatselijke Kanaal 2 in Cali, waarvan de verslaggever Luis Alberto Tejada een icoon van het protest is geworden. Hij is niet te bang om een sterk gepolariseerde Colombiaanse bevolking te ondervragen en zijn eigen leven in gevaar te brengen door te vertellen wat er in de straten gebeurt. Het tegendeel geldt voor het werk van de traditionele en hegemoniale media, die hebben bijgedragen tot de creatie van het beeld van een 'interne vijand': de demonstrant, die zij een vandaal noemen. Het is zeer ernstig dat de media het discours van de macht dient, en de georganiseerde frontlinies (Primera Lineas, demonstranten die zich voorbereiden op het verdedigen tegen politie-aanvallen, vert.) 'guerrillagroep' noemen – terwijl het groepen mensen zijn die de dodelijke aanval van de politie en het leger met hun lichamen en stukken blik afweren. Deze media en de ruime verspreiding in sociale netwerken en privé-chats van nepnieuws en dubieuze informatie, hebben een groot deel van de samenleving ertoe aangezet de wapens op te nemen en hun privileges te verdedigen. De vorming van paramilitaire groepen, iets wat in Colombia al sinds de jaren dertig van de vorige eeuw gebeurt, herhaalt zich nu opnieuw onder de naam van 'brave burgers'.

Georganiseerd verzet, dat specifieke gebieden van het land blokkeerde om druk uit te oefenen op de regering, begonnen geleidelijk op te komen. Sommige van deze groeperingen zijn veranderd in permanente organisaties gezien het gebrek aan garanties voor sociale mobilisatie, en een bevolking die in het algemeen de economische en mobiliteitscrisis al zeer sterk voelde. Van 17 tot 20 juli vond de Nationale Volksvergadering plaats in Cali, aan de Universiteit van Valle, ondanks herhaalde pogingen van de onderwijsinstelling en de regering om deze tegen te houden. Diverse sociale groeperingen zoals Afro- en inheemse gemeenschappen, seksuele dissidenten/s, boeren/innen, studenten/s, arbeiders/sters, en anderen, stelden daarbij een lijst van eisen aan de regering samen.

Het verzet tegen het regime van dood en geweld dat de Colombianen steeds weer meemaken, gaat door. En zo ook de woeste reactie van een moorddadige staat en een kleine, bevoorrechte en gewapende bevolking. Terwijl de inheemse beweging in Cauca standbeelden van kolonisten en slavenhouders neerhaalt, en demonstranten schilderingen en graffiti aanbrengen op muren, en beelden oprichten zoals de Puerto Resistencia in Cali, om de dialoog aan te gaan, gaan de 'brave burgers' met rechtse politici op stap om de muren grijs te schilderen en stiltemarsen te houden met afbeeldingen in de hand van de massamoordenaar Sebastián de Belalcázar.

Colombiaanse gemeenschappen over de hele wereld hebben zich aangesloten bij het verzet. De rol van deze gemeenschappen is van fundamenteel belang geweest om de internationale zichtbaarheid te vergroten en druk uit te oefenen op regeringen waarmee Colombia handels- en/of wapenverdragen heeft gesloten. Dit is bijvoorbeeld het geval met de Colombiaanse gemeenschap in de Verenigde Staten, die aanzienlijke vooruitgang heeft geboekt bij het tegenhouden van de steun die de regering geeft aan de Colombiaanse politie via de zogenaamde 'gezamenlijke oorlog tegen drugs'. In Nederland is de actieve actie van Colombiaanse gemeenschap waarbij velen brieven hebben ondertekend die bij het Ministerie van Buitenlandse Zaken zijn ingediend, beantwoord met een diplomatiek stilzwijgen dat de economische betrekkingen niet belemmert. Daarmee vergelijkbaar is het proces van alle Colombiaanse gemeenschappen in Europa om de vrijhandelsovereenkomst van Colombia met de Europese Unie tegen te houden.

Het blijft aan ons om het verzet voort te zetten, vanuit het microperspectief en het collectief, om hier en daar te sensibiliseren door onze stem te verheffen. In Colombia is de staking niet doodgebloed, zij is alleen veranderd. Zij brengt nu processen van interne bezinning op gang en eist terug wat de golf van staats- en paramilitair geweld heeft achtergelaten. Vanuit de diaspora proberen wij samenwerkingsnetwerken tot stand te brengen, in het besef dat problemen zoals die in Colombia problemen van de hele wereld zijn, bijvoorbeeld de verkoop van wapens en extractivisme (economie gebaseerd op uitverkoop van grondstoffen, vert.).

NOTEN

1. Naar de zakenman en politicus Álvaro Uribe, begin 2000 tien jaar president en havik, richtte daarna de partij Partido Social de Unidad Nacional op die sindsdien heerst (noot van de vertaler).
2. De ngo Temblores heeft een lijst van slachtoffers bijgehouden die kan worden geraadpleegd op haar website temblores.org. De aantallen liggen echter hoger, omdat veel mensen bang zijn voor represailles wanneer zij de verdwijning of dood van een dierbare melden.

Cuba: het einde van de sociale betovering van de ‘Revolutie’

DOOR TALLER LIBERTARIO ALFREDO LÓPEZ

21 JULI 2021

VERTALING TOMMY RYAN

De repressieve sociale spreuk die een groot deel van de dinosaurussen van internationaal links gepacificeerd hield, is vervlogen. De ‘Cubaanse staat’ is in al haar repressieve rauwheid en grandeur, vanachter de ‘Cubaanse Revolutie’ gekomen – geheel tegen haar eigen barmhartige beeld in. Dezelfde Cubaanse staat die, om het Yankee-imperialisme te confronteren een alles-aanwezige politieke politie in het leven riep om de samenleving die zij onder haar controle had te bestrijden. Dezelfde Cubaanse staat die, in de naam van het socialisme alle organisaties van de arbeidersklasse vernietigde die, met hun strijdbare geschiedenis, de verklaarde overwinningen van het socialisme tot alledaagse werkelijkheid gemaakt zouden hebben. Dezelfde Cubaanse staat die solidariteit tot een internationale merkenidentiteit heeft gemaakt terwijl deze ons ondergedompeld houdt in wantrouwen en angst voor onze buren. Dezelfde Cubaans staat die – ten midden van een geïntensiveerd Yankee-embargo – meer hotels bouwt voor buitenlandse toeristen, dan infrastructuur om eten, fruit en melk te produceren. Dezelfde Cubaanse staat welke, als enigste land in Latijns-Amerika vaccins produceerde tegen COVID-19, maar het zorgpersoneel in feite als onbetaalde leden van de politieke politie laat fungeren.

In de afgelopen dagen deze juli 1921 heeft de Cubaanse staat laten zien wat deze in werkelijkheid is: een oligarchie zoals elke andere, met volle toewijding om tegen elke prijs de absolute macht te behouden; een vulgaire kleptocratie met een verlicht, humanistisch masker; een piramide der macht, even massief en uit proportie als de piramides in Egypte, maar omringt door paradijselijke stranden.

Geopolitieke argumenten over de plek van Cuba in de imperiale globale strategie, te stellen dat de protesten tegen de overheid in Cuba onvermijdelijk betaald zijn door de Cubaanse rechter vleugel in Miami, dat de protesten simpelweg criminelen zijn die willen plunderen, dat de ware revolutionairen zich aan de zijde van de regering bevinden – al deze argumenten hebben een significante kern van waarheid, maar ze slaan allemaal op één punt de plank mis. De bevolking van Cuba heeft net zoveel recht om te protesten als die van Colombia of Chili. Wat is het verschil? Dat zij oligarchieën zijn met een andere oorsprong? Met meer of

De bevolking van Cuba heeft net zoveel recht om te protesteren als die van Colombia of Chili. Wat is het verschil?

‘Eenvoudig vandalisme door sociaal gedegenereerden’

minder brute praktijken? Met meer of minder opvallende camouflage? Een meer of minder nederige houding hebben tegenover de regering van de Verenigde Staten? Meer of minder briljante ideeën om hun privileges te rechtvaardigen? Al deze enorme verschillen tussen de Colombiaanse, Chileense en Cubaanse oligarchieën worden tot niets als je op een mooie zondagmorgen realiseert dat, naast de maffiose oligarchieën in Colombia en Chili, ook Cuba een oligarchie is die – tegenover een ongewapende bevolking – eveneens tot de tanden toe bewapend is. Dat als het je te binnen schiet om de normaliteit die zij managen in twijfel te trekken, een beetje meer of minder, om jou en je broeders, je lichaam en je geest te verpletteren.

Alle inspanningen van de Cubaanse staat om lokale vaccins te produceren tegen COVID-19, alle arbeidssubsidies, alle loonverhogingen die zij de verschillende sectoren bood ten midden van de pandemie – dit alles verdampte, niet alleen vanwege de inflatieve spiraal en de lokale voedseltekorten in Cuba, maar ook omdat het duidelijk maakte dat het allemaal onderdeel was van het macabere raamwerk van de ‘repressieve tolerantie’. Dit is iets dat elk gedegen persoon in Cuba nu kan ontdekken, zonder dat je hiervoor enig briljant boek hoeft te lezen over tegencultuur. We kunnen met een gerust hart stellen dat degene die met een suikerlaagje de repressieve tolerantie in dit land proberen op te poetsen en de gemilitariseerde harmonie proberen te verhullen, geen plek hebben in onze nieuwe toekomst. Diegenen die, in de naam van de toekomstige democratie of het soepel functioneren van de economie de affiniteiten, vriendschappen en de energie die vrijkwam tijdens de

---

Statement over de opstand in Cuba

DOOR BLACK ROSE ANARCHIST FEDERATION / ROSA NEGRA FEDERAÇIÓN ANARQUISTA MIAMI

VERTALING TOMMY RYAN

De huidige situatie in Cuba begon in de nacht van 10 juli met berichten over spontane protesten in de stad Palma Soriano, in de provincie Santiago de Cuba. Mensen liepen met potten en pannen door de straten en protesteerden in een *Cacerolazo*. Er is al een tijd lang sprake van stroomuitval, voedseltekorten en van tijd tot tijd steekt een gezondheidscrisis de kop op.

Nu het aantal corona-infecties en de daarmee verbonden sterfgevallen sinds begin dit jaar stijgt, verschijnen er op internet berichten over wanhopige mensen die verstoken van enige hulp, thuis achterblijven om te sterven door een gebrek aan essentiële middelen in de ziekenhuizen. De bevolking van Cuba was in staat elkaar en de buitenwereld te informeren over het gebrek aan toegang tot voedsel en medicijnen, dat zij in lange wachtrijen stonden voor minimale en te dure goederen en langtijdig geïsoleerd zijn door het onvermogen van de staat om de samenkomende crises het hoofd te bieden. In de ochtend van de 11de juli verspreidde een golf van protesten zich over het gehele eiland, waarmee deze volksopstand de meest significante in decennia is.

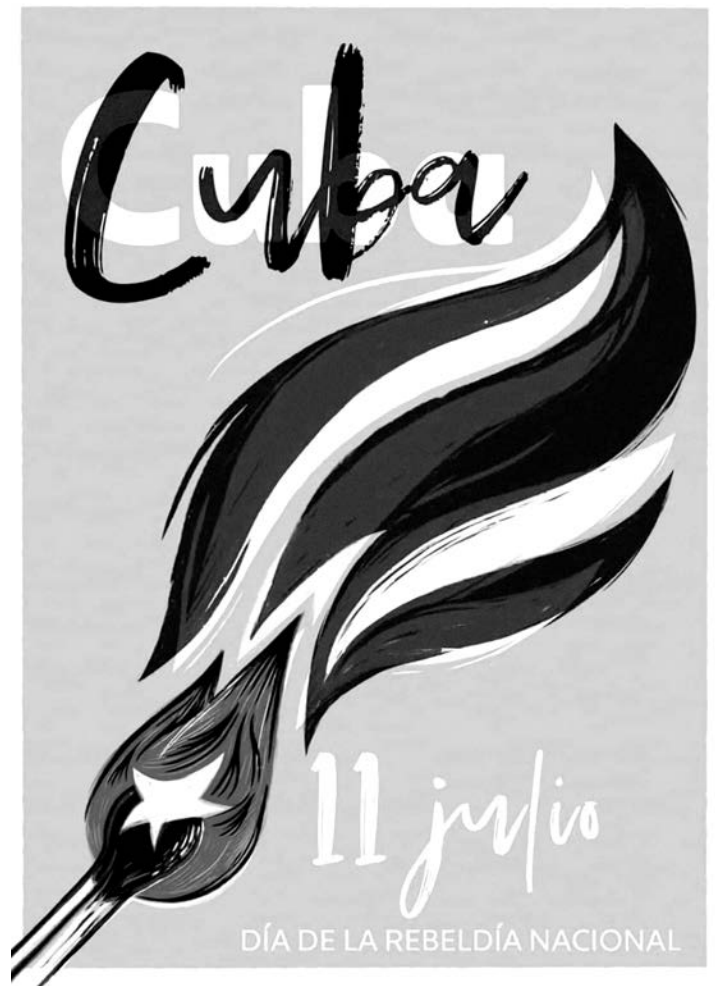
Deze grote crisis waarmee het Cubaanse volk zich geconfronteerd ziet, wordt steeds groter. Dit is niet alleen het gevolg van de overheersing door de staat, maar ook van andere imperialistische en antagonistische staten. Dit is vooral goed te zien als men kijkt naar het steeds sterkere embargo van de Verenigde Staten (VS), met nieuwe beperkingen op transacties, en de roep om een ‘humanitaire interventie’. Deze overheersing over de bevolking is de daadwerkelijke nalatenschap van staten – wereldwijd en in het bijzonder in Cuba.

Als anarchisten hopen wij dat elke opstand zich ontwikkelt tot een revolutionaire kracht die de definitieve bevrijding van klasseuitbuiting en staatsoverheersing biedt. Vanwege de autoritaire wortels van de Cubaanse staat en de systematische coöptatie van bijna elke vorm van oppositie door de regering van de VS, is het bouwen aan een autonome beweging echter een grote uitdaging.

Wat betreft de huidige sociale en humanitaire crisis is het nog te vroeg om voorspellingen te doen over het verdere verloop. Toch moeten we erkennen dat, als de volksopstand in Cuba doorzet en zich ontwikkelt tot een meer algemene opstand, de Cubaanse staat en de Communistische Partij wel eens hun laatste fase in zouden kunnen gaan. We hebben de indruk dat zich in de bevolking een kracht begint te ontwikkelen die de capaciteit heeft om diens eigen autonomie te verdedigen. Toch vrezen we ook voor de repressie van de Cubaanse staat en de mogelijke

protesten in diskrediet willen brengen, of dat wat in die dagen gebeurde tot 'eenvoudig vandalisme door sociaal gedegenereerden' reduceren, spreken in de naam en de taal van dezelfde vermolmde oligarchie- en die wederom schaamteloos hun stem verheffen in dit land.

De 'massa's' zijn weer 'het volk' geworden, met al diens licht en schaduwen. Dit door het verwerpen van de zware kettingen der controle en in tegenstelling daartoe te zich open te stellen voor genegenheid, affiniteit en de minimale capaciteit om gezamenlijk te denken en te handelen die zijn ontstaan tijdens de ongehoorzaamheid en solidariteit onder gelijken – ten midden van de spiraal van geweld, de pandemie en tekorten. Dit is de nieuwe realiteit die in Cuba ontstond in die dagen in juli 2021 en het is deze realiteit waar we als anarchisten in Cuba onderdeel van willen zijn.

In de ochtend van de 11de juli verspreidde een golf van protesten zich over het gehele eiland

coöptatie van de volksbewegingen door de rechtse oppositie – beide zijn al begonnen.

In Miami was er op 13 juli bijvoorbeeld de blokkade van een grote snelweg, waarbij Cubaanse diaspora een militaire interventie door de VS eiste. Voor ons komt daarmee de vraag op in welke mate een regimewissel de Cubaanse bevolking, en in het bijzonder de arbeidersklasse, iets zal opleveren. Kijkend naar de afwezigheid van zelfgeorganiseerde organisaties in de bevolking, moeten we ervanuit gaan dat hun strijd en de huidige situatie vooral kansen bieden voor de kapitalistische klasse en rechtse belangen.

Desondanks achten we het niet onwaarschijnlijk dat als het regime verslagen wordt:

1. De Cubaanse bevolking – en in het bijzonder de werkende klasse – zichzelf als een vastberaden sociale acteur ziet, in staat om de sociale macht de hanteren – iets dat de afgelopen zestig jaar slechts spaarzaam door de generaties in Cuba ervaren is.
2. Het huidige regime hoogstwaarschijnlijk vervangen zal worden door een nieuw neoliberaal en koloniaal politiek bestuur onder het mom van 'democratische' retoriek. De Cubaanse uitgebuite klassen zullen hierbij echter, hoe paradoxaal dit ook zijn moge, meer ruimte krijgen om zich te organiseren en het broodnodige klassenbewustzijn te ontwikkelen waarmee authentieke revolutionaire tendensen en praktijk de mogelijkheid hebben te groeien. We zijn ons er echter ook bewust van, dat dit mogelijkerwijs allemaal zal gebeuren in een klimaat waarbij de positieve sociale ontwikkelingen die met de Cubaanse Revolutie (1959) werden geïntroduceerd, afgeschaft worden of afkalven. En natuurlijk levert de werkende klasse daarbij wederom de heroïsche strijd tegen een onderdrukkend regime en zal zij daarna daar ook de zwaarste tol voor betalen.

Dit wetende, zijn we ons er bewust van, dat de weg voorwaarts geen gemakkelijke is. We sturen onze liefde en internationale solidariteit naar de Cubaanse bevolking. We eisen vrijheid voor iedereen die tijdens de protesten is gearresteerd, aansprakelijkheid voor de mishandelingen en moordgevallen, het herstellen van de internetverbinding en een einde aan de genocidale [economische] blokkades. Onze hoop ligt bij jullie, en we begroeten elke poging tot sociale populaire macht, elke rebellie, elke opstand en elk protest voor sociale bevrijding.

¡Arriba los que luchan!

Hoe de Zapatistas lokaal verzet hebben gemondialiseerd

Op 1 januari 1994 hebben duizenden gewapende Zapatistas zeven steden in Chiapas bezet, gevangenen bevrijd, politiebureaus in brand gestoken en stadhuizen overgenomen. Hun leger, over het algemeen betiteld naar haar Spaanse initialen EZLN, bracht een oorlogsverklaring uit tegen de Mexicaanse staat waarin geëist werd 'werk, grond, huisvesting, gezondheidszorg, onderwijs, onafhankelijkheid, vrijheid, democratie, rechtvaardigheid en vrede'. In de eerste maanden van de opstand bezetten de Zapatistas tussen de 1,2 en 1,7 miljoen hectare landbouwgrond van grootgrondbezitters.[1]

DOOR KEES STAD

Droog gemeld was dat wat er gebeurde in de meest zuidelijke deelstaat van Mexico. 27 jaar later hebben ze een groot deel van die grond nog steeds in eigen handen. En nu komen ze naar Europa om ervaringen uit te wisselen en nieuwe allianties te smeden.

Dubbeltje op zijn kant

Het feit dat ze de opstand overleefd hebben, is al een wonder op zich. De toenmalige woordvoerder van de opstand ,'Subcomandante' Marcos, vertelde later dat ze ervan waren uitgegaan dat ze zich dood zouden moeten vechten. Hij vertelde ook dat ze de bewoners van het gebied hadden proberen te overtuigen dat de wapens opnemen op dat moment uitzichtloos zou zijn. Alle bevrijdingsbewegingen in

de naburige Midden-Amerikaanse landen hadden de strijd verloren, of hadden vredesakkoorden moeten sluiten waarna ze zich in politieke partijen moesten omvormen. De inheemse bewoners van Chiapas waren zich echter al jaren aan het trainen en organiseren en hadden besloten dat juist het níet aangaan van verzet tegen het vrijhandelsregime (van Mexico met Canada en de Verenigde Staten) hen de kop zou kosten. Wat er na een paar dagen van hevige strijd – met meer dan honderd doden aan de zijde van de Zapatistas – gebeurde, en waar Marcos en de zijnen nooit rekening mee hadden gehouden, was dat de Mexicaanse regering akkoord ging met een wapenstilstand en onderhandelingen. 'De munt bleef op zijn kant staan!' vertaalde Marcos, 'Met die mogelijkheid hadden we nooit rekening gehouden.'

Dat het oppermachtige Mexicaanse leger de opstand niet platwalste, had – behalve natuurlijk met goede voorbereiding van de strijders zelf – te maken met een indrukwekkend vertoon van solidariteit met hun strijd, zowel in Mexico zelf als internationaal. Zo kwam er in de hoofdstad van Mexico binnen een paar dagen een immense demonstratie op de been waar minstens 100.000 mensen aan deelnamen. Maar ook op veel plekken in het buitenland kwamen snel acties op gang. Het toen net beginnende internet was daarbij cruciaal en werd goed benut. Maar het was zeker niet alleen een technische kwestie. Het lag ook aan de snaar die internationaal geraakt werd door de inhoudelijke, ondogmatische taal, die weinig meer deed denken aan de ronkende verklaringen van linkse guerrillabewegingen elders. Er kwam dan ook een grote solidariteitsbeweging op gang, in een periode dat die juist grotendeels aan het verdwijnen was.

Inheems mondiaal

De Zapatistas slaagden in een kwadratuur van de cirkel die elders onbereikbaar bleef. Ze hamerden op de rechten van de inheemse bevolking, wat de centrale pijler van de opstand was, maar vervlochten die meteen met mondiale problematiek en verklaarden dat iedereen overal doelwit was van hetzelfde systeem en dat de strijd dan ook wereldwijd

en gezamenlijk was. En dat niet alleen: ze voegden vervolgens de daad bij het woord en begonnen met het organiseren van internationale bijeenkomsten om de strijd tegen het neoliberale kapitalisme te bespreken en te organiseren. Eigenlijk waren ze daarmee de pioniers van de latere Wereld Sociaal Forums (waar ze zelf niet welkom waren omdat de financiers, non-gouvernementele organisaties als Oxfam Novib, vonden dat er alleen geweldloze groeperingen aan deel mochten nemen). Die 'Encuentros' zijn van groot belang geweest om een nieuwe geest van internationaal verzet tegen kapitalisme leven in te blazen. Uiteraard hadden niet alleen de Zapatistas daar schuld aan. Ook andere bewegingen in het zuiden als de landloze boerenbeweging MST in Brazilië en de Indiase Beweging van Vrouwen tegen Stuwdammen waren tot dezelfde conclusies gekomen, en staken de hoofden bij elkaar. Daardoor ontstond de globaliseringsbeweging en werd geprobeerd om de centrale van de macht waar de EU-leiders, WEF, WTO, G8 of IMF/Wereldbank trachtte te vergaderen, te bestoken. Het leverde jaren van spectaculaire veldslagen op.

In Mexico
De prijs van de onderhandelingen, waar de Zapatistas de regering toe dwongen, met bemiddeling van de katholieke kerk die in Chiapas al langere tijd tamelijk progressief was, was dat ze zich intern moesten keren. De opstand was aanvankelijk bedoeld om heel Mexico, of in ieder geval grote delen met inheemse en/of arme bevolking mee te krijgen. Dat lukte niet, of slechts ten dele. Maar het lukte wel om de gebieden in Chiapas waar ze het regeringsleger en de grootgrondbezitters verjaagd hadden, te consolideren. Daarna is er nooit meer een echte gewapende confrontatie geweest, met uitzondering van het bloedbad van Acteal in 1998. Allerlei aanvallen blijven echter voortdurend op kleinere schaal doorgaan, vaak vermomd als ontwikkelingsprogramma's of door mysterieuze paramilitaire groeperingen. Het EZLN bestaat dan ook nog steeds, op de achtergrond, als garantie om het bevrijde gebied te kunnen behouden.

De Zapatistas hebben verschillende pogingen gedaan om weer een rol op de landelijke agenda te kunnen spelen, veelal door bij landelijke verkiezingen een eigen rol in te nemen. Ze maken duidelijk dat ze geen deel willen uitmaken van het corrupte parlementaire spektakel, maar hebben een keer een caravaan het land in gestuurd, met Subcomandante Marcos aan het hoofd, om overal in het land bijeenkomsten met lokale opstandige gemeentes te houden. In die tijd werd ook de Sexta-verklaring[2] uitgebracht, met een duidelijk beroep op organisaties en gemeenschappen buiten Chiapas (en zelfs buiten Mexico) om zich bij hen aan te sluiten. Dat lukte ook hier en daar. Met name de dorpen bij Atenco, waar plannen waren om een nieuw vliegveld aan te leggen, verzetten zich hevig maar ondervonden ook zware repressie. Zo zijn er overal in Mexico 'eilanden van verzet' die zich verbonden voelen aan de Zapatistas, maar moeite hebben om in de praktijk een samenwerking te smeden.

Bij een tweede poging hebben ze – officieel het aan het EZLN verbonden 'Nationale Inheemse Congres CNI – in 2017 een officiële inheemse vrouwelijke kandidaat opgevoerd, Marichuy. Er werd duidelijk gemaakt dat het maar een symbolische kandidatuur was, en dat ze nooit verwachtten er iets mee te zullen bereiken, maar het leek toch een stap richting parlementarisme die veel radicalere sympathisanten hen niet in dank afnamen.

In de loop der jaren is de steun aan de Zapatistas afgenomen. De immense menigtes van het begin zijn er niet meer, en ook in eigen gebied zijn er conflicten geweest over te volgen koersen, waarbij sommige individuen en soms hele gemeenschappen weer uitgestapt zijn om bijvoorbeeld hulp van de overheid te kunnen ontvangen.[3] Desondanks is in de kerngebieden de steun nog altijd groot. En in augustus 2019 werd bekend gemaakt dat er elf nieuwe gemeentes waren die besloten hadden zich bij de Zapatistas aan te sluiten. De bevolking in het betreffende gebied is misschien nog even arm als voor de opstand begon, maar leeft in een wereld waarin een aantal cruciale zaken nu veel beter geregeld zijn (gezondheidszorg, onderwijs). Door hun autonomie, hebben grootgrondbezitters en hun cowboys niets meer te zeggen. Dat is nogal een verschil: vroeger konden ze je straffeloos doodslaan. De positie van vrouwen is nog lang niet rechtvaardig, maar immens veel beter geworden.

Opnieuw in de schijnwerpers
De 'invasie van Europa' heeft de Zapatistas opnieuw in de schijnwerpers doen belanden. Dat zal ook een van de doelen van de operatie zijn geweest. In Mexico zelf is sinds 2019 AMLO (Andrés Manuel López Obrador) president waarmee voor het eerst een gematigd progressieve politicus aan het hoofd van de regering staat. De Zapatistas moeten niets van hem hebben en hebben verklaard dat ze zijn ontwikkelingsplannen (veelal megaprojecten zoals een toeristentreinsysteem) zullen bestrijden. Maar in Mexico zijn veel gematigde linkse mensen de kant van AMLO en zijn nieuwe partij MORENA gaan kiezen. Tegelijkertijd kunnen basisbewegingen en radicaal links buiten Mexico een nieuwe impuls op dit moment goed gebruiken. Als het initiatief van de Zapatistas hetzelfde effect zal hebben als de 'Encuentros' van de jaren 1990, dan is dat meer dan welkom.

NOTEN
1. Uit een mooi overzicht van de gebeurtenissen in Chiapas op de website Anarchy in Action, anarchyinaction.org
2. enlacezapatista.ezln.org
3. Over verschillen van mening binnen de Zapatistas over de te volgen koers komt weinig naar buiten. Een van de uitzonderingen is een interessant boek, antropologisch veldonderzoek, van Niels Barmeyer, *Developing Zapatista Autonomy* (University of New Mexico Press 2009).

Lofzang op de Vrije Bond

De solidariteitscampagne met Colombia

“Kan je geld regelen voor de opstand in Colombia, en heb je een bankrekeningnummer die we daarvoor kunnen gebruiken?” was de vraag. Ik aarzelde geen seconde: “Ja!” Niet omdat ik nou zo bijzonder ben, maar omdat ik in een bijzondere organisatie zit: de Vrije Bond. Vol met mensen met het hart op de goede plek, met goede principes, maar zónder bureaucratie. Een organisatie die een verlengstuk is van haar leden, in plaats van andersom. In plaats van dat jij werkt voor de organisatie – zoals helaas gebruikelijk is – werkt de organisatie met en voor jou.

DOOR BOB D.

BEELD OXI.AP / FLICKR

Ik wist bovendien van het bestaan van de solidariteitsrekening, en de solidariteitskas. Zo’n solidariteitsrekening is geen overbodige luxe, bleek ook nu. Aan die rekening is geen persoonlijke naam verbonden. Nou komt dat sowieso betrouwbaarder over voor mensen dan “Maak geld over naar mijn bankrekening!” Maar belangrijker voor de Colombiaanse kant van het verhaal: het is voor overheid en extreemrechtse paramilitairen moeilijk een doelwit te vinden. Dat was dan ook de reden dat er zo’n bankrekeningnummer nodig was.

Ik nam contact op met het secretariaat en later direct met de persoon die verantwoordelijk is voor de solidariteitsrekening om te vragen of ik die kon gebruiken, en ik stuurde een mailtje naar de solidariteitskas. Waarbij ik natuurlijk uitlegde waar het geld heen zou gaan.

Wat hadden we verder nodig? Een artikel dat opriep tot donaties maar dat kon wel even geschreven worden. Een plek om die oproep te plaatsen en natuurlijk plekken om de oproep te verspreiden. Ook daarin voorziet de Vrije Bond: een website voor het artikel, en een mailinglijst, én natuurlijk ook de socialmedia-accounts op Facebook en Instagram, die steeds meer volgers hebben. Daarnaast kon ik ook gebruik maken van een persoonlijker project als podium, De Vrije Markt. Waarbij dan ook weer gezegd moet worden, dat de Vrije Bond ook dit altijd heeft ondersteund. Zonder de Vrije Bond was De Vrije Markt, zeker in de huidige vorm, niet mogelijk geweest.

In ieder geval gebruikte ik de Instagram daarvan om ook allerlei andere accounts te vragen de oproep te verspreiden. Naast accounts van mensen/organisaties die heel erg in 'onze hoek' zaten, is het ook verspreid door communisten en zelfs door enkele lokale Bij1-afdelingen. Maar – al is online natuurlijk erg belangrijk – offline is dat zeker ook. Op de meeste woensdagen ben ik te vinden bij een permacultuurproject in Amsterdam. Een vrouw daar is Colombiaanse, en ik had het wel eens kort met haar gehad over de situatie in Colombia. En ik wist dat zij bij een solidariteitsactie was geweest, hier in Amsterdam. Dus ik vroeg haar of ze nog veel Colombianen kende hier in Nederland, legde haar uit over de financiële solidariteitscampagne, en vroeg haar of ze dit onder Colombianen kon verspreiden. En wat bleek nou: ze zit in een appgroep van de organisatoren van de solidariteitsacties hier in Nederland! En dus werd de oproep ook daar verspreid, op de beste plek die je je kan bedenken.

Laten we, tot slot, ook zeker niet over het hoofd zien dat een solidariteitscampagne als deze ook erg goed is voor de Vrije Bond. Ongetwijfeld zijn hiernaast ook heel veel mensen in contact gekomen met de Vrije Bond, die de Vrije Bond eerder niet kenden of gewoon niet zagen wat je er mee op schoot. Het laat zien dat we met onze organisatie mensen ontzettend goed kunnen helpen en de bevrijdingsstrijd kunnen ondersteunen, wat weer goede propaganda is voor het belang van zelforganisatie in het algemeen en de Vrije Bond in het bijzonder. Merk op dat er hier vanuit Colombia geen contact werd gezocht met de FNV of met een of andere ngo. Dat is niet vanwege de ideologie van wie er contact zocht, maar omdat men wist dat de FNV en ngo's niet geassocieerd willen worden met daadwerkelijke volksopstanden. En zelfs al zouden ze wel volksopstanden willen steunen, dan ben je toch al snel weer weken of zelfs maanden verder voordat de poen er is.

Dat is gewoon te laat, in dit soort situaties. En het ging inderdaad erg snel met de Vrije Bond: op donderdag kwam bij mij het verzoek, op maandag stond de oproep online, op dinsdag waren er al honderden euro's binnen gekomen. Binnen een week ging het al over zevenhonderd euro aan donaties, en kwam er ook bevestiging binnen van de solidariteitskas: nog eens vijfhonderd euro voor Colombia er bij. Maar daarvoor al, binnen enkele dagen, waren er al vlaggen van het gedoneerde geld betaald, een medische post opgezet, en een busreis betaald voor een familielid van een zwaar gewonde demonstrant die voor de gewonde kwam zorgen.

Later volgt nog een uitgebreider verslag. Laten we voor nu trots zijn op onszelf, op de Vrije Bond, en dit van de daken schreeuwen: zelforganisatie werkt! Onafhankelijke organisatie is noodzakelijk! Organisatie hoort jou sterker te maken, jouw verlengstuk te zijn, en niet andersom! Vertrouw niet op bureaucraten of hippe subsidieslurpende ngo's, maar bouw je eigen kracht! Nu!

Op De Barricades!

A Las Barricadas: nieuwe Nederlandse vertaling

Gitzwarte stormen schudden de luchten
Donkere wolken ontnemen ons het licht

Ook al verwachten we pijn en de dood
De vijand bestrijden zijn we aan onszelf verplicht

Want onze vrijheid is ons het allerdierbaarst
Laat ons met moed en vertrouwen hier staan

Neem nu de vlag op van de revolutie
van de overwinning en we houden nooit meer op

Sta op, verdrukten, doe mee aan de strijd nu
Tegen de repressie en tegen apathie!

Op de barricades! Op de barricades!
Voor de overwinning van de anarchie!
Op de barricades! Op de barricades!
Voor de overwinning van de anarchie!

De melodie van 'A Las Barricadas' is die van 'Warszawianka', gecomponeerd door Józef Pławiński. De tekst is geschreven door Valeriano Orobón Fernández in 1936, mede gebaseerd op de originele Poolse teksten van Wacław Święcicki.
Waar in deze Nederlandse vertaling staat 'Voor de overwinning van de anarchie', staat in het Spaans 'Voor de overwinning van De Confederatie', de anarchosyndicalistische CNT (Confederación Nacional del Trabajo – 'Nationale Arbeidsfederatie'), die in die tijd de grootste vakbond en belangrijkste anarchistische organisatie in Spanje was in het verzet tegen Franco.

In deze vertaling is gekozen voor 'de anarchie' omdat 'de federatie' in de Nederlandse situatie onduidelijk wordt. De vertaling is gemaakt door Joke Kaviaar in 2017 en wordt tot dusver alleen uitgevoerd door Your Local Pirates.[1] Daar mag wel eens verandering in komen! 'Op De Barricades' is van en voor ons allemaal. Vandaar dat deze nieuwe vertaling van dit prachtlied nu in Buiten De Orde staat.

VERTALING/BEWERKING DOOR JOKE KAVIAAR

Staat op cd A Fair Warning van Your Local Pirates

1. Wil je trouwens horen hoe het klinkt uit piratenmonden? Check de Youtube: youtu.be/7BR8Nyx6a4c
Het staat ook op 'A Fair Warning', de cd van Your Local Pirates. Hoe je daar aan komt, lees je op de website van Your Local Pirates yourlocalpirates.noblogs.org

De boom in

Vijftig nieuwe bosbezetters klaargestoomd

Eind juli organiseerde een groep milieuactivisten een zogenaamde skillshare voor toekomstige bosbezetters. Meer dan vijftig deelnemers werden een week lang getraind in verschillende klimtechnieken, waarbij er ook veel aandacht was voor alle niet-technische onderdelen van een bosbezetting. Deze skillshare is hard nodig, want onder andere het Sterrebos in Limburg en Amelisweerd bij Utrecht worden bedreigd door de uitbreidingsdrift van overheid en bedrijven.

DOOR ELLA DE BEUK

Intenties

De organisatoren, een gemengde groep milieuactivisten, wilden de week een feministisch karakter geven. Dit omdat bosbezettingen en ook eerdere klimtrainingen nogal eens doorspekt zijn met macho-cultuur. Er waren behoorlijk wat discussies aan vooraf gegaan over hoe dit te doen en of de organisatie hier wel toe in staat zou zijn. Het idee was om niet alleen te focussen op klimmen, maar om een cultuur te creëren van een ideale bosbezetting: met oog voor veiligheid en inclusiviteit, en veel ruimte voor reflectie over gender en systematische onderdrukking, en ieders rol daarin. Ook was het plan om breed en divers te mobiliseren met de hoop dat er ook nieuwe samenwerkingen zouden ontstaan.

Het programma was uiteenlopend: iedere dag konden mensen (basis-) klimtrainingen volgen, en werd er samen aan projecten gewerkt zoals een touwbrug over het water. Daarnaast waren er workshops over toxische masculiniteit, het voorkomen van burn-out; maar ook: hoe gebruik je een rolstoel in een actie, hoe verdedig je je tegen de politie, et cetera. Een aantal workshops was niet toegankelijk voor cis-mannen, zoals bijvoorbeeld de workshops kettingzagen en het gebruiken van een tripod.

Iedere ochtend was er een check-in met alle aanwezigen waarin alle activiteiten werden doorgesproken en aan het einde van de dag een inloop om eventuele problemen of conflicten te bespreken. Iedereen werd gestimuleerd mee te doen en te denken: mensen die eerder in de week getraind waren in bepaalde vaardigheden werden zelf trainer; en ondersteunende taken – van koken tot de wc poetsen – werden door iedereen uitgevoerd. Ook was er een 'safer spaces agreement' opgesteld.

Ik heb met een handjevol deelnemers gesproken om een beeld te krijgen van verschillende meningen over deze week.

Vijf perspectieven...

Een paar *newbies* waren tijdens de lockdown periode geïnteresseerd geraakt in activisme en hadden nog niet veel ervaring met directe actie of milieu-activisme en kenden vrijwel niemand. Ze voelden zich meteen heel welkom en vrij om zichzelf te zijn en uit te drukken. Eén van hen was ook langer gebleven dan gepland en kwam zeer gemotiveerd uit de week met ideeën voor actie en nieuwe kameraden om ze mee uit te voeren. De workshops, klimtrainingen en ook de vele discussies en gesprekken tussendoor droegen daar allemaal aan bij.

Volgens een jonge Vrije Bonder was de week op anarchistische wijze georganiseerd. Aangezien er – volgens hem – vooral veel niet-anarchisten en veel jongeren op afkwamen, biedt het de mogelijkheid om mensen te radicaliseren. Er waren bijvoorbeeld veel discussies 's avonds bij het kampvuur over Extinction Rebellion en hun verhouding tot kapitalisme, de staat en geweld; en er werden gezamenlijke actieplannen gesmeed door mensen uit verschillende groepen. Daarnaast werden enkele tactieken gedeeld die goed toepasbaar zijn voor directe actie.

Een wat meer doorgewinterde activist hoopte dat de week zou leiden tot meer zelfredzaamheid, waarbij niet iedereen naar 'de organisatie' kijkt om dingen te organiseren en op te lossen. Dit is deels gelukt: het merendeel van de taken werd gedeeld, veel mensen bleven helpen met afbouw; maar er kwam toch nog behoorlijk wat op de

schouders van het organiserende team terecht. Dit zou mijns inziens nog wel te verbeteren zijn door nog meer verantwoordelijkheden te delen, en explicieter afstand te nemen van de organiserende rol.

De skillshare vond plaats op een niet nader te specificeren gekraakt terrein met uiteraard veel bomen om in te oefenen. De bewoners deden ieder op hun eigen manier mee. Ook voor hen was het een positieve ervaring om het terrein beschikbaar te stellen aan activisten, zonder problemen of bezoekjes van politie of ordebewakers. En met hun nieuwe boomhut en andere 'toevoegingen' kunnen ze hun terrein nog beter beschermen, mocht dat nodig zijn in de toekomst...

Tot slot ikzelf, als veertigplusser zo'n beetje de oudste uit het gezelschap. Ik heb niet alleen bomen leren klimmen, maar tot mijn eigen verrassing bleek ik het nog leuk te vinden ook. Vergeleken met andere actiekampen waar ik ben geweest, vond ik deze week er echt uitspringen qua atmosfeer en met een goed feministisch, queer en anti-hiërarchisch gehalte. De groep was heel divers qua leeftijd, gender, actie-ervaring, maar nog wel erg wit. Ook voor mij heeft deelname tot nieuwe ideeën geleid, en nieuwe kameraden om acties mee op te zetten.

Conclusie

Op de laatste avond ontstond spontaan een *gratitude circle* rond het kampvuur. Eén van de aanwezigen begon iemand uitgebreid te bedanken voor hun specifieke inzet en dit leidde tot een dik uur dankwoorden en verhalen. Dit was voor mij één van de mooiste momenten van de week. Als we op deze manier samen een bos kunnen beschermen tegen kapitalistisch gegraai, denk ik dat we ver kunnen komen. De strijd voor het behoud van bossen en het milieu is antikapitalistisch en hangt samen met de strijd tegen seksisme, racisme, validisme, speciesisme en andere vormen van onderdrukking. Deze skillshare droeg weer een steentje bij aan de basis voor een intersectionele en radicale beweging, waarin niet alleen wordt gestreden, maar ook wordt gezorgd en wordt gereflecteerd op interne dynamieken van uitsluiting en onderdrukking.

Als we op deze manier samen een bos kunnen beschermen tegen kapitalistisch gegraai, denk ik dat we ver kunnen komen

---

ENDE GELÄNDE ACTIES IN NOORD-DUITSLAND – DOOR RON VRIJ

Slechts twee dagen na het klaarstomen van bosbezetters in de skillsharingweek in Nederland was het mogelijk om de algemene blokkade skills in praktijk te brengen bij de Ende Gelände acties in Noord-Duitsland. Echter buiten de activistische koks van Le Sabot was het voor de activisten uit Nederland niet verstandig om deel te nemen aan deze acties vanwege eventuele coronabesmettingen.

Ende Gelände (EG, Duits gezegde voor 'tot hier en niet verder') is een beweging van burgerlijke ongehoorzaamheid die bekend is vanwege bezettingen (blokkade-acties) in de kolenmijnen van Duitsland. Dit mede om het publieke bewustzijn voor klimaatrechtvaardigheid te vergroten. Ende Gelände organiseert sinds 2015 massale blokkade acties tegen kolenmijnen in Rijnland, Lausitz en Leipzig. Jaarlijkse protesten in Duitsland werden bijgewoond door tussen de 3.000 en 7.000 deelnemers.

Zoals gezegd heeft Ende Gelände eind juli 2021 een blokkade actie georganiseerd in Noord-Duitsland. Meer dan 2.000 activisten namen deel aan blokkades bij ChemCoast Park bij Brunsbüttel. In de buurt van productiefaciliteiten van de olie- en chemische industrie is daar een terminal voor frackinggas gepland. Bij weer en wind blokkeerden de actievoerders op belangrijke punten de spoorlijn naar het ChemCoast Park. De blokkades werden tot zondag gehandhaafd. Zaterdag hebben actievoerders met kano's de scheepvaart op het kanaal van Kiel ruim twee uur lang stil gelegd. Schepen liepen vast op één van de belangrijkste waterwegen ter wereld. Ende Gelände pleit voor een onmiddellijke uitfasering van olie, gas en kolen. Tijdens de blokkade van het kanaal van Kiel werden vijftien activisten gearresteerd door de politie, waaronder Esteban Servat, klimaatactivist uit Argentinië. Servat, afkomstig uit de gefrackte gasregio Vaca Muerta, moest Argentinië verlaten vanwege staatsrepressie en doodsbedreigingen.

Naast het vergroten van het publieke bewustzijn over de catastrofale klimatologische omstandigheden heeft Ende Gelände ook een breder doel met de blokkade-acties. Het vestigen van aandacht voor het recht van migratie, antiracisme en antikolonialisme. Het actieweekend van Ende Gelände maakte deel uit van de wereldwijde actiedag van de alliantie 'Shale Must Fall' tegen gas, fracking en kolonialisme. Naast de blokkade-acties in Brunsbüttel heeft Ende Gelände een internationale paneldiscussie in Hamburg gehouden en een demonstratie georganiseerd met de 'Antikoloniale Aanval'. Tegelijkertijd vonden er 23 acties tegen fracking plaats in dertien landen in Zuid-Amerika, Noord-Amerika en Europa.

ende-gelaende.org/en

AMELISWEERD NIET GEASFALTEERD

Amelisweerd werd veertig jaar geleden al eens deels gekapt voor de aanleg van rijksweg A27. Nu heeft Rijkswaterstaat plannen om de snelweg met nog eens vier banen te verbreden. Voor dit onnozele plan zouden talloze monumentale eiken gekapt moeten worden en gaat er weer een stuk groen verloren. De actiegroep Amelisweerd Niet Geasfalteerd is een grassroots-beweging die het bos wil beschermen door middel van directe actie en burgerlijke ongehoorzaamheid. Er zijn nu al meer dan 2.500 mensen die zich hebben opgegeven als bosbeschermer en die Amelisweerd, als het moet, met hun lichamen zullen beschermen.

ikgadeboomin.org
Amelisweerd@yahoo.com

RED HET STERREBOS

Het Sterrebos is een klein, rustig, verwilderd bos bij Born in Limburg. Het bos is in de 18e eeuw aangeplant als houthakbos voor het rijksmonumentale Kasteel Wolfrath. Veel van de bomen zijn al tweehonderd jaar oud. Het bos is afgelegen en biedt daarom een veilige plek voor reeën, dassen, vleermuizen en broedvogels. Als VDL Nedcar en de Provincie Limburg hun zin krijgen, dan wordt in november 2021 meer dan de helft van het Sterrebos gekapt. Volgens hen moet het Sterrebos wijken voor de onzekere uitbreiding van de autofabriek. Dit zou de werkgelegenheid ten goede komen.
Red het Sterrebos is een burgerinitiatief dat zich inzet om het bos te behouden en daarbij de arbeiders wil betrekken in een eerlijke klimaattransitie.

redhetsterrebos.nl
info@redhetsterrebos.nl

KRONIEK MIGRATIE -STRIJD

Zondag 30 mei
Demonstratie ‘Sluit DCR: Geen Mens is Illegaal’

Ruim honderd mensen nemen deel aan een demonstratie van ‘Sluit DCR’ voor de sluiting van het Detentiecentrum Rotterdam, dat ruim tien jaar bestaat. De demonstratie liep van de metrohalte Meijersplein richting de gevangenis bij Rotterdam-The Hague Airport. Er werd een rondje om de bajes heengelopen en stilgestaan op plekken waar contact met de gedetineerden mogelijk is. Er is kort telefonisch contact met één van de gevangenen en er zijn sprekers van diverse organisaties.

Woensdag 2 juni
Rookbom bij Vreemdelingenpolitie Amsterdam

Revolutionary Resistance claimt het plaatsen van een bom op de parkeerplaats van het bureau van de Vreemdelingenpolitie in Amsterdam. De actie richt zich onder meer tegen politiegeweld en wordt betiteld als ‘zelfverdediging’.

Woensdag 9 juni
Lancering campagne ‘Abolish Frontex’ in Den Haag

Bij het Europahuis in Den Haag, de officiële vertegenwoordiging van de EU in Nederland, lanceert Stop the War on Migrants de campagne ‘Abolish Frontex’. Diezelfde dag vinden in diverse andere landen ook aftrapacties plaats. Zo’n dertig mensen luisteren naar sprekers van Sehaq en Afrique-Europe Interact. In de Hofvijver wordt met een constructie van reddingsvesten en persoonlijke alarmen aandacht gevraagd voor de doden ten gevolge van de militarisering van de EU-grenzen.

Woensdag 9 juni
Manifestatie voor een generaal pardon in Den Haag

Op het Plein voor de Tweede Kamer wordt een manifestatie gehouden voor een nieuw generaal pardon voor asielzoekers die minstens vijf jaar in Nederland zijn, in het kader van de campagne die een maand eerder gelanceerd werd door vluchtelingen uit de gezinslocatie in Katwijk. Er zijn zo’n 150 vluchtelingen aanwezig, waaronder veel kinderen. Velen vertellen kort hun verhaal, daarnaast zijn er diverse sprekers van ondersteunende organisaties en politieke partijen.

Vrijdag 18 juni
Protest tegen betrokkenheid Vroon bij pushback

Stop the War on Migrants roept op tot het mailen en bellen van scheepvaartbedrijf Vroon in Den Helder. Op maandag 14 juni was het bevoorradingsschip Vos Triton van dit bedrijf betrokken bij een illegale pushback van vluchtelingen naar Libië. Nadat het schip na lang aarzelen 180 in nood geraakte personen opgepikt had in de Middellandse Zee droeg het deze vervolgens over aan de Libische kustwacht, zodat zij teruggebracht werden naar deze hel voor vluchtelingen.

Zondag 20 juni
Acties in het kader van Wereldvluchtelingendag

Op het strand van Scheveningen organiseert MiGreat een herdenking voor de ruim 44.000 vluchtelingen die zijn omgekomen als gevolg van het EU-migratiebeleid. Er worden duizenden herdenkingstekens geplaatst, namen voorgelezen en er zijn sprekers uit diverse hoeken. In de weken voorafgaand aan deze herdenking wordt ook in onder meer Utrecht en de Zaanstreek stilgestaan bij de doden van Fort Europa.

In Tilburg, Wageningen, Amsterdam, Nijmegen, Rotterdam, Appelscha, Amersfoort en Utrecht worden ‘Abolish Frontex’-posters geplakt. In Amersfoort protesteerde de Vrije Bond Utrecht bij de Bernhardkazerne, door ‘Abolish Frontex’-leuzen voor de poort te krijten.

Ook in diverse andere steden vinden activiteiten plaats in het kader van Wereldvluchtelingendag. Zo wordt in Rotterdam een manifestatie gehouden, waar onder meer aandacht gevraagd wordt voor de campagne voor een nieuw generaal pardon. In Leiden worden bij het Centraal Station leuzen voor een generaal pardon gekrijt.

Vrijdag 25 juni
Pride-demo in Utrecht

Niet normaal*, Colored Qollective, FiTe QLuB en We Reclaim Our Pride organiseren een Pride-demonstratie in Utrecht, in de traditie van opstand en bevrijding die de eerste Pride-acties kenmerkte. Dit jaar wordt er in het bijzonder opgeroepen tot solidariteit met queer- en trans-vluchtelingen die slachtoffer worden van het gemilitariseerde EU-migratiebeleid. Daarnaast wordt er stelling genomen tegen homonationalisme en de opkomst van extreemrechts.

Donderdag 15 juli
Aanslag op politieauto's Gemert

Revolutionary Resistance claimt een bomaanslag op politieauto's in Gemert, in solidariteit met mensen zonder papieren in hongerstaking in Brussel. De reguliere pers meldt dat er twee auto's in vlammen zijn opgegaan.

Donderdag 15 en vrijdag 23 juli
Demonstraties in solidariteit met hongerstakers Brussel

In Amsterdam vinden twee demonstraties plaats in solidariteit met hongerstakende ongedocumenteerde vluchtelingen in Brussel. Zij eten dan al zo'n vijftig dagen niet meer in een uiterste poging een verblijfsvergunning te krijgen. De Belgische regering laat lang weten niet op de eisen in te zullen gaan, maar biedt nadat mensen ook een dorststaking starten uiteindelijk toch een opening voor het opnieuw bekijken van de dossiers. Hierna schorten de vluchtelingen hun actie voorlopig op.

Vrijdag 16 juli
Manifestatie 'Geen terugkeer/deportatie naar Syrië' in Den Haag

Het Syrisch Comité en MiGreat organiseren een manifestatie om duidelijk te maken dat Syrië geen veilig land is. Aanleiding is het feit dat de Deense regering het land tot veilig voor terugkeer heeft verklaard en honderden Syrische vluchtelingen heeft laten weten dat ze gedeporteerd zullen worden.

Donderdag 19 augustus
Wake voor Afghaanse vluchtelingen in Amsterdam

Diverse groepen organiseren een wake voor het in veiligheid brengen van Afghaanse vluchtelingen en voor bescherming voor alle Afghanen die in Nederland asiel aanvragen. Voor het stadhuis in Amsterdam voeren sprekers van Vluchtelingenwerk, de PvdA en de Jonge Socialisten het woord.

Zaterdag 28 augustus
Demonstratie 'Elke Afghaan recht op een veilig bestaan'

Naar schatting tussen de vier- en vijfduizend mensen demonstreren op de Dam in Amsterdam voor veiligheid voor Afghanen, nadat de terugtrekking van westerse militairen uit het land gepaard gaat met een nieuwe machtsgreep van de Taliban vergezeld van veel chaos en geweld. De demonstranten roepen onder meer op tot het onveilig verklaren van Afghanistan, het stoppen van deportaties naar het land en het in veiligheid brengen van Afghaanse vluchtelingen.

ABØLISH
FRONTEX
AVENUE
D' AUDERGHEM
OUDERGEMSE
LAAN
AVENUE
MEURTRIÈRE
MOORDENAARS
LAAN

In verzet tegen Frontex

DOOR MARK AKKERMAN

'Frontex is een oncontroleerbaar beest geworden', zo kopte *De Groene Amsterdammer* afgelopen februari. Het EU-grensbewakingsagentschap ondervond in die periode grote kritiek in verband met betrokkenheid bij geweld tegen vluchtelingen en bij *pushbacks* – het illegaal over grenzen terugduwen van migranten.

Dat soort beschuldigingen is verre van nieuw; er circuleren al jaren verhalen van vluchtelingen en van reddingsorganisaties die op de Middellandse Zee actief zijn over het onmenselijke optreden van Frontex en van de grenswachten van EU-lidstaten, Turkije en Noord-Afrikaanse landen.

De door samenwerkende onderzoeksjournalisten vorig najaar naar buiten gebrachte beelden lieten de kritiek echter breder dan voorheen weerklinken en noopten tot een aantal officiële onderzoeken naar Frontex.

Het mag niemand verbazen dat deze onderzoeken niets opleverden. Frontex pleitte zichzelf in een eigen intern onderzoek volledig vrij, kreeg van de Europese Rekenkamer vooral te horen dat het zijn taken niet efficiënt uitvoerde en het Europees Parlement schoof de schuld voor geweld en de pushbacks – zo daar voor de door rechtse partijen gedomineerde onderzoekscommissie überhaupt al sprake van was – volledig door naar lidstaten. Frontex kon hoogstens verweten worden dat het onvoldoende oog had gehad voor de misdragingen van lidstaten.

Kortom: volgens de bestuurders en politici, die al jarenlang een beleid voeren dat ten koste van alles gericht is op het tegenhouden van vluchtelingen, is er eigenlijk nauwelijks iets aan de hand. Linksere partijen in het Europees Parlement sputterden nog wat tegen. In de beste sociaaldemocratische traditie wordt bepleit dat grensbewaking én respect voor mensenrechten prima samen kan gaan en in het geval van de Groenen wordt in het verlengde daarvan het voorstel gedaan Frontex extra geld te geven om zich te kunnen verbeteren.

Voor wie dat bekend in de oren klinkt: hetzelfde standpunt wordt door Volt in het Nederlandse parlement naar voren gebracht en spiegelt in bredere zin de reacties van bijvoorbeeld – toen nog presidentskandidaat – Biden, en in Nederland van GroenLinks en SP, na de sterke opkomst van de Black Lives Matter-beweging vorig jaar: geef de politie meer geld en

FOTO'S KRASNYI COLLECTIVE / JÉRÔME PERAYA

training, dan gaan ze mensenrechten wel respecteren. Het drukt ons weer eens met de neus op het feit dat we van parlementair links weinig te verwachten hebben.

Niet alleen het onderzoek van het Europees Parlement, maar ook dit soort reacties uit 'linkse' hoek, miskennen volledig de kern van het probleem. Dat probleem kan niet opzij gezet worden als een gebrek aan training of monitoring of controle, maar wordt gevormd door het bestaan van grenzen zelf en al het daaruit voortvloeiende beleid, waaronder het bestaan van Frontex. De diagnose die in de Groene werd gesteld is dan ook deels juist: Frontex is een oncontroleerbaar beest. Dat is het echter niet geworden, maar is het vanaf de oprichting noodzakelijkerwijs geweest.

Cosmetische veranderingen, zoals de door het Europees Parlement voorgestelde extra mogelijkheden voor monitoring en controle en een betere afhandeling van klachten en incidentenrapportages, zijn in dit opzicht minder dan doekjes voor het bloeden. Ze geven hoogstens een vorm van schijngenezing, terwijl de enige reële oplossing de afschaffing van zowel Frontex als het EU-grensbeleid in het geheel is.

Zoals in de vorige Buiten de Orde al werd aangekondigd is sinds juni een internationale campagne onder de titel 'Abolish Frontex' actief. Er hebben zich inmiddels ruim honderd organisaties van binnen en buiten de EU bij dit initiatief aangesloten. Er worden gezamenlijke actiedagen georganiseerd, acties van groepen binnen het netwerk worden breder verspreid en er worden gezamenlijke oproepen en verklaringen gepubliceerd. Nu de autoriteiten het hebben laten afweten is het zaak de druk op Frontex niet te laten verslappen en de roep voor het afschaffen van het EU-grensregime luid te laten horen.

Om een goede campagne te kunnen voeren is kennis van je tegenstander en andere spelers in het krachtenveld waarin je je begeeft onontbeerlijk. Vanuit die gedachte vind je op de volgende pagina's een feitenoverzicht over wat Frontex is en doet.

Voor wie geïnteresseerd is in de Abolish Frontex-campagne: neem een kijkje op abolishfrontex.org en volg ons op Twitter of Instagram.[1] Als je actief wilt worden in Nederland, benader dan Stop the War on Migrants.[2]

Frontex: de feiten

Het besluit tot oprichting van Frontex werd genomen in 2004, het agentschap is operationeel sinds oktober 2005. De naam is afgeleid van het Franse 'frontières extérieures' (buitengrenzen). Sinds 2016 is de officiële naam 'Frontex, the European Border and Coast Guard Agency'. De belangrijkste taak is het versterken van de bewaking van de EU-buitengrenzen, de grenzen van de Schengenzone. Het hoofdkantoor is vanaf de oprichting gevestigd in de Poolse hoofdstad Warschau.

Mandaat

In de loop van de jaren is het mandaat van Frontex steeds verder uitgebreid. Het begon als een klein agentschap dat de grensbewakingsactiviteiten van EU-lidstaten beter op elkaar moest afstemmen en migratiestromen moest monitoren. Inmiddels is Frontex het EU-agentschap met het hoogste budget en met een uitgebreid eigen takenpakket. Vooral de zogenaamde 'vluchtelingencrisis' van 2015 heeft hierbij als katalysator gediend. Dat was het startpunt voor het in EU-verband massaal opvoeren van het bewaken en militariseren van de grenzen.

Naast uitbreiding van de eigen mogelijkheden voor grensbewakingsoperaties, kreeg Frontex sindsdien onder meer het recht om lidstaten op te leggen grensbewaking te verstevigen. Frontex kan, zelfs in uitzonderlijke gevallen, op voorstel van de Europese Commissie en beslissing van de Raad, ingrijpen in een lidstaat wanneer deze onvoldoende de dwingende adviezen opvolgt.

Frontex beheert ook het EU-grenssurveillance-'systeem van systemen' EUROSUR. Dit systeem koppelt surveillancebeelden en -data van alle EU-lidstaten, en enkele Noord-Afrikaanse landen, aan elkaar om zo een voortdurend livebeeld van de EU-buitengrenzen te hebben. De Europese Commissie heeft er veel op ingezet en geld beschikbaar gesteld, ook aan lidstaten, om EUROSUR op te zetten en uit te breiden.

Frontex speelt eveneens een rol bij deportaties. Het coördineert al jaren gezamenlijke deportatievluchten, waarbij vluchtelingen uit meerdere EU-landen tegelijk uitgezet worden naar hetzelfde land van herkomst, of een derde land dat ze wil ontvangen. Eerder dit jaar stelde de Europese Commissie van Frontex ook het EU-'terugkeeragentschap' te maken, dat actiever deportaties uit lidstaten moet aanjagen en faciliteren.

Operaties

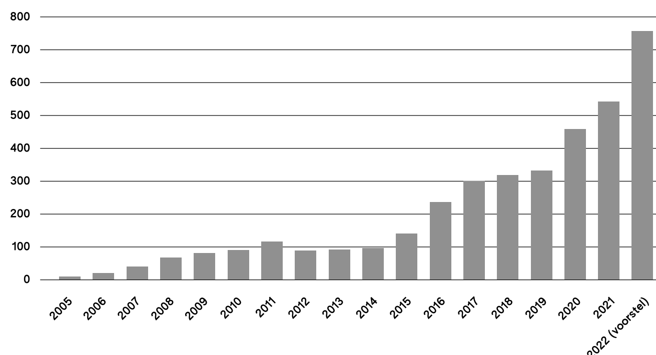
De eigen operaties van Frontex richten zich vooral op grensbewaking op zee. Ook worden kleinere aantallen Frontex-medewerkers ingezet voor steun aan grensbewaking op land en grenscontroles op vliegvelden. In 2021 lopen vooralsnog de volgende operaties:

- Poseidon: richt zich vooral op bewaking van de zeegrenzen van Griekenland met Turkije;
- Themis: ondersteuning van Italië bij grensbewaking in het centrale Middellandse Zeegebied;
- Indalo: ondersteuning van Spanje bij bewaking van de grens met Marokko;
- Minerva: ondersteuning van Spanje bij grenscontroles bij aankomende veerboten;
- Hera: ondersteuning van grensbewaking tussen het Afrikaanse vasteland en de Canarische Eilanden.

Tientallen Frontex-medewerkers zijn actief in kleinere operaties voor hulp met grensbewaking en grenscontroles in onder meer Bulgarije, Hongarije, Italië en Litouwen.

Budget

Waar Frontex begon met een budget van €6 miljoen in 2005 is dit sindsdien snel gegroeid, vooral vanaf 2015. Dit jaar is de begroting bijna 9.000% hoger, €544 miljoen. De komende jaren zal dit verder stijgen. De Europese Commissie stelt voor

2022 een budget van €758 miljoen voor, het totale bedrag voor de zevenjarige EU-begrotingsperiode (2021-2027) loopt op tot €5,6 miljard.

Veel van het extra geld voor de komende jaren gaat naar het opzetten van het een eigen paramilitaire grenspolitiemacht, het Standing Border Guard Corps en naar het aanschaffen van eigen materieel. Daarvoor is in 2021 ruim €264 miljoen beschikbaar, bijna de helft van het totale budget van €544 miljoen.

Organisatie

Frontex kent een algemeen directeur en drie vicedirecteuren, belast met 'Terugkeer en Operaties', 'Management van het Standing Corps' en 'Informatiemanagement en -processen'. Daaronder hangen negen divisies, onder meer voor internationale samenwerking, operaties, deportaties en capaciteitsopbouw. Daarnaast zijn er onderdelen voor bijvoorbeeld media en public relations, financiën en grondrechtenbescherming.

De invulling van functies voor dat laatste zijn door Frontex steeds op de lange baan geschoven, en de grondrechtenofficier die uiteindelijk werd aangenomen begon direct met het uit de wind houden van het agentschap tegen de stroom van kritiek en beschuldigingen van betrokkenheid bij geweld en pushbacks. Een Consultatief Forum, waar Amnesty en het Rode Kruis deel van uitmaken, mag advies geven over mensenrechten, maar vervult in feite net als de grondrechtenofficier van de schijn van het belang hechten aan mensenrechten.

Directie en bestuur

Frontex heeft in het zestienjarig bestaan nog slechts twee directeuren ('Executive Directors') gehad. De inmiddels overleden Fin Ilkka Laittinen leidde het agentschap vanaf de oprichting in 2005. De huidige directeur, de Franse Fabrice Leggeri, trad in 2015 aan. De jaren daarvoor was hij bij het Franse Ministerie van Binnenlandse Zaken hoofd van het bestrijden van 'irreguliere' migratie.

De Nederlander Edgar Beugels is al sinds de oprichting bij Frontex werkzaam, vooral als Hoofd Onderzoek en Ontwikkeling. Hij vormt daarmee een belangrijke schakel tussen de instelling en het bedrijfsleven. Zijn lidmaatschap van de Raad van Advies van lobbyorganisatie European Association for Biometrics laat zien dat de band wel heel innig is.

Het bestuur van Frontex, het Management Board, bestaat uit de hoofden van de grensbewakingsautoriteiten van de 26 EU-lidstaten die aan de Schengenzone deelnemen en twee leden van de Europese Commissie. Vertegenwoordigers van Ierland, IJsland, Liechtenstein, Noorwegen en Zwitserland kunnen aanzitten met beperkt stemrecht. Namens Nederland maakt Hans Leijtens, commandant van de Marechaussee, deel uit van het Management Board. Zijn vervanger is Laurent Hendrickx, brigadegeneraal bij de Marechaussee.

Personeel en materieel

Frontex was voor de uitvoering van operaties altijd afhankelijk van toezeggingen en bijdragen van personeel en materieel door EU-lidstaten. Dit leverde vaak tekorten op, omdat er te weinig toegezegd en/of geleverd werd. Met de uitbreidingen van het mandaat van Frontex sinds 2015 is er ook ruimte gecreëerd voor de aanschaf of het leasen van eigen materieel en voor de

opbouw van een eigen Standing Border Guard Corps. Sinds dit jaar zijn daar voldoende financiële middelen voor beschikbaar gesteld.

Het aantal eigen werknemers was zeker in de beginjaren beperkt, startend met 45 personeelsleden in 2005 en in de jaren tot 2015 schommelend rond de 300. Sindsdien is het aantal snel opgelopen, via 750 werknemers in 2019 tot de huidige ruim 1.300. Naast de uitbreiding van de staf op het hoofdkantoor bestaat de toename de komende jaren vooral uit grenswachters. In 2027 moet een eigen Standing Border Guard Corps van 10.000 personen operationeel zijn, 3.000 in dienst van Frontex, de rest vanuit lidstaten. Hoewel rekrutering en trainingen voor dit korps vertragingen opliep, onder meer vanwege de COVID-19-pandemie, zijn inmiddels de eerste honderden grenswachten opgeleid. Een aantal van hen wordt ingezet voor assistentie bij grenscontrole op het Italiaanse vliegveld Fiumicino, bij grensbewaking in Letland en Litouwen en bij een Frontex-operatie in Servië.

De materieelbehoefte van Frontex wordt weergegeven door middel van een 'Technical Equipment Pool', vorig jaar (en nu) nog vooral bestaand uit door lidstaten ter beschikking gestelde patrouilleschepen (273), vliegtuigen (35), helikopters (49), voertuigen (193) en allerhande andere apparatuur, waaronder hartslagdetectoren en nachtzichtkijkers.

Frontex heeft de komende jaren een flink bedrag, ergens tussen de één en twee miljard euro, beschikbaar voor het aanschaffen of leasen van eigen materieel. Daarnaast kunnen EU-lidstaten financiering krijgen uit het Integrated Border Management Fund (€6,2 miljard voor de periode 2021-2027) voor de aanschaf van materieel, vooral patrouilleschepen, wanneer zij dit materieel een deel van het jaar afstaan aan Frontex.

Bedrijven en contracten

Voor bedrijven uit de militaire en security-industrie is Frontex altijd een belangrijk doelwit geweest. In eerste instantie vooral omdat het als een soort tussenpersoon

tussen het bedrijfsleven en de grensbewakingsautoriteiten van EU-lidstaten optrad. Meerdere keren per jaar organiseert Frontex bijeenkomsten waar geselecteerde bedrijven hun producten en diensten kunnen hun presenteren aan vertegenwoordigers van deze autoriteiten.

Met de uitbreiding van de taken en het budget van Frontex is het ook steeds meer een eigen speler op de grensbewakingsmarkt aan het worden. Eerder dit jaar gepubliceerd onderzoek voor de organisatie Corporate Europe Observatory (CEO) toonde aan dat de relaties tussen het agentschap en bedrijven innig zijn en steeds inniger worden.

Een eerste groot contract werd vorig najaar afgesloten, toen Frontex wapenbedrijven Airbus, Israel Aerospace Industries (IAI) en Elbit voor €50 miljoen inhuurde voor het uitvoeren van drone-surveillancevluchten boven de Middellandse Zee. Een extra problematische deal omdat de Israëlische wapenbedrijven IAI en Elbit hun producten op de internationale markt vaak aanprijzen als 'battlefield tested' of 'combat proven', oftewel: getest op Palestijnen. Zo levert de ene vorm van onderdrukking een bijdrage aan de andere.

Voor bescheidener bedragen per contract, maar inmiddels ook opgelopen tot totaal enkele tientallen miljoenen euro's, voeren een aantal kleinere vliegmaatschappijen, waaronder het Nederlandse EASP Air, al jaren bemenste surveillancevluchten voor Frontex uit. Andere vliegmaatschappijen, AS Aircontact (Noorwegen) en Air Charter Service Limited (Verenigd Koninkrijk), worden sinds 2018 ingehuurd voor het uitvoeren van deportatievluchten.

Het Spaanse technologiebedrijf GMV heeft een reeks contracten, met een totale waarde van enkele tientallen miljoenen, voor het opzetten en onderhouden van het EUROSUR-netwerk binnengehaald. Airbus en ATOS verzorgen cybersecurity-diensten en IT-bedrijven Sopra Steria en Idemia verdienen honderden miljoenen aan het leveren van ICT-infrastructuur.

Er zitten nieuwe belangrijke deals in de pijplijn, zoals een contract van naar verwachting €5 miljoen voor de aanschaf van vuurwapens voor het Standing Border Guard Corps. Een omstreden contract, omdat de juridische basis voor het dragen en gebruiken van vuurwapens door de leden van dit korps nog steeds niet goed geregeld is.

Partners

Frontex werkt in de eerste plaats samen met grensbewakingsdiensten van EU-lidstaten. Andere belangrijke samenwerkingspartners zijn andere EU-instituten, zoals politiesamenwerkingsdienst Europol en eu-LISA, dat belast is met het beheer van alle grote IT-systemen op het gebied van migratie, waaronder de databases met biometrische en andere persoonlijke informatie van vluchtelingen.

Daarnaast wordt de samenwerking met landen buiten Europa steeds belangrijker, parallel lopend aan de toenemende nadruk die de EU dit geeft. Met dit proces van grensexternalisering schakelt de EU derde landen in als externe grensposten, waar vluchtelingen al voordat ze de Europese grenzen bereiken, moeten worden tegenhouden.

Frontex werkt op het gebied van informatie-uitwisseling en 'intelligence' samen met een groot aantal Afrikaanse landen, in de Africa-Frontex Intelligence Community. Ook heeft het agentschap overeenkomsten ('werkafspraken') afgesloten met Albanië, Armenië, Azerbeidzjan, Belarus, Bosnië en Herzegovina, Canada, Georgië, Kaapverdië, Kosovo, Moldavië, Montenegro, Nigeria, Noord-Macedonië, Oekraïne, Rusland, Servië, Turkije en de Verenigde Staten. De invulling ervan verschilt nogal. Soms gaat het vooral om informatie-uitwisseling, zoals met de VS. Andere keren is de overeenkomst gericht op het mogelijk maken van deportaties naar het partnerland, zoals bij Albanië, Kosovo en Nigeria het geval is.

Sinds enkele jaren heeft Frontex ook de mogelijkheid gekregen operationeel actief te zijn in landen buiten de EU. In eerste instantie ging dit alleen om buurlanden, en daar zijn inmiddels ook Frontex-grenswachten actief in Albanië, Montenegro en Servië, maar inmiddels is deze beperking opgeheven. Frontex-operaties buiten de EU roepen extra vragen over toezicht, controle en verantwoording op.

Nederlandse bijdrage aan Frontex

Nederland stelt net als andere EU-lidstaten jaarlijks materieel en personeel beschikbaar voor deelname aan Frontex-operaties. Begin juli maakte de regering de bijdrage voor dit jaar bekend, die vooral voorzien is in Griekenland, Italië en Spanje en in delen van de Westelijke Balkan, zoals in Albanië, Bulgarije en Kroatië. Het gaat om personeel van de Koninklijke Marechaussee (KMar), de Dienst Vervoer en Ondersteuning (DV&O), de Dienst Terugkeer en Vertrek (DT&V), de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) en de politie, voor in totaal 13 voltijdsequivalenten (volledige werkweken) aan langetermijndetacheringen, 120 keer korte detacheringen en 50 voltijdsequivalenten voor Rapid Border Interventions. Onderdeel hiervan is de inzet van personeel van de DT&V om te assisteren bij deportaties in andere EU-lidstaten, in het kader van de uitdijende rol van Frontex op dit vlak.

Andersom ontvangt Nederland ook bescheiden personele ondersteuning van Frontex: op Schiphol werken twee tot vier grenswachters ter ondersteuning van de Marechaussee en er zal een 'terugkeerteam' ingezet worden om te assisteren bij gezamenlijke deportaties vanaf Schiphol.

De materiële bijdrage van Nederland in 2021 aan Frontex-operaties bestaat uit 'permanent drie patrouille-
voertuigen inclusief nachtzichtapparatuur, het BSB-vaartuig voor twee maanden en in totaal vier weken het Kustwachtvliegtuig. Tot slot, onder voorbehoud is er een inzet van het nieuwe KMar-vaartuig (RHIB) gepland.'

Daarnaast is Nederland betrokken bij trainingen in Frontex-verband. Er zijn 10 tot 15 Nederlandse trainers beschikbaar voor trainingen aan Europese grenswachten. In de Marechausseekazerne op Schiphol (Badhoevedorp) bevindt zich het Border Security Training Center, waar Frontex-trainingen gefaciliteerd worden. Dit jaar staan in totaal 25 trainingen gepland. Naast dit trainingscentrum is ook het Eindhovense IDcentre een zogenaamde 'Partnership Academy' van Frontex.

NOTEN

1. twitter.com/abolishfrontex
   instagram.com/abolishfrontex
2. stopthewaronmigrants.noblogs.org

Honderd jaar War Resisters' International

Enkele aantekeningen

In september van dit jaar is het eeuwfeest van War Resisters' International gevierd, een internationale antimilitaristische organisatie van anarchistische oorsprong, die in Nederland is opgericht. Zij maakt deel uit van de libertaire traditie en is in Nederland de voornaamste inspiratie van de vredesbeweging.

DOOR JAN BERVOETS

Ontstaan

In september 1921 vond in het Broederschapshuis van Kees Boeke in Bilthoven een conferentie plaats tussen leden van de Bond van Religieuze Anarcho-Communisten (BRAC) en van de *International Fellowshop of Reconciliation*. De BRAC bestond uit anarchistische predikanten als Lodewijk van Mierop en Louis Adriën Bähler. Beide waren medeopstellers van het *Dienstweigeringsmanifest* van september 1915, waarbij ook Bart de Ligt betrokken was geweest. Zij werden indertijd hiervoor in eerste instantie veroordeeld wegens 'opruiing'. Boeke onderging in 1918 hetzelfde lot. *De Fellowship of Reconciliation* was voortgekomen uit een pacifistische stroming van de Britse Quakerbeweging, die al vanaf het begin van de Eerste Wereldoorlog projecten bediscussieerden over een maatschappij zonder leger. Fenner Brockway, Clifford Allen en de jongere Bertrand Russell hadden in 1916 een *No Conscription Fellowship* (Genootschap tegen de dienstplicht) opgezet. Omdat dit in het oorlog voerende Engeland van Kitchener gelijk stond met een oproep tot dienstweigering, betekende dat voor de twee eerstgenoemden ook arrestatie en gevangenschap. Boeke was in contact gekomen met de Quakerbeweging door zijn Engelse huwelijk met Patrice Cadbury, dochter van een rijke chocoladefabrikant, die zijn schoonzoon financieel in staat zou stellen de bekende school Werkplaats Kindergemeenschap op te richten en ook andere initiatieven te nemen. Bij de beweging sloot zich ook Clara Wichmann aan, die wij kennen als de grote revolutionair tegen de straffende rechtsstaat.

De groep geestverwanten vond elkaar snel voor de opstelling van een gemeenschappelijke verklaring die iedere aanhanger van WRI zou moeten onderschrijven – "Oorlog is een misdaad tegen de mensheid. Ik ben

het eerste doel dat WRI zich stelt is de strijd tegen het orgaan dat oorlog voert, de staat

daarom vastbesloten geen enkele soort oorlog te ondersteunen en naar de opheffing van alle oorzaken van oorlog te streven." – die de basis zou vormen voor een internationale anti-oorlogsbeweging, Zij vormden een vereniging, die wegens de internationale intentie van de opzet oorspronkelijk de naam Paco (Esperanto voor Vrede) droeg. Alle aanhangers van Nederlandse organisaties die zich tegenwoordig tot de vredesbeweging rekenen gaan van deze Paco-verklaring uit. De taak die men zichzelf toen stelde – en nog steeds stelt – is het bevorderen van geweldloze actie tegen de oorzaken van oorlog en het ondersteunen en samenbrengen van mensen over de hele wereld die weigeren deel te nemen aan oorlog of zich op oorlog voor te bereiden. Door zowel zelf actie te voeren als door een traditie van mobilisatie te scheppen die op zelforganisatie berust en door krachten van onderop zichzelf overstijgt en dus een massabeweging wordt. Want het eerste doel dat WRI zich stelt is de strijd tegen het orgaan dat oorlog voert, de staat, die zich uiteindelijk niet alleen tegen andere staten, maar ook tegen de eigen burgers keert.

Uitwerking van de beginselen

War Resisters' International komt om de drie jaren in een internationale conferentie bijeen om over een wereldwijde strategie tegen de oorlog te spreken. De eerste conferentie werd in 1923 in Londen gehouden en daarin werd besloten de naam War Resisters' International aan te nemen en de zetel van Bilthoven naar Engeland te verplaatsen. Daarmee kwam het uit de schaduw van de veel grotere anti-oorlogsorganisatie in Nederland: het Internationaal Antimilitaristisch Verbond (IAMV), dat in 1904 door Ferdinand Domela Nieuwenhuis was opgericht, en in beginsel atheïstisch was.

De Nederlandse anarchisten namen ogenschijnlijk een meer radicaal standpunt in door niet alleen om gewetensbezwaren, maar ook als strijders tegen het oorlogsgerichte staatssysteem dienst te weigeren, waardoor tal van kameraden alsnog in de gevangenis belandden. Maar Bart de Ligt, die een prominente rol speelde bij de IAMV, stelde zijn beroemde werk *Mobilisatie tegen de Oorlog*, op als een document voor WRI, dat tijdens de conferentie van 1924 op 29 juni 1934 met de '100 minutenrede' van De Ligt werd gepresenteerd en aangenomen.[1] Daardoor werd het een internationaal document, uitgegeven in vijf talen. In hetzelfde jaar verscheen in Duitsland ook de geïllustreerde vijftalige brochure van Ernst Friedrich, *Krieg dem Kriege!*, met de beruchte fotoserie van lijken van frontsoldaten en verminkte gezichten uit de loopgraven van de Eerste Wereldoorlog. Daarmee onderscheidde het zich van de IAMV, die feitelijk een louter Nederlandse beweging is gebleven.

De WRI organiseert zich op basis van het beginsel van geweldloze weerbaarheid. In de praktijk was vóór WO II het verzet van Mahatma Gandhi in Brits-Indië het grote voorbeeld. Zijn antwoord tegen het koloniale geweld was niet de gewapende opstand, maar massale burgerlijke ongehoorzaamheid en totale boycot – desnoods met sabotage, blokkade en barricaden als afweer en het vernietigen van monumentale symbolen. Volgens de visie van WRI zullen deze acties door hun organisatie van onderop regeringen kunnen vervangen door geweldloze maatschappijstructuren, die ook in hun economische organisatie hun weerslag zouden hebben. Dat werd ook gesteld door Nederlandse aanhangers, zoals in *Bevrijding*, dat door Bart de Ligt was uitgegeven. De strategie van geweldloosheid valt dus samen met de anarchistische idee dat de toekomstige samenleving van onderop alleen tot stand kan komen via acties en organisatievormen die een voorafspiegeling van deze maatschappij zijn. Omdat een federale maatschappij, gebaseerd op wederzijdse hulp, niet samengaat met militarisme, moet ook elk gedrag van wat in een leger gebruikelijk is worden afgezworen. Dus niet alleen vrijwillige aanhangen van centrale organisaties als die van een politieke partij, onderwerping aan een bureaucratie of gehoorzaamheid aan een rechtbank, maar ook elke vorm van gewapend conflict of doodslag. Wil men een sociale organisatie zonder misdaad en straf dan is ook bij directe actie of propaganda van de daad geweld ongeoorloofd.

Vragen en confrontaties

Nu heeft ook Domela Nieuwenhuis gestreden voor "een maatschappij, waarin voor ruw geweld geen plaats meer is" en dat in de beginselverklaring van het IAMV opgenomen. Maar dat maakte bij hem deel uit van de sociale opstand waarin arbeiders door klassenstrijd het gewapende gezag zonden verdrijven. Zijn voorstel zou moeten samen vallen met de syndicalistische strijd en was bedoeld om organisaties als de CGT of het NAS direct tegen het militaire gezag te mobiliseren. Zijn doelstellingen werden in 1936 in Spanje gerealiseerd, toen de arbeiders zich daar meester maakten van de wapens en zich organiseerden in collectieven zoals die door de CNT-FAI werden gepropageerd. Dat was ook de visie van zijn opvolger Albert de Jong, die als IAMV-secretaris opriep tot steun aan de CNT-FAI milities in de strijd tegen het Franco-fascisme. Omdat hij hiermee Bart de Ligt en de groep van *Bevrijding* tegenover zich kreeg, leidde dit tot het uiteenvallen van de IAMV. Het gevolg hiervan is dat na de Tweede Wereldoorlog WRI de enige antimilitaristische organisatie is.

Toen na de oorlog in Nederland het anarchisme zich naar Frans voorbeeld in een landelijke federatie probeerde te organiseren, is de antimilitaristische traditie van Bart de Ligt van grote invloed geweest. De belangrijkste vooroorlogse daden waren immers de anarchistische dienstweigeringen en het belangrijkste autonome verzet werd vertegenwoordigd door de ideeënwereld van Jo de Haas, die om zijn illegaal verspreide gestencilde brieven over de vorming van een geweldloze geesteshouding in maart 1945 werd opgepakt en gefusilleerd. De bloemlezing van zijn brieven in de bundel *Geest contra geweld* diende als grondslag voor een gemeenschappelijke levenshouding tegen oorlog en staat. Hoe deze gemeenschap moest antwoorden in de noodzakelijke conflicten en wat uiteindelijk werd verstaan als het te vermijden geweld bij burgerlijke ongehoorzaamheid of bij wat politie 'ordeverstoring' noemde werd hoe langer hoe minder duidelijk. Want de strategie van massale geweldloze weerbaarheid verschilt soms fundamenteel met wat de staat en zijn politie onder 'openbare geweldpleging' verstaan. Zeker als antimilitaristen optreden tegen het militaire apparaat en oproepen tot boycot of sabotage van wapenindustrie en -transporten. Ook als massademonstraties zichzelf met schilden en barricaden verdedigen tegen uitvallen van mobiele eenheden. De barricaden in het Quartier

Latin van mei 1968 zijn vaak gezien als een spontane overschrijding van de geweldloosheidsnorm. Maar zo vergeet men wat er in Montgomery (Alabama, VS) in 1955 werkelijk gebeurde tijdens de busboycot na de arrestatie van Rosa Parks: in de memoires van Martin Luther King hierover is sprake van picketlines en verkeersblokkades, die minstens zo spectaculair waren. Ook was er sprake van clandestiene bijeenkomsten om deze acties voor te bereiden.

Nog altijd actueel?

Geweldloze actie is effectief als het een massale staking tegen de wet of het gebod om gehoorzaamheid blijkt te zijn, dus uitgaat van een morele visie die algemeen door de mensheid kan worden gedeeld. Dus als mobilisatie tegen de oorlog, discriminatie, klimaatverandering, en het kan bereiken dat maatregelen van de staat in die richting worden stopgezet. War Resisters' International heeft zich na de Tweede Wereldoorlog ontwikkeld tot een principieel buitenparlementaire organisatie, die algemene strategieën tegen de oorlog ontwikkelt en ervaringen uitwisselt. Zij verspreidt berichten en ideeën over politieke strijd tegen oorlogsvoorbereiding, afwijzing van de dienstplicht, ontregeling van bewapening door sabotage, boycot van wapenindustrie, -handel en -transporten, bestrijding van verheerlijking van oorlogen in heden en verleden in het onderwijs en de daaraan verbonden legerwerving. Ook geeft zij basisvoorlichting over trainingen voor de geweldloze acties die wij allemaal kennen bij de verdediging van onze leefomgeving en de afweer van alle maatregelen en apparaten die dat proberen te

De barricaden in het Quartier Latin van mei 1968 zijn vaak gezien als een spontane overschrijding van de geweldloosheidsnorm

vernietigen. Daarnaast organiseert zij internationale solidariteit voor gearresteerde dienstweigeraars en gearresteerde antimilitaristen.

De laatste tijd is ook de 'inclusieve veiligheid' grondslag voor het ontwerp van een nieuwe samenleving van onderop, het oorspronkelijke ontwerp van de Quakers. De idee is: een maatschappij die wegens inherente hiërarchie delen van de samenleving straft of uitsluit en daarmee medemensen het recht van bestaan uiteindelijk ontzegt (racisme, seksisme, genderontkenning, slavernij en andere vorming van uitbuiting) kan nooit veilig zijn. Voor de veiligheid is elk individu solidair verantwoordelijk en daarom zullen alle individuen vanuit hun eigen situatie zich met elkaar van onderop moeten verenigen om door collectieve actie de hiërarchie te vervangen. Voor wat de anarchistische beweging betreft: vaak ontstaan deze verenigingen uit spontaan gevormde gemeenschappen met een gelijkaardige belangenstrijd, waarin individuen elkaar ondersteunen.

Tegenspraak?

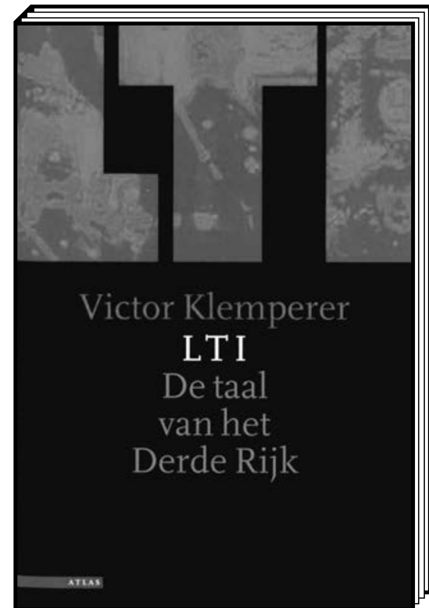
Gemeenschappelijke actie in geweldloze vorm is lang vol te houden. Maar de staatsmacht kan naar gewelddadige middelen grijpen die tot oorlog tegen de eigen bevolking leiden en die niet met vreedzame middelen te bestrijden zijn. In 1960 beantwoordde de door ex-sympathisanten van de asmogendheden geleide regering van Zuid-Afrika (Malan, Verwoerd) het massale geweldloze protest van de massa's tegen aanscherpingen van de Apartheid met standrechtelijke fusillades op de menigte. Het ANC, dat internationaal bekend was geworden door zijn geweldloze strategie sloot zich nu aan bij het clandestien gewapende verzet en waar mogelijk bij guerrillaorganisatie. Guerrilla was ook de consequente keuze van de anarchistische beweging in Franco-Spanje, nog lang na 1945 een land met concentratiekampen, heropvoedingsregelingen en foltervervolging. In deze situatie kan de guerrilla ten dienste staan van een sociale en politieke strijd van onderop ter verdediging van de maatschappij tegen de staat. In Turkije is het noodzakelijk clandestien te opereren als men weigert zich te laten mobiliseren tegen Koerdistan. Iets dergelijks dreigt er ook in Griekenland en Slovenië als het gaat om steun aan vluchtelingen of het tegengaan van milieuvernietiging. Dat is dan het verzet van de burger tegen de staat en ter verdediging van zijn eigen belangen, zoals wij dat kennen in de bezettingstijd. Overvallen, gewapende bevrijdingen en actieve verdediging horen daarbij. Zelfs in Bart de Ligts *Mobilisatie* is sprake van een (desnoods) doden van de generaal om de oorlog te liquideren. In de strijd tegen het patriarchaat lijkt fysieke weerbaarheid tegen ongewenste seks een veiliger antwoord dan 'het toekeren van de andere wang'.

Als er na de Machnochina naar massaorganisaties moet worden gezocht waarop Arsjinovs strategische leuze "Eenheid van theorie, eenheid van actie en collectieve verantwoordelijkheid!" aan het slot van zijn platform van toepassing is, dan zijn dat de door WRI geïnspireerde vredesbewegingen.[2] Een dergelijke collectieve verantwoordelijkheid, die voortkomt uit solidariteit met de maatschappij hoort ook bij anarchistische bewegingen, ook wanneer zij kiezen voor wat Bart de Ligt onder geweld verstaat. Deze keuze moet niet worden gezien als strategisch uitgangspunt, maar als een onoverkomelijke noodzaak. Die wordt gezien in situaties waarin algemeen blijkt dat zonder dat verzet de maatschappij ten dode is opgeschreven en overleven zonder geweld onmogelijk is. Het is zinloos om als een groep georganiseerde individuen te propageren dat dat momenteel het geval is en offensief geweld het doel moet zijn. Daarmee verbreekt men de eenheid en gaat men in tegen de collectieve verantwoordelijkheid voor *de strijd tegen het geweld als misdaad van de staat*, die aan de anarchistische maatschappij ten grondslag ligt – ook al zou die gewapend moeten zijn.

Hoe dan ook, de strijd tegen de oorlog moet doorgaan!

NOTEN

1. Op anarchisme.nl is onder de titel *Mobilisatie tegen de oorlog* de (onvolledige?) tekst van Bart de Ligts presentatierede voor WRI opgenomen en niet het boek zelf.
2. Het Arsjinov-platform, dat momenteel overal circuleert, kan niet worden begrepen zonder de discussie die de anarchosyndicalisten Malatesta en Maximov hebben gevoerd. Zie ook Malatesta - *Anarchy and Violence* op websites als The Anarchist Library (theanarchistlibrary.org) of christiebooks.co.uk

LTI: Lingua Tertii Imperii

Ofwel de Taal van het Derde Rijk

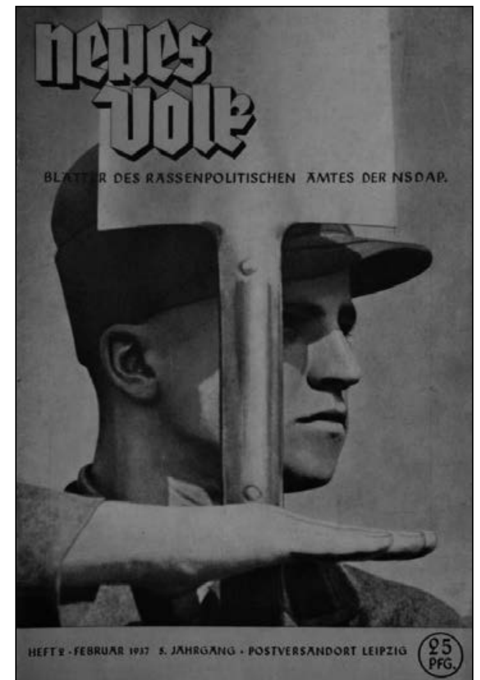
DOOR ANITA DE WAAL

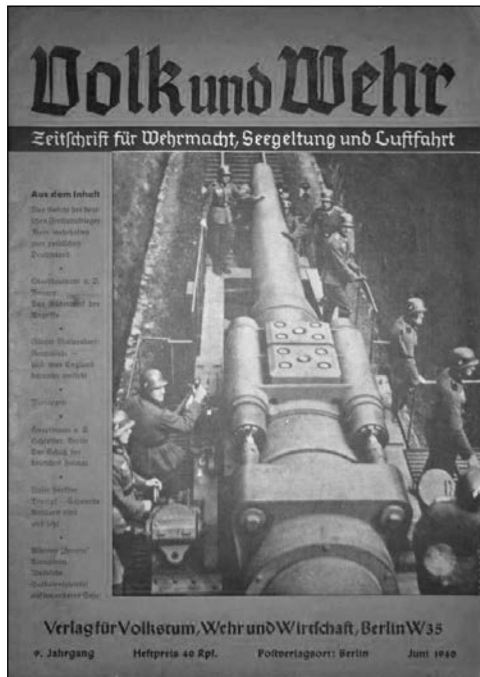
Victor Klemperer (1881-1960) was een Duitse taalwetenschapper die als Jood gedurende de nazitijd, dankzij zijn huwelijk met een niet-joodse vrouw, niet werd gedeporteerd. Overigens werden hem wel alle restricties opgelegd die ook aan andere Joden werden opgelegd. Hij was voornamelijk gedwongen tot thuisblijven en zich vervelen. Klemperer besloot op basis van zijn eigen dagboeken (hij mocht niet meer in de bibliotheek komen en zijn boeken waren door de nazi's meegenomen) onderzoek te doen naar de verandering van de taal ten gevolge van het nazisme. En zo schreef hij tijdens de oorlog onder een codenaam het boek *LTI (Lingua Tertii Imperii), De taal van het Derde Rijk*. Zijn boek werd in 1947 uitgegeven en wordt vooral de laatste decennia, met de opkomst van extreemrechts, weer regelmatig opgepakt, bestudeerd en geciteerd.

Wat is LTI?
LTI is de taal in brede zin. Het zijn niet alleen de woorden maar ook de beelden waarvan het Derde Rijk zich bediende. Het zijn de vaste beperkte patronen volgens welke mensen worden afgebeeld; mannen, vrouwen, arbeiders, soldaten, moeders, vijanden van het volk. LTI is een armoedige, eentonige taal met platte ééndimensionale beelden. Bepaalde mensen en vooral beroepsgroepen worden op een duidelijk afgebakende vaste wijze beschreven en uitgebeeld. De herhaling, met kleine variaties op hetzelfde thema, maakt voor een groot deel het succes van het taalgebruik.

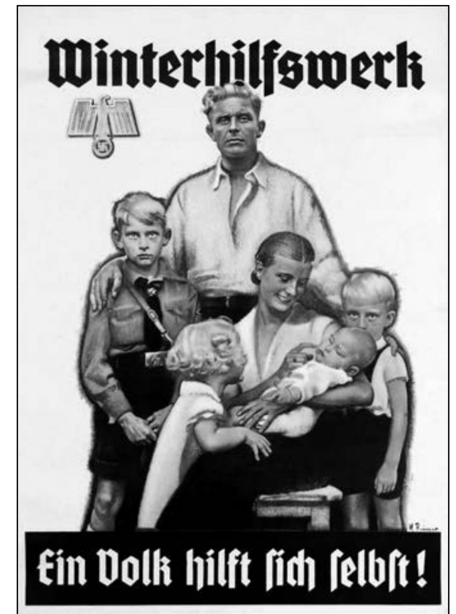

1943
neues Volk
Kalender des Rassenpolitischen Amtes der NSDAP

WIE
van deze twee
IS
DE WARE
NEDERLANDER?

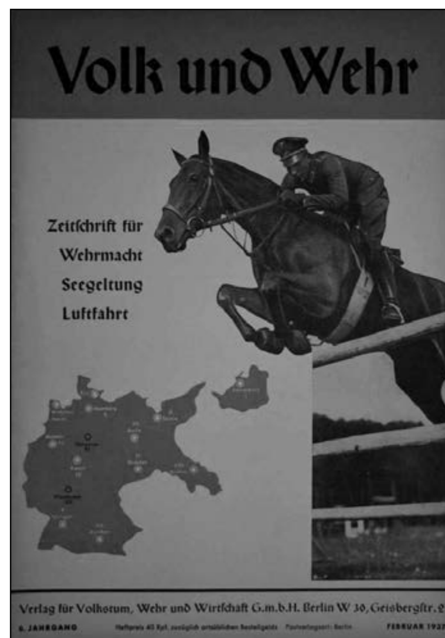

neues Volk
DES RASSENPOLITISCHEN AMTES DER NSDAP.
HEFT 2 · FEBRUAR 1937 5. JAHRGANG · POSTVERSANDORT LEIPZIG
25 PFG.

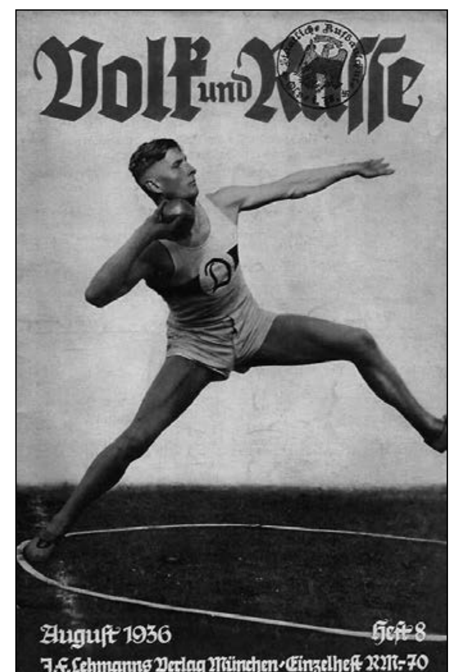

Volk und Wehr
Zeitschrift für Wehrmacht, Seegeltung und Luftfahrt
Aus dem Inhalt
Verlag für Volkstum, Wehr und Wirtschaft, Berlin W 35
9. Jahrgang
Heftpreis 40 Rpf.
Postverlagsort: Berlin
Juni 1940

SPARKARTE
KdF-WAGEN
Dein
KdF-Wagen

Winterhilfswerk
Ein Volk hilft sich selbst!

neues Volk
HEFT 7 · JULI 1941 · 9. JAHRGANG · POSTVERSANDORT LEIPZIG
25 PFG

Volk und Wehr
Zeitschrift für
Wehrmacht
Seegeltung
Luftfahrt
Verlag für Volkstum, Wehr und Wirtschaft G.m.b.H. Berlin W 30, Geisbergstr. 2
6. JAHRGANG
FEBRUAR 1937

August 1936
Heft 8
J.F. Lehmanns Verlag München · Einzelheft RM -.70

Klemperer constateert dat het nazisme in de mens verankerd is geraakt door losse woorden, zinswendingen en zinsbouw die steeds herhaald zijn en zo in het onderbewustzijn zijn overgenomen. Er zijn weinig nieuwe woorden bij gekomen in nazi-Duitsland maar de nazipropaganda veranderde de waarde van woorden en maakt woorden van één specifieke soort (jargon uit het leger of de bouw bijvoorbeeld) algemeen.

Klemperer stelt dat iedere taal de expressie van een volk is, in vormen waarin het individu gevoelens en behoeftes wil uiten. Dus er zijn verschillende begrippen en zinsvormen voor gevoel, reden, bevel, verzoek, gebed, bezwering … LTI kent echter geen verschil in stijl tussen het gesproken woord en de geschreven tekst en de variatie in expressie voor de verschillende gevoelens en behoeftes ontbreekt. LTI drukt zich uit in vaste clichés waarbij schrijvers/journalisten licht mogen variëren maar de taal dient slechts één bezwering: 'Du bist nichts, dein Volk ist alles.' Hiermee wordt het individu in alles in relatie tot het volk gesteld.

Een heel sprekend voorbeeld van LTI is het woord volk. Volk is in beginsel een neutraal woord voor een historisch gegroeide gemeenschap van mensen met min of meer gelijke taal en gewoonten. Door de vorming van nationale staten werd Volk steeds meer: de gezamenlijke bewoners van een staat. Ook die laatste omschrijving vertegenwoordigt geen positieve of negatieve waarde.

De nazi's gebruiken het woord *Volk* zo vaak als zout bij het eten. Volk wordt eindeloos samengesteld waardoor een relatief neutraal waardevrij woord opeens een hele sterke waarde mee krijgt: Volksfeest, Volksgenoot, Volksgemeenschap, Volksvijand, Volksvriend, Volkseigen, Volksvreemd, Volksnabij (populair), enzovoorts. Door simpelweg het woord Volk te koppelen aan een ander zelfstandig naamwoord (wat in Germaanse talen heel makkelijk kan) verandert de betekenis van het stamwoord tot een begrip dat een individu en zijn plaats binnen de maatschappij definieert.

In het verlengde van het woord Volk valt het Klemperer op dat het woord *belasting* in steeds meer gevallen wordt vervangen door het woord *hulp*. En hulp is dan weer een belangrijk kenmerk van de Volksgemeenschap. Niet dat het woord hulp niet werd opgelegd (gelijk belasting) maar het suggereert een saamhorigheid van het volk dat als gemeenschap voor elkaar zorgt.

Nu het woord Volk is bepaald tot Volkseigen (goed) en Volksvreemd (slecht) kan het Volksvreemd steeds worden gekoppeld aan andere negatieve woorden en begrippen om de definities scherper te stellen. En zo ontstaan er *Weltjuden* uit Frankrijk, Engeland, Verenigde Staten die *Greuelmärchen* (gruwelsprookjes) vertellen, waarmee ze *Greuelpropaganda* bedrijven.

Het woord *concentratiekamp* kende Klemperer uit zijn jeugd en had voor hem een exotische klank; het refereerde aan de kampen die de Engelsen tijdens de Boerenoorlog in Zuid-Afrika voor de Afrikaners hadden ingericht. Later verdween het woord uit het geheugen, maar onder Hitler komt het woord plotseling op als een Duits instituut dat is bedoeld voor vijanden van het Duitse volk. En de concentratiekampen zijn geen inrichtingen van voorbijgaande aard in het kader van een oorlog, zoals indertijd tijdens de Boerenoorlog, maar als een langdurige *Vredesinrichting* waar *volksvijanden* kunnen worden opgesloten om zo de *volksgemeenschap* tegen hen te kunnen beschermen.

Klemperer meent dat de woordkeuze in *Mein Kampf* het ijkpunt van de LTI is geworden. De woordkeuze die Hitler in dit boek – dat al in de jaren twintig werd geschreven – gebruikt blijft als standaard in de propaganda doorklinken en versterkt de herhaling en de eentonigheid van LTI. Klemperer, als taalliefhebber, verafschuwt de leegte van de LTI en het gebrek aan vernieuwing. Hij veronderstelt dat het de clichés en die constante herhaling van dezelfde patronen zijn die maken dat de propaganda zich ongemerkt vasthecht in het onderbewuste van de mensen.

Gebrek aan censuur tijdens de Weimarrepubliek.
Klemperer verwondert zich over de snelheid waarmee de nazipropaganda genormaliseerd is. Hij maakt in LTI een vergelijking met de taalrijkdom in de tijd voordat de nazi's het leven bepaalden. Hij verzucht dat tijdens de Weimarrepubliek over de periode Wilhelm II werd gezegd dat de censuur zo groot was maar dat dit eigenlijk wel meeviel met uitzondering van de periode van de Eerste Wereldoorlog. Hij stelt dat tijdens het Keizerrijk en de Weimarrepubliek kunst en literatuur floreerden, waardoor taal zich ontwikkelde en veelzijdig was. Daaruit bleek volgens Klemperer dat ook in het Keizerrijk mensen weinig last hadden van censuur en er dus een grote mate van vrijheid van meningsuiting was.

De Weimarrepubliek – waar alles vrijgegeven werd – gaf woord en schrift volgens Klemperer levensgevaarlijk vrij waardoor de nazi's zo makkelijk hun propaganda konden verspreiden. Hij beschouwt dat als een oorzaak van de snelle opkomst van de nazi's. De nazi's spotten vaak dat zij met de juridische garanties van de Weimarrepubliek in de hand hun teksten konden publiceren met behulp van het recht op vrijheid van meningsuiting of de satire. Op het gebied van kunst, wetenschap, esthetiek en filosofie was alles toegestaan; iedereen had volledige vrijheid alles op te schrijven.

Zo kon Hitler *Mein Kampf* in alle vrijheid publiceren en verspreiden zonder dat hem een strobreed in de weg werd gelegd. Maar dit had helemaal geen goede invloed op de ontwikkeling van taal. Blijkbaar was Klemperer van mening dat een zekere mate van censuur noodzakelijk is om de vrijheid van meningsuiting te kunnen beschermen.

LTI is meer dan een beschrijving van taal. Het boek is ook een beschrijving van het dagelijks leven van Klemperer tijdens de opkomst van het nazisme waaruit ook blijkt hoe snel het nazisme genormaliseerd is. Hij verhaalt over de Joden die in 1933 op Hitler stemden. Ongetwijfeld minder dan gemiddeld, maar – zo beschrijft hij – sommige Joden stemden op Hitler omdat de Weimarrepubliek toch had bewezen niet te functioneren en Hitler de sterke man was die zei waar het op stond en het land uit de misère zou kunnen halen. Dat Hitler een antisemiet was beschouwden veel mensen als een propagandatactiek die verder niet zo belangrijk zou worden als Hitler eenmaal de macht had.

Ook Klemperers niet-joodse pleegzoon stemde op Hitler in 1933 terwijl hij dan al werkt bij een bedrijf waar alle Joden uit voorzorg alvast ontslagen zijn (AEG) en 'strafoefeningen' in de fabriek plaatsvinden waarbij 'communisten' door een haag van collega's met knuppels worden gestuurd.

Ook Klemperer zelf blijft zeldzaam optimistisch over Hitler en het nazisme. Hij hoort Hitler spreken en ziet hem en Mussolini toespraken houden als hij naar de bioscoop gaat en ziet niet wat het

volk in Hitler ziet. Klemperer stelt: deze man heeft geen charisma. Hij uit zich – in tegenstelling tot Mussolini – in onmachtige woede en kinderachtige complottheorieën. Het kan niet anders dan dat het Duitse volk snel genoeg van hem krijgt.

Hoe kon het nazisme zich zo snel hechten in de Duitse massa?

Klemperer blijft zich verwonderen over het succes van het nazisme. Los van het gebrek aan censuur tijdens de Weimarrepubliek heeft hij geen duidelijk antwoord op die vraag.

Zijn andere boeken, zijn dagboeken en zijn boek over de Radenrepubliek in 1919 in München, schetsen een beeld van zowel de tijd als de man die Klemperer zelf was.

Klemperer begon rond 1900 met zijn eerste dagboek. Hij studeerde toen al taalwetenschappen in Berlijn. En al tijdens het schrijven van zijn dagboek analyseerde hij zijn eigen waarnemingen zoals blijkt uit zijn opmerking in LTI dat hij zijn dagboeken niet goed kan bijhouden omdat hij niet meer in de bibliotheek mag komen. Na de oorlog werden de dagboeken, door Klemperer zelf bewerkt, in een aantal lijvige delen gepubliceerd. Deze dagboeken illustreren hoe Klemperer vóór 1929 zelf in het leven stond.

Klemperer was een getroebleerde Jood. Hij was de zoon van een rabbijn, die besloot zich in 1903 te bekeren tot protestant omdat hij zich – naar eigen zeggen – in de eerste plaats Duitser voelde en daarom de Duitse cultuur in zijn geheel, inclusief het daarbij behorende christendom, wilde omarmen. Gedurende zijn jonge jaren verbleef hij in diverse landen van Europa. Hij studeerde in Berlijn, Genève en Parijs en gaf les in Napels. Hij was op cruciale momenten in de geschiedenis van de twintigste eeuw op plekken waar geschiedenis gemaakt werd. En van al die gebeurtenissen deed hij verslag in zijn dagboeken.

Omdat Klemperer zo graag een model-Duitser wilde zijn heeft hij heel nauwgezet gekeken naar 'de Duitser' en geprobeerd uit de melange die hij zag een echte Duitser te worden. Hij beziet de Duitsers en de Duitse taal dus als relatieve buitenstaander maar tegelijkertijd met heel veel aandacht en liefde. Hij had het land en de cultuur vreselijk lief toen hij op beestachtige wijze werd buitengesloten en met zijn eigen werk in de hand probeerde te begrijpen wat er was gebeurd.

Klemperer heeft zowel Germanistiek als Romanistiek gestudeerd. Hij krijgt na een halfjaar literatuuronderzoek in Parijs de mogelijkheid om voor twee jaar aan de universiteit van Napels te gaan werken als docent. Zo reist hij begin januari 1914 met zijn vrouw vanuit Parijs naar Napels. Over begin 1914 in Napels schrijft hij dat hij niet te veel waarde wil hechten aan zijn politieke overpeinzingen uit die tijd. Maar hij merkt wel op dat de Bersaglieri (speciaal Italiaans garderegiment dat veel gebruikt is bij buitenlandse militaire acties) dagelijks langs marcheerden in Napels en dat hem dat geen zorgen baarde zoals ook het sterker wordend chauvinisme in Parijs hem geen zorgen had gebaard. In 1915 meldt Klemperer zich vrijwillig voor de militaire dienst omdat hij meent dat hij dat als Duitser moreel verplicht is te doen.

Klemperer spreekt van nuchtere, zakelijke Duitsers en hysterische en laffe Italianen, romantische Fransen en opgewonden en slappe Oostenrijkers. Ook spreekt Klemperer over verschillende gelegenheden waarbij hij bezoek had gehad van zionisten die hem wilden overhalen zich aan te sluiten bij de zionistische beweging. Een idee dat hem helemaal niet aanspreekt. Hij is immers een nationalistische Duitser en wil niet aangesproken worden op zijn Jood-zijn.

Het valt Klemperer blijkbaar niet op dat het nationalisme steeds sterker wordt in Europa en dat ook hij daar zeer vatbaar voor is. Hij voelt niets voor de zionisten maar hij schrijft in zijn dagboeken wel heel uitgesproken over volken die in zijn bewoordingen toch een stuk minder zijn dan het Duitse volk. En hij is een man die vloeiend Frans en Italiaans spreekt, de cultuur van zowel de Germaanse taalgebieden als de Romaanse taalgebieden heel goed kent en daar ook heel regelmatig heeft gereisd. Van een man met zijn achtergrond zou een open, tolerante en genuanceerde blik op de wereld vrij logisch zijn. Maar dat is Klemperer niet.

Daarbij is Klemperer, wellicht tegen beter weten in, een zeldzaam naïeve man, zoals bijvoorbeeld blijkt uit zijn verhaal over Paul. Paul is volgens Klemperer een simpele, aardige man die niets van politiek weet, maar gewoon het regime niet ziet zitten omdat hij daar te vriendelijk voor is. Paul is de enige persoon die aan de Jood Klemperer nog boodschappen durft te brengen. Een paar keer per week komt hij naar boven met de boodschappen en heeft daarbij iedere keer een verhaal om het echtpaar Klemperer – dat nauwelijks meer buiten komt – op te beuren. Tegenvallende militaire prestaties, anekdotes over nazi's die het slecht vergaat of antinazi-grappen die hij heeft gehoord.

Zo vertelt Klemperer dat Paul in december 1941 stralend bij Klemperer langs kwam. Hij had onderweg naar huis het legercommuniqué gelezen en wist 'Het gaat miserabel in Afrika'

Klemperer vroeg: 'Dat zullen ze toch niet hebben toegegeven?' Paul antwoordde: 'Ze schrijven altijd over overwinning en nu schrijven ze over onze heldhaftig strijdende troepen. Heldhaftig klinkt als een grafrede. Neem van mij aan, het gaat miserabel met ze in Afrika!'

Ik heb alle grappen en anekdotes die Klemperer in zijn boek schrijft aandachtig bekeken en ik kan niet begrijpen hoe Klemperer kon menen dat Paul niets wist van politiek.

Maar Klemperer komt ook over als een zeer elitaire man die vrijheid verwart met de mogelijkheid voor sommigen om zich vrij te uiten waar dat voor anderen niet mogelijk is. Zijn stelling dat er onder Wilhelm sprake was van vrije expressie omdat er een rijkdom aan cultuur was in die tijd, gaat voorbij aan de mogelijkheid van iedereen in de maatschappij om zich te ontwikkelen en om zich te uiten.

Indien een kleine groep mensen de mogelijkheid heeft om zich in alle vrijheid te uiten en de mogelijkheid en de middelen krijgt om deze uitingen ten volle te genieten en te verspreiden dan betekent dat niet dat er sprake is van grote vrijheid in een land. De vrijheid onder Wilhelm II bijvoorbeeld, gaf mensen die de gevestigde orde in essentie niet bestreden de vrijheid om zich in rijke taal en vernieuwende beelden te uiten. Dezelfde gevestigde orde waarvan Klemperer toen nog op alle mogelijke manieren deel van uitmaakte.

Wat Klemperer lijkt te missen is het besef dat nazisme niet begint met de overduidelijke propaganda van de nazi's maar al veel eerder. Eigenlijk zegt Klemperer het zelf: de nazi's brachten niks nieuws. De nazipropaganda heeft nauwelijks nieuwe ideeën voortgebracht maar alleen oude, vertrouwde ideeën versterkt en

vereenvoudigd tot de door Klemperer beschreven bezwering. Een bezwering die paste in de bestaande normen en waarden die zich al lang vóór 1933 hadden genesteld in het onderbewustzijn van mensen.

Wanneer begon die opkomst van bruine taal in deze tijd eigenlijk?

Geert Mak citeert Klemperer in *Gedoemd tot kwetsbaarheid, over de moord op Theo van Gogh* (2004): “Toen Victor Klemperer de nieuwe taal voor het eerst in zijn dagboek noteerde had hij alleen maar vage vermoedens (...). Ik hield het toen nog voor onmogelijk dat die mentaliteit ooit in daden zou worden omgezet, dat geweten, berouw en moraal van een heel leger, van een heel volk, echt ooit uitgeschakeld zouden kunnen worden.” De geschiedenis herhaalt zich nooit, zo vervolgt Geert Mak. Wat we wel weten is dat zulke radicaliseringsprocessen alle kanten op kunnen vliegen.

Geert Mak meent dat met de moord op Theo van Gogh in 2004 de nieuwe toon opeens was gezet. Mak geeft toe dat Theo inderdaad, lastig genoeg, wel leed aan een soort woede-uitbarstingen waarbij hij Joden en moslims beledigde. Maar wie hem beter kende wist dat hij een hele aardige jongen was met een goed hart. De nieuwe toon waar Geert Mak op doelt was de uitbarsting van moslimhaat, de agressie op sociale media en het gebrek aan antwoord op dit alles van politici en intellectuelen. Maar ook de polarisatie tussen de verschillende bevolkingsgroepen in Nederland.

Maar hoe kan het dat Geert Mak vóór 2004 nooit heeft opgemerkt dat de toon waarop over tal van zaken werd gesproken essentieel veranderde? Hij heeft niet gemerkt dat de dodenherdenking op 4 mei steeds meer over militairen ging. Hij heeft niet gemerkt dat de gastvrijheid van Nederland met betrekking tot vluchtelingen steeds geringer werd. Hij heeft niet gemerkt dat het recht op een uitkering langzaam maar zeker geen recht maar een gunst was geworden waarvoor ‘de uitkeringstrekker’ dankbaar moest zijn. Het was hem blijkbaar niet opgevallen dat het ziekenfonds geprivatiseerd werd waarbij steeds hogere eigen bijdragen werden gevraagd en een jaarlijkse bonus werd uitgekeerd aan mensen die geen gebruik maakten van hun ziektekostenverzekering. Een maatregel die grote financiële gevolgen heeft voor chronisch zieken.

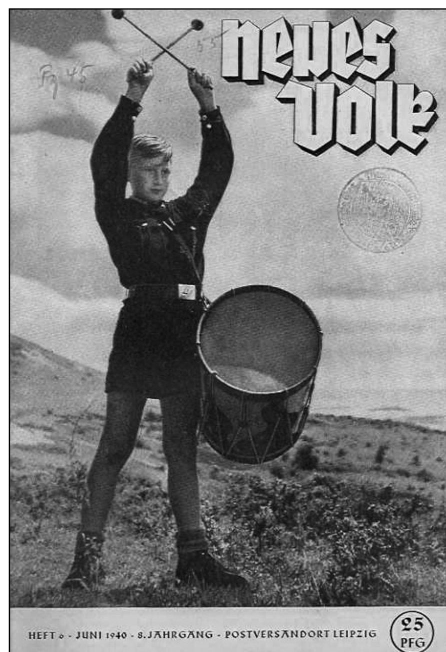
Ergens in de loop van de jaren tachtig is de toon in de media veranderd en zijn er steeds meer woorden veranderd van betekenis. Er wordt teruggegrepen op de nazibegrippen rond ‘Volk’; maar er is ook veel aandacht voor burenhulp, mantelzorg, nabuurschap in plaats van vrijwilligerswerk. En er zijn nog andere overeenkomsten te signaleren.

De belangrijkste overeenkomst is de lange aanloop die slechts door weinigen is opgemerkt en sluipend het onderbewustzijn heeft veroverd via zeer gewaardeerde en geaccepteerde politici voordat er politieke partijen ontstonden die hun hele partijprogramma erop richten.

BRONNEN

Victor Klemperer, *LTI* (1947)
Victor Klemperer, *Man möchte immer weinen und lachen in einem: Revolutionstagebuch 1919* (Aufbau: Berlin 2015)
Victor Klemperer. *Curriculum Vitae: Herinneringen 1881-1918* (Atlas: Amsterdam 2009)
Victor Klemperer. *Tot het bittere einde: Dagboek 1933-1945* (Atlas: Amsterdam 2009)
Geert Mak, *Gedoemd tot kwetsbaarheid*. (Atlas: Amsterdam/Antwerpen 2005)

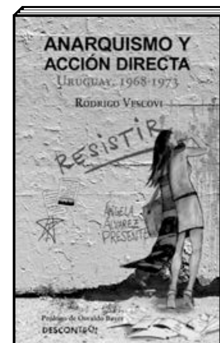

Sjakoo's Boekentips

In de vorige boekenrubriek (Buiten de Orde #2, 2021) presenteerde Sjakoo al twee boeken over de geschiedenis van de anarchistische beweging buiten Europa en de VS. In *Pangayaw and Decolonizing Resistance* trekt Bas Umali vergelijkingen tussen inheemse en anarchistische organisatievormen van verzet op de Filipijnen. Directere bindingen aan het westerse vorm van anarchistisch verzet, namelijk die van de propaganda van de daad (voornamelijk in de gewelddadige eind 19e-eeuwse versie), is beschreven in Fernando O'Neill Cuesta's *Direct Action in Montevideo; Uruguyan anarchism 1927-1937,* ook besproken in de vorige BdO.

Een belangrijk subthema wordt gelijk duidelijk bij de beschouwing van deze twee boeken. Enerzijds kan de beïnvloeding van inheemse bewegingen door westerse ideeën zoals anarchisme gezien worden als een traditionele vorm van westerse kolonisering, een zogenaamde transplantatie van ideeën vanuit het hegemoniale deel van het wereldsysteem naar de gedomineerde gebieden, te vergelijken met wat we tegenwoordig bijvoorbeeld 'amerikanisering' noemen. Anderzijds is anarchisme een denktraditie die zich goed laat lenen voor samensmelting met traditionele lokale manieren van leven en verzet, juist antikoloniaal, zoals je bijvoorbeeld van de Zapatistas zou kunnen beweren.

Het Fort van Sjakoo levert – uiteraard – meer titels die anarchistische bewegingen en stromingen buiten de westerse wereld tot onderwerp hebben. In deze editie van Boekentips worden daar negen van voor het voetlicht gebracht.

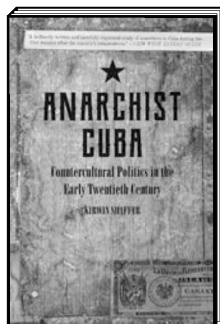
ANARQUISMO Y ACCIÓN DIRECTA

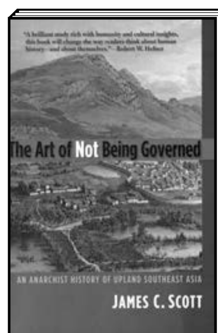
Geconfronteerd met de bezuinigingsmaatregelen die door het kapitaal werden opgelegd, ontstond in Uruguay eind jaren zestig een oppositiebeweging die een breed scala aan methoden gebruikte om weerstand te bieden. Pleinen waren gevuld met demonstranten, symbolen van economische uitbuiting werden gesaboteerd, wilde stakingen werden gepromoot en reformisme, nationalisme en parlementarisme werden bekritiseerd. Het volledige leven raakte gepolitiseerd en er ontstond een groot aantal groepen en militanten die zich aansloten bij de weinige initiatieven die al bestonden.

Met de strijd kwamen repressie, gevangenisstraf en marteling en werden boeken verboden. Maar de strijders, verre van knielend voor staatsgeweld, probeerden sterk te worden, solidariteit te tonen, zich te organiseren en op te komen tegen een staat die zijn tolerante masker moest afwerpen om zichzelf in stand te kunnen houden.

Hoewel het bovenstaande evenzeer zou kunnen verwijzen naar de huidige context in Latijns-Amerika, spreekt het boek eigenlijk over de periode van strijd in Uruguay van 1968 tot 1973. Het besluit dit historisch onderzoek te publiceren, is gelegen in de veronderstelling dat we vinden dat deze ervaringen kunnen leiden tot meer begrip, maar ook actie in de sociale transformatie van het leven waar ook ter wereld.

Descontrol Barcelona
ISBN 9788416553501
€ 17,00

ANARCHIST CUBA

In Anarchist Cuba wordt de eerste kritische, diepgaande studie beschreven van de anarchistische beweging in Cuba in de drie decennia na de onafhankelijkheid van de republiek van Spanje in 1898. Kirwin Shaffer laat zien dat anarchisten een belangrijke – tot nu toe weinig bekende – rol speelden binnen Cubaans links, bijvoorbeeld bij het vormgeven van gezondheidskwesties, onderwijs, immigratie, het milieu en het internationalisme van de arbeidersklasse. Zij bekritiseerden ook de staat van raciale politiek, culturele praktijken en de omstandigheden van kinderen en vrouwen op het eiland.

In het chaotische nieuwe land herinterpreteerden leden van de anarchistische beweging de Onafhankelijkheidsoorlog en de revolutionaire ideeën van patriot José Martí, en begonnen een nationaal debat met het grotere Cubaanse establishment over wat het betekende om 'Cubaans' te zijn. Om de dominante cultuur tegen te gaan, creëerden de anarchisten hun eigen initiatieven – scholen, gezondheidsinstituten, vegetarische restaurants, theater- en schrijversgroepen – waarmee zij zowel de bestaande elite als de bezettende Amerikaanse strijdkrachten uitdaagden.

Shaffer richt zich ook op wat anarchisten deden om de massa voor te bereiden op een sociale revolutie. Hoewel veel van de idealen van de Cubaanse anarchisten uit Europa voortkwamen, weerspiegelden hun programma's, kritieken en literatuur de specifieke kenmerken van de Cubaanse realiteit en spraken ze de populaire klassen van Cuba aan. Met behulp van theorieën over internationalisme van de arbeidersklasse, tegenculturen, populaire cultuur en sociale bewegingen, analyseert Shaffer archiefstukken, pamfletten, kranten en romans en laat hij zien hoe de anarchistische beweging in het republikeinse Cuba heeft bijgedragen aan het vormgeven van de vroeg links revolutionaire agenda van het land.

Shaffers portret van het conflict tussen anarchisten en hun vijanden belicht de vele krachten die het leven op het eiland in de 20e eeuw doordrongen, tot de komst van de dictatuur van Gerardo Machado in de jaren twintig. Dit belangrijke boek plaatst het anarchisme in zijn rechtmatige historische rol als een vitale stroming binnen de Cubaanse radicale politieke cultuur.

PM Press
ISBN 9781629636375
€ 27,95

THE ART OF NOT BEING GOVERNED (paperback)

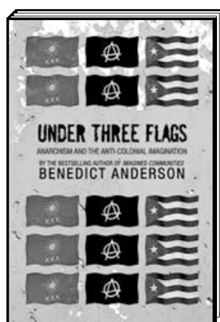
Tweeduizend jaar lang zijn ongelijksoortige groepen die nu in Zomia wonen (een bergachtig gebied ter grootte van Europa dat bestaat uit delen van zeven Aziatische landen) gevlucht voor de projecten van de georganiseerde staatsmaatschappijen die hen hebben omringd – slavernij, dienstplicht, belastingen, herendiensten, epidemieën en oorlogvoering. In dit boek, in wezen een 'anarchistische geschiedenis', beschrijft de auteur waarom mensen in die regio opzettelijk staatloos bleven.

De strategieën die de mensen van Zomia daarvoor gebruiken, zijn onder meer fysieke verspreiding in ruig terrein; landbouwpraktijken die de mobiliteit verbeteren; plooibare etnische identiteiten; toewijding aan profetische, duizendjarige leiders; en het onderhouden van een grotendeels orale cultuur die hen in staat stelt hun geschiedenissen en genealogieën opnieuw uit te vinden, terwijl ze zich verplaatsen tussen en rond staten.

In toegankelijke taal vertelt James Scott, wereldwijd erkend als een vooraanstaande autoriteit op het gebied van Zuidoost-Azië en agronomie, het verhaal van de volkeren van Zomia en hun onwaarschijnlijke Odyssee op zoek naar zelfbeschikking. Hij herdefinieert onze kijk op de Aziatische politiek, geschiedenis, demografie en zelfs op onze fundamentele ideeën over wat beschaving inhoudt. Scott daagt ons uit met zijn radicaal andere benadering van de geschiedenis, die gebeurtenissen presenteert vanuit het perspectief van staatloze volkeren en staatsvorming herdefinieert als een vorm van 'intern kolonialisme'.

Dit nieuwe perspectief vereist een radicale herwaardering van de beschavingsverhalen van de laaglandstaten. Scotts werk over Zomia vertegenwoordigt een nieuwe manier om over gebiedsstudies na te denken, die van toepassing zou kunnen zijn op andere weggelopen, voortvluchtige en gestrande gemeenschappen, of het nu zigeuners, kozakken, stammen op de vlucht voor slavenrovers, moeras-Arabieren of San-Bosjesmannen zijn.

Yale University Press
ISBN 9780300169171
€ 28,95

UNDER THREE FLAGS (PHILIPPINES)

Anderson biedt een radicale herschikking van thema's uit 'Imagined Communities', zijn klassieke en wereldberoemde boek over nationalisme, door middel van een verkenning van de politiek en cultuur van het fin-de-siècle tijdperk, die het Caribisch gebied, het imperialistische Europa en de Zuid-Chinese Zee overspant. Dat doet hij onder meer aan de hand van de levens van de grote politieke romanschrijver Jose Rizal, die in 1896 werd geëxecuteerd door de Spaanse autoriteiten in de Filippijnen op een leeftijd van 35 jaar, en van de baanbrekende folklorist Isabelo de los Reyes.

Anderson onderzoekt de impact van avant-garde Europese literatuur en politiek op Rizal en De los Reyes, die na de gewelddadige opstanden van 1896 in Manilla werd opgesloten en later samen met Catalaanse anarchisten werd gevangen gezet in het gevangenisfort van Montjuich in Barcelona. Bij terugkeer naar de Filippijnen, inmiddels onder Amerikaanse bezetting, vormde Isabelo de eerste militante vakbonden onder invloed van de ideeën van Malatesta en Bakoenin.

Anderson beschouwt de complexe intellectuele interacties van deze jonge Filippino's met de nieuwe 'wetenschap' van de antropologie in Duitsland en Oostenrijk-Hongarije, met post-Communard-experimentisten in Parijs en het militante anarchisme in Spanje, Frankrijk, Italië en Amerika. Als achtergrond spelen José Marti's gewapende opstand in Cuba en anti-imperialistische protesten in China en Japan een belangrijke rol. De schrijver verbeeldt daarmee de nauwe verwevenheid van anarchistisch internationalisme en radicaal antikolonialisme.

Verso Books, London
ISBN 9781844670901
€ 9,95 (Paperback)

VENEZUELAN ANARCHISM: THE HISTORY OF A MOVEMENT

'Venezolaans anarchisme: de geschiedenis van een beweging' behandelt het Venezolaanse anarchisme en zijn aanhangers vanaf het eerste verschijnen van anarchistische ideeën in de periode voorafgaand aan de onafhankelijkheid tot vandaag. De Venezolaanse politieke geschiedenis heeft zich bijna uitsluitend gericht op de verschillende Venezolaanse regeringen en politieke partijen. Het Venezolaanse anarchisme verschuift de focus naar degenen die tegen die regeringen en politieke partijen zijn, degenen die tot nu toe bijna vergeten zijn. Het boek legt ook in enig detail hun ideeën, publicaties en acties uit in oppositie tegen de heersende politieke elites van Venezuela en, meer recentelijk, tegen de autoritaire populisten van Venezuela.

Rodolfo Montes de Oca is een Venezolaanse advocaat, mensenrechtenactivist, redacteur en historicus, wiens werk zich heeft gericht op sociale bewegingen. Hij heeft aan verschillende Venezolaanse anarchistische tijdschriften gewerkt, waaronder *Samizdat* en *Tribune of the People*, en is sinds 2002 lid van de belangrijkste anarchistische publicatie van Venezuela, het tweemaandelijkse El Libertario.

See Sharp Press
ISBN 9781937276980
€ 18,50 (1 op voorraad)

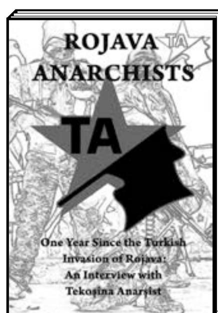

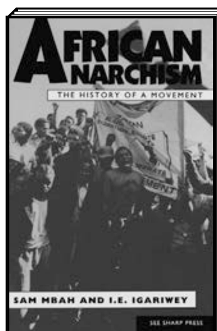
ANARCHISTES DANS LA RÉVOLTE POPULAIRE DE 2017 AU VENEZUELA

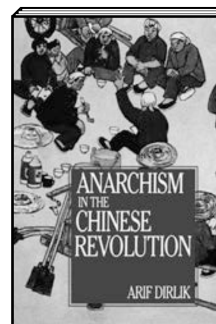
Activist en anarchistische advocaat Rodolfo Montes de Oca, dichtbij organisaties van inheemse volkeren en boeren, bespreekt een ongekende en belangrijke gebeurtenis in de recente Venezolaanse geschiedenis. Met een historisch essay en getuigenissen uit de eerste hand, onderzoekt het boek de anarchistische deelname aan de straatprotesten van 2017. Deze tekst, die de weg vrijmaakt voor een vernieuwing van het anarchisme, wordt geïllustreerd door talrijke foto's.

Montes de Oca positioneert zich op het standpunt dat de 'Bolivariaanse' regering onder leiding van Maduro van een progressieve democratie de eerste Latijns-Amerikaanse dictatuur van de 21e eeuw heeft gemaakt. Dat is een vrij boude stellingname die de politieke situatie in landen als Honduras na de 'zachte coup' van 2009 en Colombia, met de bloedige reactie op de recente protesten die tientallen doden heeft gekost, lijkt te ontzien. Deelname aan de protesten in 2017 maakt duidelijk dat de anarchistische beweging zich in een ingewikkelde positie bevindt tussen de trotskistisch 'angehauchte' PSUV in de regering en de ultrarechtse aanjagers van de 'guarimba's' en wannabe-coupplegers.

Édition du Monde Libertaire/ Makassar
ISBN 9782915514988
€ 11,50

ROJAVA ANARCHISTS, ONE YEAR SINCE THE TURKISH INVASION OF ROJAVA: AN INTERVIEW WITH TEKOSIN ANARSIST

In dit interview staat de anarchistische deelname aan het revolutionaire experiment in Noordoost-Syrië centraal, in een tijdperk van oorlog tegen ISIS en de Turkse invasie en bezetting van verschillende delen van Noordoost-Syrië. Tekosin Anarsist geeft een diepgaande kijk op de situatie waarvoor de opmerkelijke revolutie in wat de Koerden en hun bondgenoten 'Rojava' noemen, zich gesteld ziet nu de Amerikanen het veld hebben opengelaten voor de lokale fascistische dictators. Het reflecteert daarom ook op de relatie met de VS, alsmede op die met Rusland, de helper van de Syrische president Bashar al-Assad.

Active Publishing
Geen ISBN
€ 2,50

AFRICAN ANARCHISM

Dit boek beschrijft een stuk onbeschreven geschiedenis, die van het anarchisme in Afrika. De auteur probeert aan te geven dat er in de traditionele Afrikaanse samenlevingen bepaalde elementen van het anarchisme zijn terug te vinden. Tevens beschrijft hij het falen van het 'Afrikaanse socialisme', zoals dat in diverse Afrikaanse landen werd ontwikkeld en uiteindelijk telkens weer in autoritaire systemen uitmondde. De activiteiten van de sporadisch voorkomende anarchistische groepjes, verspreid over Afrika, worden onder de loep genomen.

Papejam Collective (brochure)
€ 5,50

See Sharp Press
ISBN 9781884365058
€ 12,95

ANARCHISM IN THE CHINESE REVOLUTION

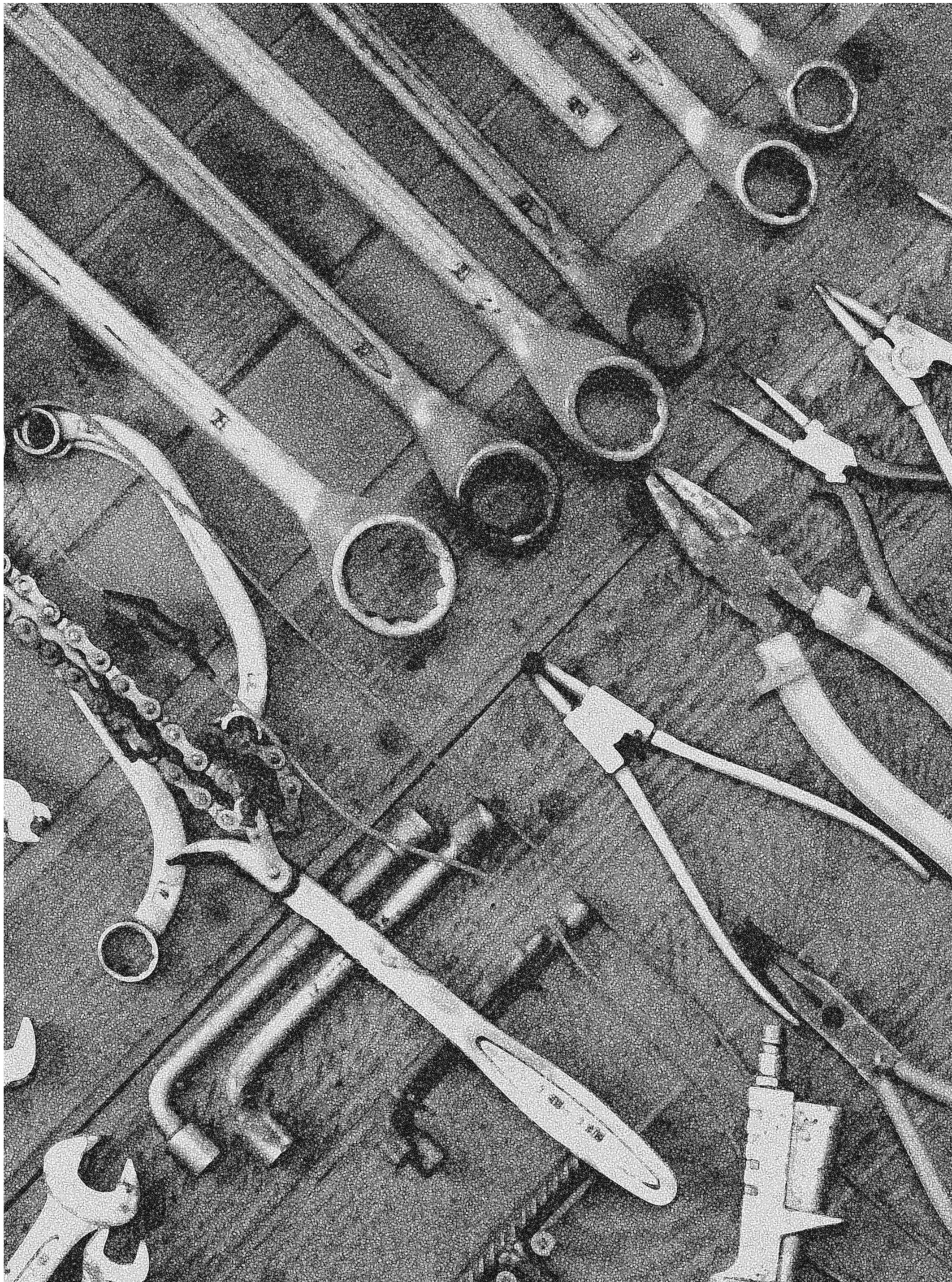
In dit boek wordt een gedetailleerde, wetenschappelijke studie beschreven over de invloed van het Europese anarchisme in China in het eerste kwart van de 20e eeuw. Vooral na 1911 werden werken van Bakoenin, Kropotkin en Malatesta enzovoorts in het Chinees vertaald en tot in de jaren twintig was de anarchistische beweging zelfs sterker dan de marxistische. In 1921 nog werden portretten van Kropotkin en Marx broederlijk naast elkaar meegedragen in de 1 mei-optocht. De opkomst van de Derde Internationale verdrong echter gaandeweg deze invloed in de Chinese Revolutie.

In het laatste hoofdstuk wordt nog heel even ingegaan op vrijheidslievende stromingen, zoals de Shengwulian tijdens de Culturele Revolutie.

University of California Press
ISBN 9780520082649
€ 33,95

Al de besproken boeken zijn verkrijgbaar/bestelbaar bij de betere boekhandels (Fort van Sjakoo te Amsterdam, Rosa te Groningen en Boekhandel Opstand te Den Haag). Het Fort van Sjakoo verzorgde deze rubriek en heeft de boeken ook op voorraad Ondersteun de enige alternatieve boekhandels van Nederland en bestel je boeken dáár.

Fort van Sjakoo, Jodenbreestraat 24 te Amsterdam, 020-6258979, info@sjakoo.nl, www.sjakoo.nl.

Revolutionaire veelheid

DOOR ALEX

Of 'Hoe diversiteit daadwerkelijk kracht is'

We zijn het eens dat diversiteit en autonomie waardevolle beginselen zijn. We organiseren in de praktijk op een manier die deze waarde de ruimte geeft. Toch lijken we het moeilijk te vinden om uit te leggen wat de kracht is van organiseren vanuit verschillende autonome groepen. Sociale bewegingen in Nederland zijn ook zwakker dan ze lange tijd zijn geweest. Vaak gaat dit op links samen met een drang naar samenklontering om naar buiten sterker over te komen. Misschien dat we daarom de potentie niet zien, van een manier van organiseren die we deels al aanhangen.

Ondanks de brede verrechtsing zien we hier en daar alsnog wel groei en opbouw van kracht op links. Dit heeft deels te maken met algemene polarisering en meer online aanwezigheid en toegankelijkere *outreach* van links. *Live* zien we de groei vooral op het terrein van autonome groepen die op gelegenheidsbasis samenwerken. De grote linkse en progressieve sociale bewegingen van de laatste tijd delen veelal dat autonome en diverse karakter. Daarmee hebben deze bewegingen veel meer gemeen met anarchisme dan met een andere radicale stroming. Misschien is dit ook een reden voor de relatieve groei van anarchisme tegenover andere radicale stromingen. In Nederland is dit intussen duidelijk de grootste radicale stroming geworden, als het op actieve mensen, actieve groepen en aantal acties aankomt.

Binnen activisme is het eigenlijk heel ongebruikelijk om het over concrete vormen van organiseren te hebben. Dat is een groot gemis, omdat het één van de belangrijkste dingen is die we doen. Het is veel normaler om te praten over abstracte idealen of waar we tegen zijn, dan om te kijken hoe we als beweging functioneren. Daarom hebben de mensen die graag praten over organiseren vaak een voorkeur voor een holle 'eenheid' waardoor je naar buiten sterker lijkt. Veel kameraden die die diversiteit en autonomie expliciet belangrijk vinden, ontwijken het onderwerp van organiseren in het geheel. Dit staat zowel *outreach* als gezamenlijk leren in de weg.

Deze tekst gaat juist over de kracht van een diverse beweging van autonome groepen, over hoe die elkaar kunnen versterken. Elke vorm van organiseren heeft voors en tegens, dit stuk gaat over de voors, en ik ga proberen ze vol overtuiging te verkopen. Ik noem die kracht voor het gemak even *revolutionaire veelheid*.

Het is niet mijn bedoeling deze term te lanceren als nieuw concept, ik denk niet dat we die nodig hebben, ik wil alleen die kracht van divers en autonoom organiseren onderstrepen en in het zonnetje zetten. De term revolutionaire veelheid komt van een woordspeling op revolutionaire eenheid, de naam van een jonge communistische groep in Nederland. De tekst zelf heeft verder niet met hen te maken. De term veelheid is een vertaling van het begrip Multitude van Negri en Hardt. Dit begrip stellen zij voor als vervanger voor 'de massa's' als voorstelling van de politieke kracht van een gepolitiseerde bevolking tegenover hun onderdrukkers.

Revolutionaire veelheid is de politieke kracht van revolutionairen vanuit hun organisatie in verschillende overwegend zelfstandige groepen. Die groepen zijn toegespitst op verschillende doelen, doelgroepen, communicatiestijlen, strijdmiddelen of juist op iets heel anders. Revolutionaire veelheid wordt sterker wanneer groepen proactief samenwerking zoeken waar nodig, of impliciet op elkaar inspelen. Het wordt sterker wanneer ze bijdragen aan elkaars groei, elkaar aanvullen en van elkaar proberen te leren. Revolutionaire veelheid kan in verschillende velden en op verschillende manieren tot uiting komen. Je ziet het in het samenspel tussen sociale bewegingen met heel andere opvattingen, maar ook in de manier waarop activisten zich tot elkaar verhouden binnen dezelfde beweging.

Dus wat is die kracht van diversiteit in het organiseren?
Op twee plaatsen tegelijk zijn. Wanneer je georganiseerd bent in losse groepen die gewend zijn zelfstandig te opereren, kun je als beweging zomaar op meerdere plekken tegelijk zijn. Er kan meer gedaan worden, doordat de verschillende groepen minder vergadertijd aan elkaar hoeven te verspillen en niet op elkaar wachten.

Actief zijn in een kleine, hechte groep is daarnaast waardevol voor het leerproces van nieuwe kameraden, omdat je gemakkelijker een breed beeld van de politieke activiteiten krijgt. Ook als de groep een specifieker ingekaderd doel heeft, zie je daarvan eerder het hele proces, waaronder de samenwerking met andere groepen. Het draagt ook bij aan de motivatie van de betrokkenen. Samen met vertrouwde kameraden en met een gevoel van agentschap ingrijpen in de politieke wereld om je heen, is bevrijdend en geeft een gevoel van kracht dat onze beweging bijzonder en aantrekkelijk maakt. Een afdeling of groep binnen een grotere organisatie kan die hechtheid en die mate van initiatief in theorie ook bereiken, maar dan is dat meestal alsnog afhankelijk van een mate van vrije associatie en autonomie om samen hun ding te doen.

Een organisatie voor elke taak! De manier waarop we ons organiseren is relevant voor wat we kunnen doen. In een situatie waar we allerlei verschillende dingen willen doen, is het waardevol om verschillende soorten organisaties te hebben met andere werkwijzen. De organisatievormen bijten elkaar minder wanneer ze enigszins los van elkaar staan. Zo kunnen heel verschillende taken en projecten goed worden uitgevoerd. Ook voor ondersteunende taken kunnen er toegespitste organisaties zijn die daar goed op gebouwd zijn, of die bepaalde zwakheden van een organisatievorm kunnen aanvullen door gul samen te werken.

Eigenlijk is iedereen altijd al georganiseerd, de vraag is alleen hoe en in wiens belang. Iedereen wordt tot op zekere hoogte georganiseerd door het kapitalisme. In onze politieke bewegingen proberen we dit te beperken en onszelf te organiseren voor tegenmacht en een betere wereld, voor onszelf en elkaar in plaats van een uitbuitend systeem. Het verschil tussen verschillende soorten informele politieke netwerken en formele

organisaties is een kwestie van manieren en vormen van organisatie, en van hoe goed die aansluiten op hun doelen, niet van wel of niet georganiseerd zijn.

Grote wend- en weerbaarheid. Politieke strijd is woelig en veranderlijk. Ook in Nederland en Vlaanderen, waar niet bijster veel heftigs gebeurt, ontstaat er wrijving in activisme, er is drama, uitval, ruzie en verontwaardiging. Groepen worden geraakt door repressie of populaire tactieken houden op te werken waardoor een groep stil komt te liggen. Dan is het waardevol dat andere stukken van de beweging hier relatief los van staan, of dat ze vaardigheden en tactieken onderhouden waaruit snel een alternatief kan opkomen. Dan kunnen zij doorgaan of in actie komen wanneer een andere groep er doorheen zit of als de situatie snel verandert. Uiteraard willen we bevriende groepen helpen overeind te blijven en moeten ook bestaande groepen zich kunnen aanpassen aan nieuwe omstandigheden. Toch is het waardevol om weerbaarheid en vervangbaarheid in te bouwen in de beweging.

Ook wanneer meerdere tactieken tegelijkertijd effectief zijn, zijn die niet altijd binnen een organisatie te combineren. Bijvoorbeeld omdat ze samengaan met een bepaald imago en een boodschap naar een breder publiek. Dan kunnen verschillende houdingen vanuit één organisatie ongewenst verwarrend of contraproductief zijn. Verschillende organisaties kunnen dan juist hun eigen plan trekken en hun eigen imago en communicatie neerzetten. Organisaties die precaire infrastructuur beheren kunnen zich zo ook isoleren van de risico's die andere groepen mogelijk willen nemen.

Een thuis voor iedereen in de beweging. We leven in een versplinterde samenleving waar mensen zich sterk identificeren met hun consumptiepatroon en hun smaak in media. Buurten en woonplaatsen vormen minder sterke gemeenschappen dan voorheen en mensen identificeren zich minder als werker. De cultuur- en media-industrie organiseert mensen om zich als brave consument te gedragen en om zich te identificeren met hun producten. Om niet gewoon één van die vele mogelijke consumptiepatronen te zijn, maar dan een met een laag budget en slechte pr, moeten we mensen organiseren binnen meerdere verschillende doelgroepen.

We kunnen mensen beter aanspreken met woorden die echt tot hen spreken, met een toon die hen raakt. Hoe breed gedragen je je theorie ook acht, niemand kan deze neutraal overbrengen en neutraliteit is ook geen aantrekkelijk register. Als we ons in allerlei subculturen organiseren kunnen andere groepen weer nieuwe activisten aantrekken die zo overtuigd raken van onze waarden. Verder samenwerken met de rest van de beweging wordt makkelijker wanneer iemand meer toegewijd raakt en niet meer zomaar ontmoedigd raakt van het vermoeiende werk van leren samenwerken met mensen die anders werken. Als dat echter het eerste is dat je van radicale politiek meekrijgt is het aanzienlijk minder toegankelijk.

Voor mensen die vanuit een specifieke onderdrukte positie steun zoeken of met een thema aan de slag willen geldt dit nog sterker. De beweging wordt ook voor hen toegankelijker wanneer ze met bekenden die hen beter snappen aan de slag kunnen, en pas vanuit die veiligere groep contact naar buiten leggen voor samenwerking. Zo kunnen ze hun eigen situatie gemakkelijker in hun eigen termen begrijpen, steun bij elkaar vinden. Ze kunnen tot nieuwe ideeën komen die de bewegingen versterken en problemen binnen onze bewegingen aankaarten. Zulke groepen kunnen zelf ontdekken wat ze in kunnen brengen, hoe ze zich kunnen bevrijden en versterken, hoe anderen hen kunnen helpen.

Hier is nog veel meer te winnen, wanneer we veel gerichter groepen gaan oprichten die bepaalde doelgroepen, of op basis van specifiekere sentimenten proberen mensen te organiseren. In de Griekse Anarchistische beweging werd vaak gezegd: Anarchisme niet als subcultuur, maar een anarchisme in elke subcultuur!

Veelheid tegenover eenheid

Als veelheid zo goed is, is eenheid dan slecht? Dat ligt er heel erg aan hoe je het begrip gebruikt. Er zijn invullingen van eenheid die niet botsen met de bovenstaande ideeën van veelheid, en er zijn invullingen van eenheid die dat wel doen. Gedeelde waarden hebben is iets heel anders dan al je politieke werk onder een grote organisatie willen zien, of zelfs om het samen gecoördineerd te willen zien in een strakke coalitie.

- De bovengenoemde voordelen gaan in tegen dat tweede soort eenheid. Die heeft als zwakte het spiegelbeeld van elk van die genoemde voordelen.
- Door iedereen aan te willen spreken, spreekt het niemand aan.
- Het kan initiatief en activiteit verstarren en veel tijd verspillen aan onnodige coördinatie en irrelevante discussies.
- Het kan sterke identificatie en diepe leerprocessen binnen de beweging tegengaan.
- Het kan je beweging kwetsbaar maken voor repressie door een kwetsbaar centrum van kracht te vormen.

Het kan leiden tot een nauwe selectie van vaardigheden binnen de beweging en een beweging minder wendbaar maken.

Wanneer mensen het belang van eenheid noemen zijn er natuurlijk ook waardevolle punten die ze nastreven. Het gaat bijvoorbeeld om kwesties van coördinatie, van elkaar kunnen aanvullen, van op grotere schaal een efficiëntieslag kunnen maken in sommige gemakkelijkere

Alleen een autonome groep zijn is niet voldoende

of meer standaardiseerbare processen, van niet elkaar tegenwerken. Dit zijn waardevolle dingen, maar ze zijn niet het enige dat telt. Ook roepen groepen heel snel dat anderen hen tegenwerken, wanneer ze eigenlijk makkelijk naast elkaar kunnen staan. Daarnaast zijn er manieren om die waarden van eenheid te winnen zonder de kracht van je diversiteit op te geven.

En er zijn meer nadelen. Een nadruk op eenheid kan je houding als activist beïnvloeden. Het werkt een verzuurde en a-solidaire houding in de hand richting andere groepen, vooral als ze dichter in je buurt staan. Iedereen die zich afsplitst wordt geen medestander maar een concurrent. Dat is niet omdat ze ervoor kiezen in eigen kring iets anders te gaan doen, maar omdat de groepen elkaar als concurrent gaan gedragen. Dat is wachten op problemen en zinloze strijd. Het geeft je een hongerige afhankelijkheid van de overtuiging van anderen om zich bij je aan te sluiten. Mensen kunnen die honger zien en het is geen fijn gezicht. Ironisch genoeg schrikt het juist af. Ik denk dat het dit soort onnodige wanhoop is die mensen ertoe leidt te claimen dat alleen hun groep echt aan de revolutie bezig is, of soortgelijke 'leugentjes om bestwil'. Je kunt mensen aantrekken en organiseren, maar dat werkt vooral wanneer je duidelijk communiceert wat je wel en niet doet en wil, en ook naar vriendelijke alternatieven kunt wijzen.

Moeten alle organisaties dan klein zijn? Ik denk dat er waarde zit in diversiteit van ook schaal en werkwijzen. Voor sommige soorten organisaties en soorten werk is een grote omvang heel waardevol, voor andere minder. Als de beweging groeit, ontstaan er vast meerdere grotere formaties naast elkaar en naast kleinere groepen. Ook een netwerk van informele affiniteitsgroepen kan daarin één van deze grotere formaties zijn.

Met de Vrije Bond zien we dat opschaling allerlei nieuwe soorten projecten mogelijk maakt die eerder niet plaatsvonden. Een federatie kan ook balanceren tussen 'veelheid' en 'eenheid'. Bovendien maakt een bekende naam met lokale toegang het makkelijker voor mensen om uit het niets aan te sluiten, vooral wanneer er op straat niet veel gebeurt. De tekst 'De Vrije Bond als draaideur van de anarchistische beweging' uit editie 2020/2 van dit blad geeft onder andere aan hoe een grotere organisatie als de Vrije Bond ook kleinere organisaties in de omgeving kan helpen versterken. Tegelijkertijd laat het zien hoe formele aansluiting bij een organisatie niet hetzelfde is als daar actief zijn. Kleine toegespitste groepen kunnen geïnteresseerde leden goed activeren.

Voorwaardelijke veelheid

Hierboven staat een aantal positieve punten over het organiseren in diverse en autonome groepen. Hoeveel succes we hier als beweging daadwerkelijk hebben, hangt ook af van hoe we dat uitvoeren. Dingen kunnen ook meestal beter. Alleen een autonome groep zijn is niet voldoende. In de nogal grimmige situatie wereldwijd is het belangrijk om onze tijd en moeite optimaal en intentioneel te gebruiken. Hier volgen nog een aantal ideeën over hoe die revolutionaire veelheid sterker wordt.

- Wees gul naar kameraden, help elkaar om vooruit te komen, maar wees ook alert op coöptatie of misbruik van beperkte middelen.
- Zorg samen voor gedeelde ruimtes of pols waar mensen en groepen elkaar kunnen vinden. Sla proactief langdurige bruggen naar gemeenschappen waar we nieuwe medestanders kunnen vinden.
- Zoek contact met andere groepen, probeer lessen uit te wisselen, ideeën rond laten stuiteren over wat de beweging kan aanvullen en verken waar gedeelde interesses liggen, of waar we verschillen en elkaar kunnen aanvullen. Dat contact kan een gedeelde borrel zijn of een persoonlijk bezoek met een kopje koffie, een bezoek aan elkaars acties.
- Probeer een langetermijnidee te hebben van wat je met je project of groep wil neerzetten, wat dat doet voor de beweging, hoe je je daarin tot anderen verhoudt.
- Vrije associatie en disassociatie. Werk samen met mensen die je project snappen en niet met mensen die eigenlijk iets anders willen, of op andere manieren niet aansluiten. Voor sommige projecten maakt dat meer uit dan voor anderen, maar iedereen kan beter bijdragen wanneer ze goed op hun plek zitten.

NOTITIES EN VERDER LEZEN

Luther P. Gerlach, 'Movements of Revolutionary Change', *American Behavioral Scientist* 1971
Tomás Ibáñez, *Anarchism is Movement*
Uit eerdere BdO-edities: 'Intentionaliteit', 'Mycelium', 'Draaideur'
ssc.wisc.edu

Lepel fabriek

DOOR LEPELFABRIEK

Het begin van Lepelfabriek
Lepelfabriek is ontstaan doordat wij in verschillende linkse Nederlandse groepen merkten dat er behoefte was aan een safe space voor mensen die te maken hebben met onverdraagzaamheid. Het begon als een Discord met een handjevol gebruikers, maar groeide al snel. Er was duidelijk veel behoefte aan een plek waar je jezelf kunt zijn ongeacht je neurotype, seksualiteit, huidskleur, functionele diversiteit et cetera.

Intersectionaliteit
Lepelfabriek is gemaakt met intersectionaliteit in het achterhoofd. We leren van elkaar en proberen te relateren op gebieden waar onze intersecties kruisen. Intersectionaliteit is erg belangrijk voor ons, en we proberen onze community ook zoveel mogelijk volgens deze filosofie in te richten.

Van pamfletrek tot website
Op de Discord hebben wij het kanaal #pamfletrek, wat een knipoog is naar zo'n rek bij de huisarts, waar pamfletten in zitten die je kunt lezen over verschillende zaken. Dit kanaal werd erg onoverzichtelijk. We hebben uiteindelijk besloten alle informatie die we daar hadden te verzamelen op een website. Deze website werd Lepelfabriek.nl. Op Lepelfabriek.nl hebben we nu een mooie en groeiende verzameling aan informatie en we hopen dat het leerzaam is voor mensen die onbekend zijn met bepaalde onderdelen van de verschillende intersecties.

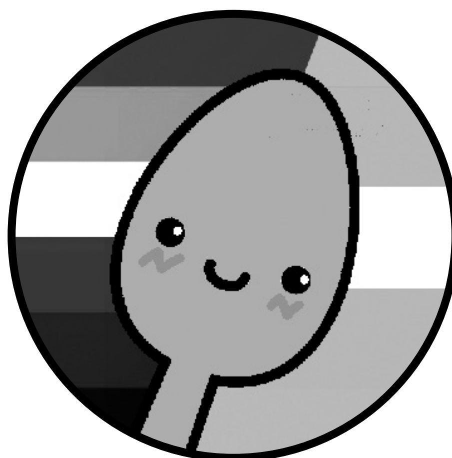
Vrije Bond
Een hoop leden van Lepelfabriek zijn uiteindelijk terecht gekomen bij de Vrije Bond of juist andersom, leden van de Vrije Bond die op zoek zijn naar een plek als Lepelfabriek. Op de Discord van de Vrije Bond is altijd veel interesse geweest in Lepelfabriek, dit is ontzettend leuk om te zien. We werken ook veel samen als het gaat om het design van stickers bijvoorbeeld, en ik heb op het congres in Appelscha gesproken namens Lepelfabriek. Het is altijd een fijne samenwerking geweest.

Wat wij willen meegeven aan anarchisten
Wat Lepelfabriek wil meegeven aan anarchisten is dat anarchisme niet kan bestaan zonder intersectionaliteit, en dat alle intersecties even belangrijk zijn. Er moet dus ook aandacht zijn voor antiracisme, antivalidisme en queer issues. Er is natuurlijk anarchafeminisme, en er zal vast ook een tak zijn voor antiracisme en antivalidisme, maar ze zijn allemaal net zo belangrijk voor onze anarchistische idealen. Dit is ook het geluid wat wij als Lepelfabriek willen laten klinken: Je doet er toe en je mag er zijn, ongeacht het type onverdraagzaamheid waar je mee te maken hebt.

Wat er bereikt is
Op het moment van schrijven zijn er ongeveer 150 leden bij Lepelfabriek, die elkaar een *peer-to-peer* netwerk bieden van support en daardoor hopelijk zelfbeschikking vinden, door het hebben van een uitlaatklep. Wij zijn geen vervanging voor therapie, maar als we de verhalen mogen geloven hebben wij bijgedragen aan het wegnemen van eenzaamheid, mensen het gevoel gegeven dat ze er toe doen en een plek geboden waar mensen zonder schaamte kunnen vertellen over wat hen dwars zit.

Daarnaast proberen wij een lijst samen te stellen met plekken waar men terecht kan voor hulp, zonder te verwijzen naar reguliere GGZ of de huisarts. Zelfbeschikking is belangrijk en wij hopen mensen naar de goede plekken te kunnen verwijzen. Of dit nou gaat om een wegloophuis, alternatieve GGZ, of recovery na activisme.

Waar wij heen willen
Wij hebben geen doel voor ogen wat Lepelfabriek moet worden, op dit moment is het een Discord en een website. Maar persoonlijk heb ik wel wensen voor de toekomst, ik hoop dat wij nieuwe manieren kunnen blijven verzinnen hoe we de juiste mensen kunnen bereiken en helpen in het zoeken van de juiste hulp. Ik weet dat er veel mensen zijn die zitten met eenzaamheid, of vragen met betrekking tot hun seksualiteit. Ook zijn er mensen die zoekende zijn op het gebied van gender, op zoek naar een plek waar je ook de lelijke kanten van neurodiversiteit mag laten zien, of gewoon op zoek naar een plek waar ze vrij kunnen spuien over witte mensen en hoe racisme in Nederland genormaliseerd is. Dit is een heel breed scala aan problemen die wij als Lepelfabriek willen aanpakken, maar ik geloof dat dit door middel van intersectionaliteit mogelijk is.

Vrije Bond
Word Lid

Word lid van de Vrije Bond!
Ontvang Buiten de Orde viermaal per jaar!

Contributierichtlijnen per maand:

Inkomen €0 t/m €500:
€2,- per maand
Inkomen €500 t/m bijstand:
€4,- per maand
Inkomen bijstand t/m minimumloon:
€6,- per maand
Inkomen hoger dan minimumloon:
€8,- per maand
(meer is ook welkom)

Geef je op via:
www.vrijebond.nl/word-lid

Je contributie kun je overmaken op:
IBAN: NL80INGB0005495473
BIC/Swift: INGBNL2A
t.n.v. Vrije Bond Amsterdam

Vrije Bond
Uitgangspunten

1. De Vrije Bond gaat uit van en streeft naar een anarchistische samenleving waarin een mens zelf kan bepalen hoe het leven in te richten.
2. De Vrije Bond is een organisatie van anarchistische individuen en groepen gebaseerd op:
   - gelijkwaardigheid van alle mensen;
   - autonomie van het individu;
   - zelfbestuur en zelfbeheer, vrije vereniging en federalisme;
   - een goed milieu en een vitale natuur;
   - de afschaffing van alle vormen van gezag (bijvoorbeeld op economisch, politiek, sociaal, religieus, cultureel of seksueel gebied);
   - de opbouw van een vrije samenleving zonder klassen, staten, of grenzen, gebaseerd op anarchistische werkwijzen en wederzijdse hulp.
3. De totstandkoming van een vrije samenleving kan onmogelijk het werk van de Vrije Bond alleen zijn. Wij willen de anarchistische beweging uitbreiden, bekendheid geven aan onze ideeën, en deze verwezenlijken. Directe actie in woord en daad is het belangrijkste middel van de Vrije Bond.
4. Aangezien onderdrukking, kapitalisme en uitbuiting wereldwijde fenomenen zijn is onze strijd een internationale strijd. De Vrije Bond verwerpt elke vorm van nationalisme en stelt hiertegenover een federalistische organisatie van de maatschappij. Naast het verenigen van anarchistische groepen en individuen in onze directe omgeving, onderhoudt de Vrije Bond ook contacten met anarchisten en anarchistische federaties wereldwijd.
5. De samenleving waar de Vrije Bond naar streeft zal een pluriforme samenleving zijn. Verscheidenheid in ideeën en strategieën door aangesloten groepen en individuen is inherent daaraan.
6. De Vrije Bond biedt geen blauwdruk voor een toekomstige samenleving, alleen de praktijk kan dit uitwijzen. Wat de Vrije Bond wel biedt is een organisatiestructuur waar op anarchistische wijze mensen van allerlei schakeringen strijdbaar en solidair het debat kunnen aangaan, van elkaar kunnen leren en kunnen samenwerken.
7. De Vrije Bond initieert en ondersteunt activiteiten die de verwezenlijking van de uitgangspunten bevorderen.

KRAAK DE WOON CRISIS

